

Parlamentul Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XI-a

2021–2025

Chișinău • 2025

Parlamentul Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XI-a

2021–2025

Chișinău • 2025

Cuprins

4	Mesajul Președintelui Parlamentului, Igor Grosu
9	Constituirea Parlamentului de legislatura a XI-a
10	Alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021
11	Constituirea fracțiunilor parlamentare
12	Alegerea conducerii Parlamentului
15	Organele de lucru ale Parlamentului de legislatura a XI-a
16	Fracțiunile parlamentare
18	Biroul permanent al Parlamentului
19	Comisiile permanente
25	Delegațiile parlamentare în organizațiile internaționale; Grupurile parlamentare de prietenie
26	Reprezentarea femeilor și a bărbaților
28	Activitatea Platformei Femeilor Deputate
30	Deputații în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XI-a
35	Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
97	Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
124	Deputați neafiliați și deputați independenți
144	Activitatea legislativă a Parlamentului de legislatura a XI-a
159	Parlamentul Republicii Moldova pe plan internațional: evenimente și activități de diplomatie parlamentară
185	Colaborarea Parlamentului cu societatea civilă
189	Activități de deschidere parlamentară. Parlamentul, mai aproape de oameni
195	Secretariatul Parlamentului – realizări și reforme

Republica Moldova. Parlamentul (2021-2025). Legislatura (11; 2021-2025). Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XI-a: 2021-2025 / colegiul de redacție: Tamara Gheorghita [et al.]; au colaborat: Aliona Galaico [et al.]; fotografii: Eduard Bizgu. – Chișinău: [S. n.], 2025 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 207, [1] p.: fot. color. [300] ex.

ISBN 978-5-88554-487-0.

342.53(478)
R 46

Tipar: ÎS FEP „Tipografia Centrală”
Com. 2343

Am reușit să fim generația care a făcut dreptate limbii române – limba pe care o vorbim este limba română și este consacrată în Constituție.

Igor GROSU,
Președinte al Parlamentului

Acum patru ani spuneam că o să fiu președintele care pune Parlamentul în slujba oamenilor, iar legile pe care le vom adopta vor fi în interesul cetățeanului. Și, la patru ani distanță, pot să spun cu toată sinceritatea că mereu m-am ținut de aceste principii. Nu au fost ani ușori, în unele situații nu am ales cele mai bune soluții, nu ne-am mișcat în ritmul dorit, dar, de fiecare dată, am avut puterea să recunoaștem acest lucru, să revenim și să îmbunătățim lucrurile.

Am avut grijă de țară într-un context marcat de o mulțime de crize și provocări. Am inițiat reforme dificile și am lansat programe esențiale de dezvoltare în toate domeniile: „Satul European”, Programul de împădurire, reforma sectorului energetic, reforma justiției. Dar, cel mai important, am reușit să aducem Moldova pe calea aderării la familia europeană. Am construit – mai mult și mai repede ca niciodată – linii de conectare, drumuri, poduri, apeducte. Am reparat școli, spitale într-un ritm fără precedent. Am majorat pensiile, alocațiile mult mai mult decât alte guvernanți.

Am pus Republica Moldova pe harta lumii. Am făcut în unele domenii cât alții în 30 de ani. Am promis că vom accelera procesul de integrare în Uniunea Europeană. În patru ani de guvernare proeuropeană, Republica Moldova a devenit nu doar stat candidat pentru aderare, dar și stat ce a deschis oficial negocierile de aderare. Am reușit să așezăm Moldova la masa de discuții a celor mai puternice țări ale lumii – suntem respectați, ascultați și susținuți. Iar cel mai important este că am reușit să consfințim în Constituție adevărul că moldovenii sunt europeni.

Primul summit Republica Moldova – Uniunea Europeană arată că aderarea țării noastre la UE nu mai este un vis îndepărtat sau o promisiune vagă. Este o realitate în devenire – un proces oficial, construit pas cu pas, cu susținerea deplină a UE și a

tuturor celor 27 de state membre. Pentru că Moldova contează. Pentru că cetățenii Republicii Moldova contează. Și pentru că întreaga Uniune Europeană lucrează cot la cot cu noi pentru ca țara noastră să devină membră cu drepturi depline a acestei familii. Acum se vorbește despre cum și când vom adera. Nu se mai vorbește despre dacă se va întâmpla. Acest lucru a fost posibil datorită voinței politice fără precedent – și la Chișinău, și la Bruxelles – dar și a efortului susținut, zi cu zi, a sute de oameni.

Am investit de 3 ori mai mulți bani decât în ultimii zece ani luați împreună:

- 3 miliarde de lei pentru sate și orașe;
- 766 km de drum;
- 940 km de apeduct;
- aproape 3,8 miliarde de lei în spitale (investiții capitale și echipamente);
- 500 de milioane de lei pentru universități și 1,3 miliarde de lei în rețeaua de școli-model;
- 6 miliarde de lei pentru susținerea agricultorilor în ultimii ani – cel mai mare sprijin financiar alocat vreodată, care a adus rezultate concrete.

Am avut grijă de oameni.

Am implementat politici demografice concrete. În 2021, sprijinul pentru familii era de 2,8 miliarde de lei. În 2025, acesta ajunge la 4,8 miliarde de lei – o creștere de 2 miliarde de lei în doar patru ani. Am mărit de aproape 3 ori pensia minimă. Acordăm câte o mie de lei pentru fiecare copil până la vârsta de 2 ani, indiferent de statutul părinților. De la 1 septembrie asigurăm alimentația tuturor copiilor din clasele V-IX.

Am aprobat pachete de legi privind dereglementarea și digitalizarea afacerilor. Astăzi, Republica Moldova oferă peste 300 de servicii publice online și este recunoscută drept lider regional în digitalizare. Am sprijinit peste 10 mii de antreprenori autohtoni prin programe guvernamentale, finanțările de la stat pentru afacerile mici și mijlocii s-au majorat de 6 ori față de perioada guvernării precedente, de la 200 de milioane la 1,3 miliarde de lei.

Am dezvoltat și am aprobat Planul de creștere economică, cel mai amplu pachet de susținere financiară din istoria țării noastre – măsuri planificate să ducă la dublarea PIB-ului în următorii 10 ani și la o creștere economică de peste 5% până în 2028.

Am scăpat de șantajul energetic al Gazpromului pe malul drept al Nistrului. Nimeni nu credea acum 4 ani că este posibil. Am reușit o schimbare structurală fără precedent. Acum cumpărăm gaz și energie electrică de pe piața liberă, facem rezerve proprii de gaz și, în toată această perioadă, am asigurat oamenii neîntrerupt cu căldură și energie.

În justiție lucrurile nu au mers cu viteză pe care mi-am dorit-o. Câteva elemente din fostul sistem – putred și corupt – continuă să opună rezistență. Dar noi rămânem fermi în angajamentul nostru de a duce reforma până la capăt. Nu există soluții magice de a repara o justiție defectă – nici într-o zi, nici într-un an. Dar avem și progrese importante. În ultimii patru ani, din sistemul judecătoresc au plecat 140 de judecători. Cei mai toxici procurori și judecători nu mai fac parte din sistem. Am reformat Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor. Tot mai mulți tineri integri aleg să devină judecători și procurori. Ei vin în sistem și fac justiție, nu compromisuri.

Am reîntors statului Aeroportul Internațional și Gările Auto. Ilan Șor a fost condamnat cu executare și s-au pus sechestre pe bunurile lui. Cei mai corupți oligarhi – Vladimir Plahotniuc și Veaceslav Platon

– au fost reținuți. Am înăsprit sancțiunile pentru corupție electorală: mii de amenzi au fost puse celor care și-au vândut votul.

Am promis că tribuna Parlamentului nu va mai fi folosită pentru a promova fugarii și oligarhii. A fost un proces dificil, dar am reușit: majoritatea deputaților cu probleme de integritate sau în conflict cu legea nu se mai regăsesc în sala de ședințe plenare.

Am făcut multe și sunt încă multe lucruri de făcut. Să ridici o țară din ruine nu e ușor. Știu că așteptările oamenilor au fost – și rămân – foarte mari. Și sunt pe deplin justificate. Dar suntem pe drumul cel bun. Avem o direcție clară, o viziune responsabilă și susținerea partenerilor noștri internaționali. Nu avem voie să ne oprim. Nu avem dreptul să ne întoarcem din drum. Nu putem permite ca cei care au furat și au sărăcit țara să revină, ca fondurile obținute cu greu să fie blocate, ca Moldova să fie implicată în război de către un stat agresor.

Trebuie să continuăm drumul dezvoltării, al păcii și al demnității. Avem responsabilitatea de a crea condiții mai bune de trai și de a asigura pacea și securitatea pentru toate familiile din țară. Aduc mulțumiri colegilor care și-au făcut datoria cu responsabilitate, cu onestitate și în interesul cetățeanului.

Urmează zile decisive pentru viitorul țării noastre. Suntem în fața unei alegeri: fie continuăm dezvoltarea și devenim parte a lumii libere, fie revenim la mocirla în care ne-am scufundat în ultimii 35 de ani. Acum, totul depinde de alegătorii noștri.

Istoria ne arată că, în momente de cotitură, moldovenii mereu au ales calea corectă. E de datoria noastră să facem tot ce ne stă în puteri pentru ca aceste schimbări pozitive să devină ireversibile. Avem obligația morală să lăsăm copiilor o moștenire sănătoasă: o Moldova liberă, dreaptă și europeană.

Constituirea Parlamentului de legislatura a XI-a

Alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XI-a a fost constituit în urma alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, organizate după dizolvarea legislaturii anterioare de către Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, prin Decretul nr. 77-IX din 28 aprilie 2021.

Acesta a fost al 10-lea scrutin parlamentar și al 5-lea cu caracter anticipat de la obținerea independenței Republicii Moldova.

Pentru participarea la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, au fost înregistrați 23 de concurenți electorali, inclusiv 20 de partide politice, două blocuri electorale și un candidat independent.

Ca urmare a modificărilor la Codul electoral, prin care a fost eliminat sistemul electoral mixt și s-a revenit la sistemul electoral proporțional absolut, alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 s-au desfășurat într-o singură circumscripție electorală națională. Prin modificările respective a fost reintrodus pragul de validare a alegerilor de 1/3 din numărul alegătorilor înscrși în listele electorale și au fost reduse pragurile minime de reprezentare până la 5% pentru partide politice, 7% pentru blocuri electorale și 2% pentru un candidat independent.

În conformitate cu prevederile Codului electoral, pentru scrutinul parlamentar anticipat au fost constituite 2 150 de secții de votare, dintre care 150 – în afara țării și 41 – pentru alegătorii care au domiciliul în localitățile din stânga Nistrului.

La alegerile parlamentare din 2021 au participat 1 477 574 de alegători, ceea ce reprezintă 53,09% din totalul persoanelor incluse pe listele electorale. Rata de participare la votare în mediul rural a fost de 43,7% și în mediul urban de 63,5%.

În vederea monitorizării alegerilor parlamentare anticipate, Comisia Electorală Centrală a acreditat 2 442 de observatori electorali, dintre care 1 800 naționali și 642 internaționali. Observatorii internaționali au fost din partea a 8 asociații obștești din țară, a 20 de misiuni diplomatice acreditate în Republica Moldova, a 15 organizații internaționale

și a 10 autorități electorale străine. În secțiile de votare constituite peste hotarele țării, alegerile au fost monitorizate de 252 de observatori, majoritatea fiind din partea concurenților electorali.

În rezultatul alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, 3 formațiuni politice au trecut pragul electoral:

- Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu 774 753 de voturi valabil exprimate (52,8%);
- Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor cu 398 675 de voturi valabil exprimate (27,17%);
- Partidul Politic „Șor” cu 84 187 de voturi valabil exprimate (5,74%).

În baza rezultatelor obținute de concurenții electorali și în conformitate cu prevederile legislației electorale, Comisia Electorală Centrală a stabilit numărul mandatelor de deputat în Parlamentul Republicii Moldova după cum urmează:

- **Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”** – 63 de mandate;
- **Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor** – 32 de mandate;
- **Partidul Politic „Șor”** – 6 mandate.

Partidul
Politic
„Partidul
Acțiune și
Solidaritate”

63

Blocul
electoral al
Comuniștilor
și Socialiștilor

32

Partidul
Politic
„Șor”

6

Numărul de mandate obținute i-a permis Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” să formeze majoritatea parlamentară.

Constituirea Parlamentului de legislatura a XI-a

La 23 iulie 2021, Curtea Constituțională a adoptat Hotărârea nr. 20, prin care a confirmat legalitatea alegerii noii componente a Parlamentului și a validat mandatele deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XI-a.

Prin Decretul nr. 127-IX din 23 iulie 2021, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a convocat Parlamentul nou-ales în ședință festivă la 26 iulie 2021. Prima ședință a Parlamentului de legislatura a XI-a a fost prezidată de către deputatul Eduard Smirnov, decanul de vârstă, ales pe lista Blocului electoral al Comuniștilor și Socialiștilor.

În cadrul ședinței festive, Președinta Curții Constituționale, Domnica Manole, a prezentat raportul privind confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 și validarea mandatelor deputaților aleși. Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a ținut un discurs de felicitare cu acest prilej.

Constituirea fracțiunilor parlamentare

În vederea formării organelor de lucru și a organizării activității Parlamentului, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului, la ședința din 29 iulie 2021 a fost anunțată constituirea a 3 fracțiuni parlamentare. Astfel, în baza extrasului din procesul-verbal nr. 1/01 din 29 iulie 2021, a fost constituită **fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (PAS)**, formată din **63 de deputați**.

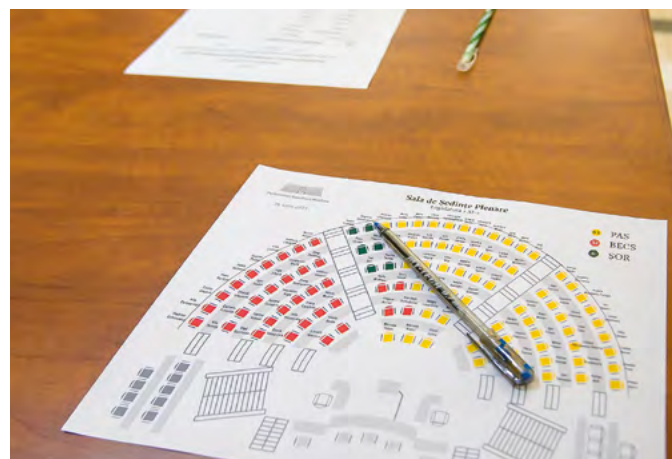
În baza extrasului din procesul-verbal nr. 1 din 26 iulie 2021, a fost constituită **fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (BCS)** în număr de **32 de deputați**.

În baza extrasului din procesul-verbal nr. 1 din 26 iulie 2021 a fost constituită **fracțiunea parlamentară Partidul „Șor”** în număr de **6 deputați**.

În cadrul ședinței de constituire a Parlamentului de legislatura a XI-a, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (12) din Regulamentul Parlamentului, fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” a declarat constituirea *majorității parlamentare*. Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor și fracțiunea parlamentară Partidul „Șor” s-au declarat în *opoziție*.

Alegerea conducerii Parlamentului

În temeiul art. 64 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova și al art. 8 din Regulamentul Parlamentului, deputații au adoptat o hotărâre privind formarea Comisiei speciale pentru efectuarea alegerii Președintelui Parlamentului Republicii Moldova. Din componența Comisiei speciale au făcut parte 7 membri: 4 deputați din PAS, 2 deputați din BCS și 1 deputat din Partidul „Șor”.

La funcția de Președinte al Parlamentului a fost înaintată o singură candidatură, cea a deputatului Igor Grosu, propusă de fracțiunea parlamentară PAS.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 80 din 29 iulie 2021, în funcția de **Președinte al Parlamentului** a fost ales, cu majoritatea voturilor (64 de deputați), deputatul **Igor Grosu**.

Ulterior, prin Hotărârea Parlamentului nr. 81 din 29 iulie 2021, s-a decis stabilirea a două unități pentru funcția de **vicepreședinte al Parlamentului**. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 82 din 29 iulie 2021, din partea fracțiunii parlamentare PAS, vicepreședinte al Parlamentului a fost ales deputatul **Mihail Popșoi**. Din partea fracțiunii parlamentare BCS, prin Hotărârea Parlamentului nr. 83 din 29 iulie 2021, în funcția de vicepreședinte al Parlamentului a fost ales deputatul **Vlad Batrîncea**.

În februarie 2024, după numirea lui Mihail Popșoi în funcția de Ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, în funcția de vicepreședinte al Parlamentului a fost aleasă deputata **Doina Gherman**, care, la acel moment, deținea funcția de președintă a Comisiei politice externă și integrare europeană.

Discursul deputatului Igor Grosu după alegerea în funcția de Președinte al Parlamentului Republicii Moldova

„Vreau să vă mulțumesc pentru onoarea de a fi ales Președinte al Parlamentului Republicii Moldova. Este o mare responsabilitate pentru mine și țin să le mulțumesc cetățenilor care au făcut alegerea de astăzi posibilă.

Vreau să fiu un Președinte care pune Parlamentul în slujba oamenilor și îl transformă într-o fabrică de reforme, de legi și decizii bune. Încrederea oamenilor în instituția supremă a democrației poate fi recâștigată doar cu muncă și onestitate, iar rolul meu este de a mă asigura că, respectând Constituția și legile țării, vom lucra eficient pentru reformarea justiției și a funcționării instituțiilor, pentru mărirea pensilor și a salariilor, dezvoltarea infrastructurii și a comunităților locale, pentru susținerea mediului de afaceri, atragerea de investiții și crearea de locuri de muncă bine plătite, pentru consolidarea parteneriatelor externe.

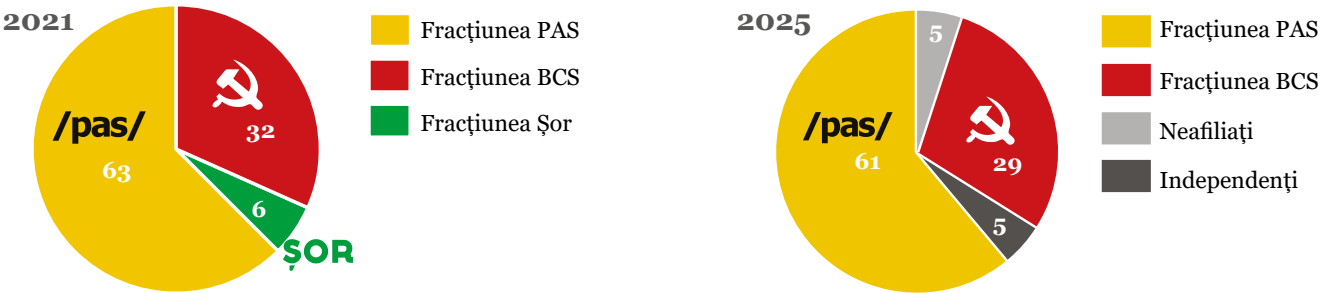
Este timpul să pornim vremurile bune prin legile și deciziile pe care le vom adopta. Vă invit să trecem la treabă, să rămânem umili și dedicați oamenilor, concentrați pe angajamentele pe care ni le-am luat. Să avem succes pentru Moldova!”

Organele de lucru ale Parlamentului

Fracțiunile parlamentare

Pe parcursul legislaturii a XI-a în componența numerică și nominală a fracțiunilor parlamentare au intervenit anumite modificări în rezultatul deciziilor politice referitoare la modificarea conducerii acestora și al excluderii unor deputați din fracțiune.

Prezentarea numerică a fracțiunilor parlamentare la început de legislatură (2021)

Prezentarea numerică a fracțiunilor parlamentare la final de legislatură (2025)

Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”

După constituirea fracțiunii, președinte al fracțiunii a fost ales deputatul Mihail Popșoi, în calitate de vicepreședinți au fost numiți deputații Vladimir Bolea, Veronica Roșca, Doina Gherman și Lilian Carp. Secretar al fracțiunii a fost ales deputatul Artur Mija. Ulterior, după depunerea mandatelor de deputat de către Vladimir Bolea, Artur Mija și Mihail Popșoi, componența nominală a conducerii fracțiunii parlamentare PAS a fost modificată. La 31 ianuarie 2024, în baza deciziei membrilor fracțiunii, a fost aleasă în funcția de președintă a fracțiunii deputata Doina Gherman, iar în funcția de vicepreședinte

a fost desemnat deputatul Ion Groza. Funcția de secretar au exercitat-o deputații Igor Chiriac și Oleg Botnaru. La 11 aprilie 2024, deputata Victoria Cazacu a fost exclusă din fracțiune, iar la 4 aprilie 2025, la decizia Biroului permanent național PAS, deputata Olesea Stamate a fost exclusă din partid. Deputatele Victoria Cazacu și Olesea Stamate și-au exercitat ulterior mandatele în calitate de deputate neafiliate.

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

După constituirea fracțiunii, președintă a fracțiunii a fost aleasă deputata Zinaida Greceanii. În calitate de vicepreședinți au fost numiți deputații Constantin Starîș și Corneliu Furculiță, iar în calitate de secretar al fracțiunii a fost ales deputatul Vasile Bolea. Ulterior, urmare a demisiei deputatei Zinaida Greceanii din funcția deținută, la 12 aprilie, prin decizia membrilor fracțiunii, a fost ales în funcția de președinte al fracțiunii deputatul Vlad Batrîncea, iar în funcția de secretar – deputatul Vladimir Odnostalco, după excluderea din această funcție a deputatului Vasile Bolea. La 15 decembrie 2022 a fost exclus din fracțiune deputatul Gaik Vartanean, după ce a anunțat că se alătură unei alte formațiuni politice. În martie 2023, deputații Alexandr Nesterovschi și Irina Lozovan părăsesc fracțiunea parlamentară BCS și rîndurile Partidului Socialiștilor din Republica Moldova, aderând la o altă mișcare politică. La 25 mai 2023, prin decizia fracțiunii, au fost excluși și deputații Vasile Bolea și Alexandr Suhodolski, după ce la alegerile Bașcanului UTA Găgăuzia aceștia au susținut un alt candidat și s-au afiliat altui partid. În data de 13 octombrie 2023, deputatul Veaceslav Nigai și-a anunțat decizia de a părăsi rîndurile Partidului Comuniștilor din Republica Moldova și ale fracțiunii parlamentare a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor, rămânând să activeze în legislativ în calitate de deputat neafiliat.

Fracțiunea parlamentară „Partidul Șor”

Conform procesului-verbal al fracțiunii, președinte al fracțiunii a fost numit deputatul Ilan Șor, vicepreședinte a fost ales deputatul Petru Jardan și secretară a fracțiunii – deputata Marina Tauber. La 27 aprilie 2023 Parlamentul a constatat încetarea de drept a calității de deputat a lui Ilan Șor ca urmare a deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 13 aprilie 2023, prin care a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (5) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal – escrocherie și spălare de bani în proporții deosebit de mari – și a fost condamnat la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 15 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. În baza Hotărârii Curții Constituționale nr. 10/2023, Partidul Șor a fost declarat neconstituțional și scos în afara legii pe motivul finanțării ilegale și netransparente a formațiunii politice, dar și pentru participare la acțiuni menite să destabilizeze ordinea constituțională a țării. În urma acestei hotărâri, Fracțiunea parlamentară „Partidul Șor” a fost desființată. Deputații aleși pe listele partidului și-au continuat activitatea în calitate de deputați independenți.

Biroul permanent

Din componența Biroului permanent fac parte, potrivit prevederilor Regulamentului Parlamentului, din oficiu, președintele și vicepreședinții Parlamentului, precum și alți deputați propuși de fracțiunile parlamentare, conform reprezentării proporționale ale acestora în Parlament. La ședința din 29 iulie 2021, Parlamentul a adoptat Hotărârea nr. 84/2021, prin care s-a stabilit componența numerică și nominală a Biroului permanent al Parlamentului. Conform acestei hotărâri, componența numerică a Biroului permanent a fost stabilită la 12 membri. Ulterior, la ședința din 6 august 2021, prin Hotărârea nr. 90/2021, Parlamentul a decis modificarea componenței numerice, stabilind-o la 13 membri.

Conform Hotărârii Parlamentului nr. 84/2021, precum și hotărârilor de modificare a acesteia, în componența Biroului permanent au fost numiți următorii deputați:
GROSU Igor – Președinte al Parlamentului
POPȘOI Mihail – vicepreședinte al Parlamentului, Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (până la 15.02.2024, când și-a depus mandatul de deputat)
GHERMAN Doina – vicepreședintă a Parlamentului, Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (de la 01.02.2024, când a fost aleasă în funcție de vicepreședintă, iar până la această dată – în calitate de membră desemnată de fracțiune)
BATRÎNCEA Vlad – vicepreședinte al Parlamentului, Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
BOLEA Vladimir – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (până la 29.07.2022, când și-a depus mandatul de deputat)

NICOLAESCU-ONOFREI Liliana – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
ROȘCA Veronica – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
STAMATE Olesea – ex-membră a Fracțiunii parlamentare „Partidul Acțiune și Solidaritate” (până la 01.02.2024)
PERCIUN Dan – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (până la 31.07.2023, când și-a depus mandatul de deputat)
CARP Lilian – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (de la 15.09.2022)
MARIAN Radu – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (de la 13.07.2023)
GROZA Ion – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (de la 01.02.2024)
BELÎI Adrian – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (de la 01.02.2024)
VOLOH Larisa – Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate” (de la 01.02.2024)
FURCULIȚĂ Corneliu – Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
ODNOSTALCO Vladimir – Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (de la 26.05.2023)
STARÎȘ Constantin – Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (de la 06.08.2021)
BOLEA Vasile – ex-membru al Fracțiunii parlamentare a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (până la 26.05.2023)
ULANOV Denis – Fracțiunea parlamentară Partidul „Șor” (până la 22.06.2023).

Comisiile permanente

În cadrul sesiunii speciale dedicate constituirii legale a Parlamentului de legislatura a XI-a, în ședința plenară din 29 iulie 2025, legislativul a constituit comisiile permanente și a aprobat componența nominală a acestora, prin hotărârile nr. 85 și nr. 86. Fiecare fracțiune parlamentară și-a desemnat reprezentanții în comisii, ținând cont de experiența profesională a acestora, precum și de locurile alocate pe baza principiului reprezentării proporționale în Parlament.

Pe parcursul legislaturii au fost operate mai multe modificări în structura și conducerea comisiilor (hotărârile nr. 125/2021, nr. 254/2022, nr. 124/2023, nr. 156/2023, nr. 299/2023, nr. 375/2023, nr. 18/2024, nr. 142/2024, nr. 83/2025). De asemenea, prin Hotărârea nr. 16/2023, au fost modificate denumirile și domeniile de activitate ale unor comisii parlamentare. Comisia administrație publică a fost redenumită în Comisia administrație publică și dezvoltare regională, iar Comisia mediu și dezvoltare regională a devenit Comisia mediu. Prin aceeași hotărâre au fost revizuite și ajustate domeniile de competență

ale acestor comisii, în concordanță cu noile atribuții și priorități legislative. Ulterior, prin Hotărârea nr. 143/2023, Comisia mediu a fost redenumită în Comisia mediu, climă și tranziție verde, pentru a corespunde noilor obiective strategice în domeniul protecției mediului și al adaptării la schimbările climatice.

Activitatea comisiilor permanente

Comisia juridică, numiri și imunități

Președintă
ROȘCA Veronica (PAS)
Vicepreședinți
GRĂDINARU Vasile (PAS)
MUDREAC Radu (BCS)
Secretar
CHIRIAC Igor (PAS)

Membri
BANDALAC Efimia (PAS)
CĂTĂNOI Artemie (PAS)
POPA Boris (PAS)
ROȘCA Roman (PAS)
FURCULIȚĂ Corneliu (BCS)

Domenii de activitate – reglementări constituționale; reglementări în domeniile dreptului civil, penal, administrativ, proceduri civile, penale, contravenționale și de contencios administrativ; organizarea judecătorească, statutul magistraților și al procuraturii; legislația electorală, legislația privind partidele și asociațiile obștești.

Comisia economie, buget și finanțe

Președinte
MARIAN Radu (PAS)
Vicepreședinți
ISTRATII Dorian (PAS)
MANIC Valentina (PAS)
BURDUJA Petru (BCS)
Secretar
SPÎNU Victor (PAS)

Membri
POIA Ion (PAS)
ȘOIMARU Vasile (PAS)
REIDMAN Oleg (BCS)
SIBOVA Inga (BCS)
FOTESCU Vadim (independent)

Domenii de activitate – asigurarea cadrului legal referitor la politica dezvoltării durabile și asigurării creșterii economice; politica bugetară, fiscală și vamală, politica financiar-creditară și monetar-bancară; activitatea investițională și piața valorilor mobiliare; asigurarea și reasigurarea; protecția consumatorilor; dezvoltarea sectoarelor informaționale, electronice, ale telecomunicațiilor.

224	953	233	224
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

Președinte
CARP Lilian (PAS)
Vicepreședintă
RACU Ana (PAS)
Secretar
STARÎȘ Constantin (BCS)

Membri
CHEPTONAR Andrian (PAS)
MARCOCI Boris (PAS)
NANTOI Oazu (PAS)
ȘPAC Ion (PAS)
ALBU Adrian (BCS)
GAGAUZ Fiodor (BCS)

Domenii de activitate – reglementări privind securitatea națională; combaterea corupției, criminalității și terorismului; asigurarea ordinii publice; paza și regimul frontierei de stat; reforma Forțelor Armate; serviciul în structurile specializate ce asigură securitatea națională; protecția secretului de stat și a datelor cu caracter personal; asigurarea cetățenilor cu acte de identitate.

188	232	689	188
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia politică externă și integrare europeană

Președintă
COȘERU Ina (PAS)
Vicepreședinți
GROZA Ion (PAS)
ȚÎRDEA Bogdat (BCS)
Secretară
DANDARA Alina (PAS)

Membri
DRUȚĂ Mihail (PAS)
GHERMAN Doina (PAS)
JACOT Vitalie (PAS)
BATRÎNCEA Vlad (BCS)
NESTEROVSKI Alexandr (neafiliat)

Domenii de activitate – coordonează procesul de racordare a legislației la standardele europene; avizează tratatele și alte acte internaționale; asigură cooperarea cu parlamentele altor state și cu organizațiile interparlamentare; exercită controlul parlamentar asupra politicii externe și de integrare europeană a Guvernului.

204	477	127	204
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia drepturile omului și relații interetnice

Președinte
NOVAC Grigore (BCS)
Vicepreședintă
DAVIDOVICI Natalia (PAS)
Secretară
MUNTEANU-POJOGA Angela (PAS)

Membri
COJOCARI Evghenia (PAS)
GAVROUC Vitali (PAS)
RUSOL Nicolai (BCS)
ULANOV Denis (independent)

Domenii de activitate – reglementări ce vizează drepturile omului, minoritățile naționale, problemele cultelor, cetățenia Republicii Moldova, nediscriminarea, șanse egale pentru femei și bărbați, drepturile copilului și ale familiei.

130	39	424	130
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia administrație publică și dezvoltare regională

Președintă
VOLOH Larisa (PAS)
Vicepreședinte
FRUNZE Petru (PAS)
Secretară
KOKSAL Ivanna (BCS)

Domenii de activitate – organizarea și funcționarea autorităților administrației publice centrale și locale; organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova; reglementarea patrimoniului și a finanțelor publice ale unităților administrativ-teritoriale; serviciul public; dezvoltarea regională și amenajarea teritoriului.

Membri
GRĂDINARU Grigore (PAS)
LEAHU Mihail (PAS)
QATRAWI Ersilia (PAS)
VORONIN Vladimir (BCS)
LOZOVAN Irina (neafiliată)
TAUBER Marina (independentă)

151	117	796	151
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Președintă
NICOLAESCU-ONOFREI Liliana (PAS)
Vicepreședinți
PÂSLARIUC Virgiliu (PAS)
RĂILEANU Adela (BCS)
Secretară
ADAM Marcela (PAS)

Domenii de activitate – asigurarea cadrului legal privind dezvoltarea culturii, a instituțiilor teatrale, a cluburilor, a caselor de cultură și a sportului de performanță; reformarea și modernizarea întregului sistem educațional; perfecționarea cadrului legal în domeniul mijloacelor de informare în masă scrise și electronice; ocrotirea monumentelor de cultură și istorie; perfecționarea politicii de stat în domeniul științei și inovării, a politicilor de tineret.

Membri
GONȚA Maria (PAS)
NISTOR Marcela (PAS)
NOVAC Larisa (PAS)
SINCHEVICI Eugeniu (PAS)
BELEACOVA Elena (BCS)
CARAMAN Diana (BCS)
JARDAN Petru (independent)
VARTANEAN Gaik (neafiliat)

136	158	523	136
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia agricultură și industrie alimentară

Președinte
TRUBCA Alexandr (PAS)
Vicepreședinți
BARDA Viorel (PAS)
TATARLÎ Chiril (BCS)
Secretar
CANATUI Oleg (PAS)

Domenii de activitate – dezvoltarea sustenabilă a sectorului agroalimentar prin promovarea programelor pentru agricultură; stimularea și consolidarea pieței produselor agricole și alimentare; controlul calității alimentelor; controlul veterinar și fitosanitar; gestionarea eficientă a fondului funciar; dezvoltarea rurală; armonizarea legislației în domeniu cu normele UE.

Membri
BOTNARU Oleg (PAS)
GHEȚU Valentina (PAS)
ICHIM Gheorghe (PAS)
AMAEV Said-Muhmat (BCS)
SUHODOLSKI Alexandr (neafiliat)

144	208	625	144
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia protecție socială, sănătate și familie

Președinte
BELÎI Adrian (PAS)
Vicepreședinți
GROSU Liliana (PAS)
MOROZOVA Marina (PAS)
ODNOSTALCO Vladimir (BCS)
Secretară
PANCU Maria (PAS)

Domenii de activitate – reglementări ce vizează protecția socială; asigurările sociale de stat; politici de asistență socială; ocrotirea sănătății și asistența medicală a populației; politica demografică; protecția familiei, a mamei și a copilului; îmbunătățirea condiției femeii în societate; relațiile de muncă și salarizarea în domeniul public și privat.

Membri
OGLINDA Ana (PAS)
PLĂMĂDEALĂ Nicolae (PAS)
DAROVANNAIA Alla (BCS)
NIGAI Veaceslav (neafiliat)
APOSTOLOVA Reghina (independentă)

171	379	738	171
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia mediu, climă și tranziție verde

Președinte
MUDUC Valeriu (BCS)
Vicepreședintă
CUȘNIR Mariana (PAS)
Secretar
BABICI Ion (PAS)

Membri
BRICEAG Veronica (PAS)
DASCĂLU Iulia (PAS)
SPEIANU Ana (PAS)
PILIPETCAIA Alla (BCS)
SMIRNOV Eduard (BCS)

Domenii de activitate – promovarea și monitorizarea politicilor de protecție a mediului; utilizarea durabilă a resurselor naturale; monitorizarea și controlul realizării politicii statului în domeniile cercetării geologice, folosirii durabile și protecției subsolului; prevenirea și minimalizarea impactului schimbărilor climatice asupra factorilor de mediu și asupra economiei naționale.

192	124	793	192
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Comisia de control al finanțelor publice

Președintă
CUNEȚCHI Tatiana (BCS)
Vicepreședinte
PORȚEVSCI Vasile (PAS)
Secretar
COJOC Gheorghe (PAS)

Membri
GRECEANÎ Zinaida (BCS)
BOLEA Vasile (neafiliat)
CAZACU Victoria (neafiliată)
STAMATE Olesea (neafiliată)

Domenii de activitate – asigurarea cadrului legal privind auditul public extern și funcționarea instituției supreme de audit; examinarea rapoartelor asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public, a rapoartelor anuale ale Guvernului privind executarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

93	29	2	93
ședințe	rapoarte și corapoarte	avize	consultări/ audieri publice

Delegațiile parlamentare în organizațiile internaționale

Pentru a promova interesele Republicii Moldova pe plan extern și a asigura o cooperare eficientă cu partenerii internaționali, Parlamentul Republicii Moldova constituie, la începutul fiecărei legislaturi, delegațiile parlamentare. Delegațiile sunt formate în vederea participării la activitățile organizațiilor parlamentare internaționale, precum și ale celor bilaterale și multilaterale.

Participarea delegațiilor Parlamentului în cadrul acestor organizații are un rol esențial în consolidarea imaginii Republicii Moldova la nivel internațional și în promovarea intereselor naționale prin instrumente de diplomatie parlamentară. Totodată, aceasta contribuie la dezvoltarea relațiilor interparlamentare și la valorificarea parteneriatelor strategice în diverse domenii de interes național.

Prin Hotărârea nr. 91/2021, legislativul a aprobat componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile internaționale, respectând principiul reprezentării proporționale a fracțiunilor parlamentare în Parlament. Pe parcursul legislaturii, componența nominală a delegațiilor a fost modificată de mai multe ori.

Printre principalele organizații parlamentare internaționale la care Parlamentul Republicii Moldova este reprezentat se numără:

- Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)
- Comitetul Parlamentar de Asociere RM–UE (Parlamentul European)
- Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
- Adunarea Parlamentară a Cooperării Economice la Marea Neagră (APCEMN)
- Adunarea Parlamentară a OTAN
- Adunarea Parlamentară a OSCE
- Uniunea Interparlamentară (UIP)
- Adunarea Parlamentară a GUAM
- Adunarea Parlamentară a Francofoniei
- Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României
- Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone
- Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est.

Grupurile parlamentare de prietenie

Stabilirea relațiilor de prietenie între parlamentele naționale constituie un element fundamental în susținerea și dezvoltarea unui dialog constructiv și permanent între state. Din momentul constituirii grupurilor parlamentare de prietenie, Parlamentul asigură o platformă de comunicare și cooperare între instituțiile legislative ale diferitor țări. Aceste relații nu sunt doar simbolice, ci au un scop concret: promovarea unui dialog continuu care să faciliteze schimburile de idei, partajarea bunelor practici, consolidarea parteneriatelor și promovarea unei colaborări armonioase pe diverse domenii, de la politică și economie până la cultură și educație.

Mai mult, stabilirea relațiilor de prietenie reprezintă un element strategic pentru orice Parlament și pentru fiecare stat, deoarece promovează o comunicare deschisă și continuă, sprijină colaborarea internațională și contribuie la pacea și stabilitatea globală.

La începutul legislaturii, Parlamentul a decis constituirea grupurilor parlamentare de prietenie cu 44 de state. Ulterior, au fost create alte 8 grupuri de prietenie între instituțiile legislative.

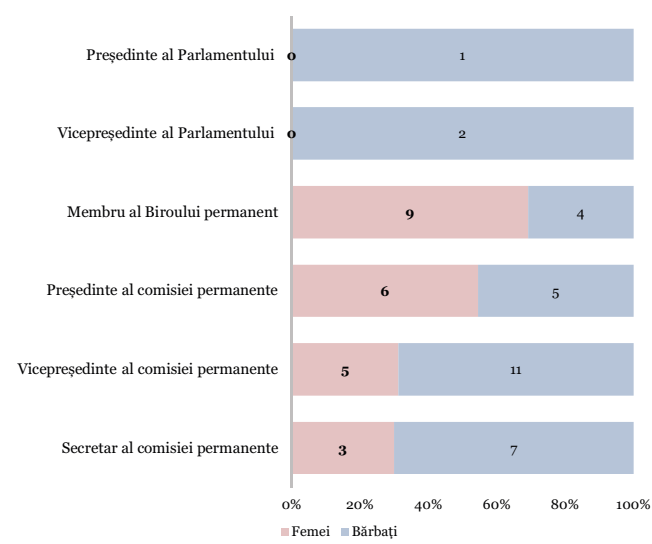

Reprezentarea femeilor și a bărbaților în Parlamentul de legislatura a XI-a

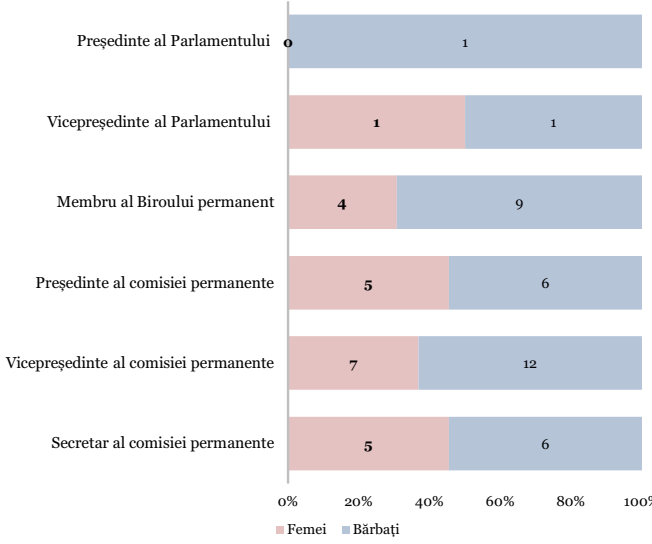
Parlamentul de legislatura a XI-a a fost constituit în conformitate cu prevederile Codului electoral, care impune ca listele candidaților pentru alegerile parlamentare și locale să respecte o cotă minimă de reprezentare de 40% pentru fiecare dintre sexe. Astfel, la începutul mandatului, componența parlamentară era formată din 41 de femei și 60 de bărbați. La finalul legislaturii, deși au avut loc unele modificări cauzate de depunerea mandatelor de către unii deputați, precum și de decese, echilibrul de gen a rămas neschimbat.

Mentținerea și creșterea reprezentării femeilor în Parlament nu este doar o obligație legală, ci și o

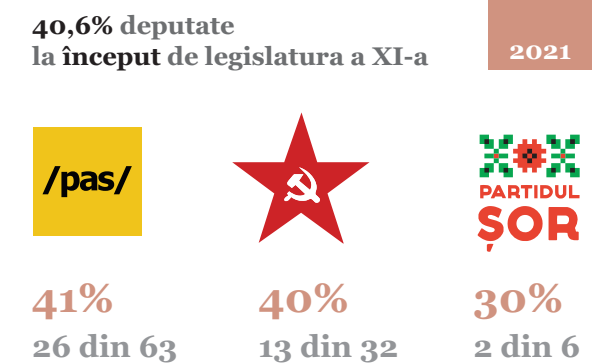
investiție în calitatea și echitatea procesului democratic. Participarea femeilor la procesul decizional este esențială pentru asigurarea unei democrații reprezentative și echitabile, diversitatea de gen aducând perspective variate și contribuind la elaborarea unor politici mai incluzive și sensibile la nevoile întregii societăți. Femeile aduc în debaterile parlamentare experiențe diferite, ceea ce poate conduce la o mai bună protecție a drepturilor omului, la promovarea echității sociale și la o guvernare mai transparentă și responsabilă. În plus, implicarea femeilor în luarea deciziilor stimulează schimbarea normelor sociale și reduce inegalitățile de gen pe termen lung.

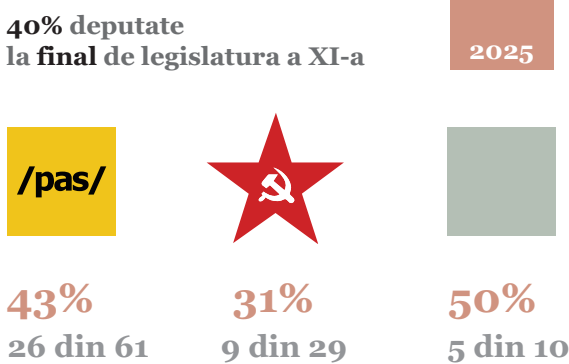
Componența de gen a conducerii și a organelor de lucru ale Parlamentului la început de mandat

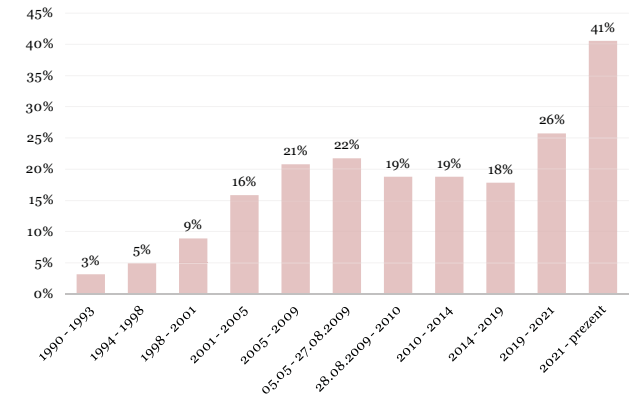
Componența de gen a conducerii și a organelor de lucru ale Parlamentului la final de mandat

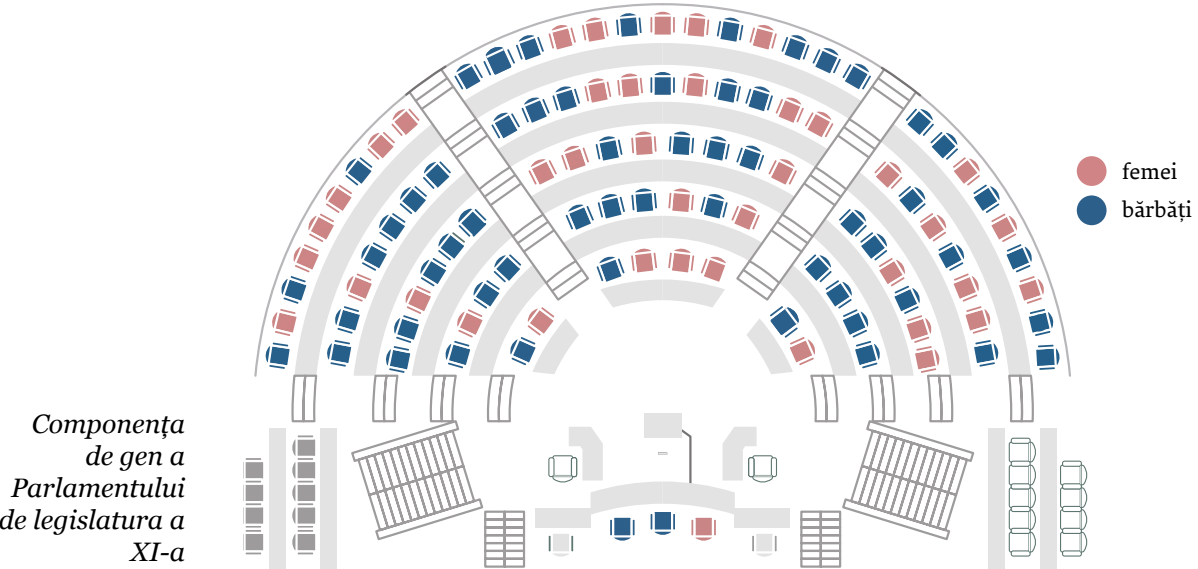
Componența numerică și componența de gen ale fracțiunilor parlamentare la început de mandat (2021)

Componența numerică și componența de gen ale fracțiunilor parlamentare la final de mandat (2025)

Componența de gen a Parlamentului (1994 – 2025)

Componența de gen a Parlamentului de legislatura a XI-a

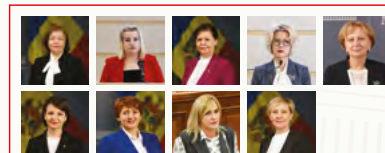
Activitatea Platformei Femeilor Deputate

Legislatura cu cele mai multe femei deputate

/pas/ 26 deputate
Partidul Acțiune și Solidaritate

9 deputate
Blocul Comuniștilor și Socialiștilor

5 deputate
Parlamentari independenți/neafiliați

Platforma Femeilor Deputate din Parlamentul de legislatura a XI-a a fost lansată la 17 iunie 2022, fiind un pilon esențial al implicării active a femeilor în promovarea reformelor, în consolidarea instituțiilor democratice și în modernizarea cadrului legal privind drepturile femeilor și egalitatea de gen. Aceasta a creat un cadru unic de cooperare între deputatele din toate fracțiunile parlamentare și a devenit un spațiu de dialog și acțiune comună în jurul unor obiective strategice: egalitate de gen, protecție a drepturilor femeilor, sprijinire a familiilor și combatere a violenței domestice. În calitate de președintă a Consiliului de coordonare a Platformei Femeilor Deputate a fost numită vicepreședinta Parlamentului Doina Gherman.

Membrele Platformei au avut un rol esențial în adoptarea unor reforme cu impact major. Platforma Femeilor Deputate a reușit asigurarea unui dialog constant cu instituțiile publice, societatea civilă și partenerii internaționali. În rezultat, au fost incluse pe agenda publică teme esențiale pentru o societate echitabilă și incluzivă:

Sprijin pentru mame și familii

- Mamele care aleg să muncească în concediul de maternitate beneficiază atât de indemnizație, cât și de salariu. Modificările legislative, adoptate în

martie 2023, oferă mamelor flexibilitatea de a lucra fără a pierde sprijinul financiar.

- Calcularea indemnizației de maternitate din venitul partenerului – o măsură de echitate economică, adaptată realităților familiilor moderne.
- Concediu parental partajat între mamă și tată, măsură ce încurajează implicarea ambilor părinți în creșterea și educația copiilor.
- Program de lucru flexibil pentru părinți – un pas important pentru echilibrul între viața profesională și viața personală.

Egalitate de șanse la locul de muncă

- Au fost introduse unele mecanisme clare pentru a asigura transparența salarială între femei și bărbați, în conformitate cu standardele europene.
- Parlamentul a adoptat modificări legislative pentru a asigura egalitatea salarială între femei și bărbați pentru aceeași muncă prestată. Un alt proiect adoptat prevede asigurarea accesului egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii și exclude discriminarea directă sau indirectă în ceea ce privește prețurile, condițiile de vânzare, accesul la produse și servicii.

Protecția victimelor violenței

- Parlamentul a ratificat Convenția de la Istanbul – cel mai cuprinzător tratat internațional privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor.
- Legislația Republicii Moldova a fost completată cu măsuri suplimentare de protecție a femeilor de toate formele de violență și hărțuire, inclusiv cele manifestate prin mijloace digitale, conform standardelor internaționale. Au fost înăsprite pedepsele pentru hărțuire sexuală, persecutare, căsătorie forțată.
- Noțiunea de femicid, care reprezintă cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, a fost introdusă în legislație.
- Parlamentul a ratificat Convenția nr. 190 a Organizației Internaționale a Muncii privind violența și hărțuirea la locul de muncă, document ce pune accent pe necesitatea protejării drepturilor fundamentale ale lucrătorilor și crearea unui mediu de muncă sigur și respectuos atât pentru femei, cât și pentru bărbați.
- A fost creată Agenția națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și violenței în familie. Instituția implementează și coordonează politici publice împotriva violenței asupra femeilor și în familie și promovează dialogul între sectoarele public, necomercial și societatea civilă pentru protejarea drepturilor femeilor.

Parlamentul de legislatura a XI-a a avut 41 de deputate, la începutul mandatului, acesta fiind un număr-record înregistrat în istoria țării. În plus, egalitatea de gen a fost respectată și în funcțiile de conducere din cadrul Parlamentului. Una din cele două funcții de vicepreședinte al Parlamentului a fost ocupată de o femeie, Doina Gherman. La fel, cinci din 11 comisii permanente au fost conduse de femei. Ponderea femeilor în componența Biroului permanent al Parlamentului a depășit 30%. Prin inițiativele legislative elaborate și adoptate, deputatele au demonstrat că diversitatea de gen nu este un scop în sine, ci o condiție esențială pentru politici publice eficiente, echitabile și sustenabile.

Prin activitatea Platformei Femeilor Deputate, Republica Moldova a făcut pași concreți în direcția alinierii cu Acordul de Asociere RM–UE. Reformele adoptate au vizat nu doar alinierea la standardele internaționale, ci și oferirea de soluții reale la provocările sociale din țară.

Platforma Femeilor Deputate rămâne a fi un model de cooperare parlamentară orientat spre rezultate și o sursă de inspirație pentru implicarea activă a femeilor în viața politică. Continuarea acestei inițiative este esențială pentru un viitor democratic, echitabil și incluziv în Republica Moldova.

**Deputați ale căror mandate au fost validate la 23 iulie 2021
(conform Hotărârii Curții Constituționale)**

Nr. crt.	Nume, prenume	Data nașterii	Formațiunea politică
1.	Grosu Igor	30.11.1972	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
2.	Gavrilița Natalia	21.09.1977	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
3.	Popșoi Mihail	10.03.1987	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
4.	Litvinenco Sergiu	11.07.1981	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
5.	Spînu Andrei	10.06.1986	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
6.	Nicolaescu-Onofrei Liliana	06.11.1968	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
7.	Gherman Doina	29.11.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
8.	Bolea Vladimir	23.09.1971	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
9.	Roșca Veronica	03.02.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
10.	Carp Lilian	12.10.1978	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
11.	Davidovici Natalia	17.11.1971	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
12.	Stamate Olesea	20.12.1983	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
13.	Voloh Larisa	01.03.1971	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
14.	Perciun Dan	07.07.1991	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
15.	Groza Ion	06.07.1966	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
16.	Pâslariuc Virgiliu	27.07.1969	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
17.	Manic Valentina	14.08.1956	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
18.	Șoimaru Vasile	30.04.1949	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
19.	Alaiba Dumitru	14.04.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
20.	Marian Radu	27.12.1990	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
21.	Sajin Galina	17.06.1973	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
22.	Frunze Petru	05.01.1985	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
23.	Nantoi Oazu	03.02.1948	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
24.	Grădinaru Vasile	22.12.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
25.	Mija Artur	07.11.1990	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
26.	Racu Ana	17.06.1979	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
27.	Druță Mihail	02.07.1957	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
28.	Adam Marcela	04.08.1974	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
29.	Belii Adrian	28.05.1975	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
30.	Cușnir Mariana	25.05.1981	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
31.	Budianschi Dumitru	02.09.1961	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”

**Deputații în Parlamentul
Republicii Moldova de
legislatura a XI-a**

Nr. crt.	Nume, prenume	Data nașterii	Formațiunea politică
32.	Trubca Alexandr	18.04.1988	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
33.	Canațui Oleg	28.01.1976	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
34.	Talmazan Igor	17.08.1981	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
35.	Morozova Marina	16.06.1981	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
36.	Qatrawi Ersilia	05.06.1983	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
37.	Novac Larisa	15.06.1984	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
38.	Lazarencu Sergiu	16.07.1985	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
39.	Cheptonar Andrian	10.11.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
40.	Gonța Maria	28.04.1967	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
41.	Marcoci Boris	09.05.1965	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
42.	Băluțel Adrian	25.01.1993	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
43.	Cătănoi Artemie	26.02.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
44.	Coșeru Ina	14.04.1975	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
45.	Pancu Maria	18.07.1960	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
46.	Șpac Ion	20.12.1972	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
47.	Babici Ion	04.10.1973	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
48.	Munteanu-Pojoga Angela	03.12.1972	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
49.	Spînu Victor	19.03.1991	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
50.	Nistor Marcela	19.02.1994	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
51.	Vasiloι Rosian	18.03.1973	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
52.	Sinchevici Eugeniu	04.05.1999	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
53.	Păsat Iurie	09.08.1972	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
54.	Ichim Gheorghe	06.10.1983	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
55.	Chiriac Igor	16.10.1979	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
56.	Dascălu Iulia	17.04.1967	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
57.	Bandalac Efimia	06.04.1962	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
58.	Grosu Liliana	25.10.1973	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
59.	Agheorghiesei Gheorghe	20.04.1974	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
60.	Popa Zinaida	25.10.1990	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
61.	Cazacu Victoria	02.08.1963	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
62.	Jacot Vitalie	21.02.1970	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
63.	Istratii Dorian	02.04.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
64.	Voronin Vladimir	25.05.1941	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
65.	Dodon Igor	18.02.1975	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
66.	Greceanii Zinaida	07.02.1956	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor

Nr. crt.	Nume, prenume	Data nașterii	Formațiunea politică
67.	Batrîncea Vlad	31.03.1981	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
68.	Reidman Oleg	21.05.1951	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
69.	Țîrdea Bogdat	23.07.1974	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
70.	Dolință Alla	25.04.1969	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
71.	Pilipețcaia Alla	04.07.1972	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
72.	Bodnarenco Elena	05.03.1965	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
73.	Suhodolski Alexandr	07.01.1989	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
74.	Starîș Constantin	25.10.1971	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
75.	Smirnov Eduard	17.09.1939	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
76.	Furculiță Corneliu	30.06.1969	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
77.	Nigai Veaceslav	07.02.1964	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
78.	Lozovan Irina	27.12.1983	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
79.	Cunețchi Tatiana	24.04.1961	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
80.	Gagauz Fiodor	23.10.1958	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
81.	Muduc Valeriu	01.09.1959	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
82.	Răileanu Adela	16.09.1975	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
83.	Darovannaia Alla	15.10.1964	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
84.	Bolea Vasile	27.10.1982	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
85.	Odnostalco Vladimir	31.10.1984	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
86.	Sibova Inga	02.01.1966	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
87.	Burduja Petru	05.09.1976	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
88.	Mudreac Radu	01.05.1973	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
89.	Caraman Diana	03.02.1990	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
90.	Tatarli Chiril	23.09.1952	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
91.	Beleacova Elena	04.06.1958	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
92.	Căpățină Svetlana	02.10.1969	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
93.	Novac Grigore	06.02.1983	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
94.	Rusol Nicolai	26.12.1983	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
95.	Koksal Ivanna	09.02.1978	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
96.	Șor Ilan	06.03.1987	Partidul politic „Șor”
97.	Tauber Marina	01.05.1986	Partidul politic „Șor”
98.	Ulanov Denis	04.04.1976	Partidul politic „Șor”
99.	Jardan Petru	11.03.1976	Partidul politic „Șor”
100.	Apostolova Reghina	15.09.1951	Partidul politic „Șor”
101.	Fotescu Vadim	14.02.1969	Partidul politic „Șor”

Deputați ale căror mandate au fost validate ulterior

Nume, prenume	Data nașterii	Formațiunea politică
La 14 septembrie 2021		
Barda Viorel	16.12.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 21 septembrie 2021		
Calinici Ana	29.06.1993	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
Cojocari Evghenia	05.12.1966	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
Iurcu Dorel	02.01.1968	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
Oglinda Ana	12.03.1959	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
Popa Boris	13.05.1957	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 19 octombrie 2021		
Gavrouc Vitali	15.10.1986	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 21 noiembrie 2021		
Lebedinschi Adrian	12.08.1976	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
La 15 februarie 2022		
Nesterovschi Alexandr	11.01.1981	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
La 15 iulie 2022		
Roșca Roman	03.04.1982	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 21 iulie 2022		
Albu Adrian	29.04.1983	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
Vartanean Gaik	19.08.1979	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
La 4 august 2022		
Porțevschi Vasile	09.05.1988	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 5 ianuarie 2022		
Dandara Alina	22.04.1993	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
Leahu Mihail	11.03.1960	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 23 martie 2023		
Cojoc Gheorghe	03.10.1959	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 8 august 2023		
Lucrețeanu Mariana	07.07.1980	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 19 octombrie 2023		
Ghețu Valentina	16.10.1953	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 16 ianuarie 2024		
Poia Ion	07.01.1984	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 30 ianuarie 2024		
Briceag Veronica	21.02.1981	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 5 martie 2024		
Speianu Ana	22.12.1973	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
Amaev Said-Muhmat	30.08.1960	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor
La 23 aprilie 2024		
Grădinaru Grigore	17.11.1978	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 5 septembrie 2024		
Plămădeală Nicolae	10.06.1939	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”
La 26 septembrie 2024		
Botnaru Oleg	01.02.1969	Partidul politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Marcela ADAM

Anul și locul nașterii

1974, s. Neculăieuca, r. Orhei

Studii

licență: filologie

master: științe administrative

Activitate parlamentară

secretară a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- președintă a Secției moldovenești a Adunării Parlamentare a Francofoniei (APF)
- membră supleantă a delegației la Dimensiunea Parlamentară a Inițiativei Central Europene (ICE)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Franceză
- membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Japonia, Republica Lituania, Regatul Spaniei, Regatul Țărilor de Jos, Muntenegru

Ion BABICI

Anul și locul nașterii

1973, s. Schineni, r. Soroca

Studii

licență: drept

Activitate parlamentară

secretar al Comisiei mediu, climă și tranziție verde

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Lituania
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Populară Chineză, Regatul Danemarcei, Confederația Elvețiană, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Estonia, Irlanda, Statul Israel, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Marele Ducat de Luxemburg, Regatul Norvegiei, România, Regatul Suediei, Regatul Thailandeii, Republica Turcia, Ucraina, Republica Albania

Efimia BANDALAC

Anul și locul nașterii
1962, s. Grimăncăuți, r. Briceni

Studii
licență: *drept*

Activitate parlamentară

- membră a Comisiei juridice, numiri și imunități
- membră a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Serbia
- membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Canada, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Republica Italiană, Japonia, Republica Letonia, Republica Lituania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, România, Federația Rusă, Regatul Spaniei, Regatul Țărilor de Jos, Republica Albania, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru, Statul Qatar

Viorel BARDA

Anul și locul nașterii
1981, or. Camenca

Studii
licență: *drept*

Activitate parlamentară

- vicepreședinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară
- secretar al Comisiei agricultură și industrie alimentară
- membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Statul Qatar
- membru al grupurilor de prietenie cu Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Georgia, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Regatul Spaniei, Ucraina, Ungaria

Adrian BELÎ

Anul și locul nașterii
1975, or. Chișinău

Studii
licență: medicină generală; anestezie și reanimare
master: științe economice; managementul sănătății publice
doctorat: medicină
postdoctorat: științe medicale

Activitate parlamentară

- președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie
- vicepreședinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie
- membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membru al delegației la Adunarea Inter-parlamentară a Țărilor Membre ale CSI

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Austria
- membru al grupurilor de prietenie cu Republica Franceză, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Ucraina

Oleg BOTNARU

Anul și locul nașterii
1969, s. Fundurii Vechi, r. Glodeni

Studii
licență: filologie; administrație publică

Activitate parlamentară
membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Regatul Belgiei, Republica Franceză, Georgia, Republica Polonă, România, Ucraina, Republica India

Veronica BRICEAG

Anul și locul nașterii
1981, s. Buțeni, r. Hîncești

Studii
licență: *conomie*
master: *științe administrative*

Activitate parlamentară
membră a Comisiei mediu, climă și tranziție verde

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Regatul Suediei
- membră a grupurilor de prietenie cu Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Estonia, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Ucraina

Oleg CANAȚUI

Anul și locul nașterii
1976, s. Tomai, r. Leova

Studii
licență: *inginerie*
master: *științe politice*

Activitate parlamentară

- secretar al Comisiei agricultură și industrie alimentară
- membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară
- secretar al Comisiei de control al finanțelor publice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membru al delegației la Adunarea Parlamentară a GUAM

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Malta
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Austria, Regatul Belgiei, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Japonia, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Thailandei, Regatul Țărilor de Jos, Statul Qatar, Republica India

Lilian CARP

Anul și locul nașterii
1978, s. Zamciogi, r. Strășeni

Studii
licență: istorie
master: istorie

Activitate parlamentară
• președinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică
• membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
• Șef al delegației la Adunarea Parlamentară a OTAN
• membru al delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României
• membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
• membru al delegației la Adunarea Inter-parlamentară a Țărilor Membre ale CSI
• membru al delegației la Adunarea Inter-parlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Belarus, Republica Franceză, România, Regatul Spaniei, Ucraina, Republica Albania

Artemie CĂTĂNOI

Anul și locul nașterii
1982, or. Căușeni

Studii
licență: drept
master: administrare publică

Activitate parlamentară
membru al Comisiei juridice, numiri și imunități

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membru al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

Grupuri parlamentare de prietenie
• președinte al Grupului de prietenie cu Republica Albania
• membru al grupurilor de prietenie cu Republica Cipru, Republica Malta, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Ucraina, Ungaria, Muntenegru, Statul Qatar, Republica Serbia, Regatul Maroc, Republica India

Andrian CHEPTONAR

Anul și locul nașterii

1982, s. Talmaza, r. Ștefan Vodă

Studii

licență: comunicare socială – informații

master: business administrativ

Activitate parlamentară

membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară

„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Estonia
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Regatul Danemarcei, Confederația Elvețiană, Republica Finlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, Republica Letonia, Republica Lituania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Ucraina, Republica Albania, Muntenegru, Statul Qatar, Regatul Maroc, Republica India

Igor CHIRIAC

Anul și locul nașterii

1979, s. Popeștii de Sus, r. Drochia

Studii

licență: drept

Activitate parlamentară

secretar al Comisiei juridice, numiri și imunități

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară

„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Dimensiunea Parlamentară a Inițiativei Central Europene (ICE)
- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)

- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a OSCE
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a GUAM

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Slovacă
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză și alte 23 de țări

Gheorghe COJOC

Anul și locul nașterii
1959, s. Hăsnășenii Mari, r. Drochia

Studii
licență: jurnalism

- Activitate parlamentară**
- secretar al Comisiei de control al finanțelor publice
 - membru al Comisiei de control al finanțelor publice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Belarus, Republica Bulgaria, Republica Polonă, România, Ucraina

Evghenia COJOCARI

Anul și locul nașterii
1966, s. Sagaidac, r. Cimișlia

Studii
licență: pedagogie

Activitate parlamentară
membră a Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Republica Armenia, Republica Azerbaidjan, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Franceză, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, Republica Lituania, Republica Malta, Regatul Spaniei, Ungaria, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Macedonia de Nord, Statul Qatar, Regatul Maroc, Republica India

Ina COȘERU

Anul și locul nașterii
1975, or. Chișinău

Studii
licență: economie; biologie și chimie

Activitate parlamentară

- președintă a Comisiei politice externă și integrare europeană
- vicepreședintă a Comisiei mediu, climă și tranziție verde

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- șefă a delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

- vicepreședintă a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- șefă adjunctă a delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei

Grupuri de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Regatul Norvegiei
- membră a grupurilor de prietenie cu Republica Cehă, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Republica Letonia, Republica Lituania, Republica Polonă, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Suediei, Regatul Țărilor de Jos, Statul Qatar

Mariana CUȘNIR

Anul și locul nașterii
1981, or. Orhei

Studii
licență: administrație publică
master: drept privat

Activitate parlamentară

- vicepreședintă a Comisiei mediu, climă și tranziție verde
- membră a Comisiei mediu, climă și tranziție verde

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

- șefă a delegației la Adunarea Parlamentară a Cooperării Economice la Marea Neagră (APCEMN)
- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Slovenia
- membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Azerbaidjan, Republica Cipru, Regatul Danemarcei, Confederația Elvețiană, Republica Italiană, Japonia, Republica Letonia, Republica Lituania, Republica Malta, România, Regatul Spaniei, Regatul Suediei

Alina DANDARA

Anul și locul nașterii
1993, or. Chișinău

Studii
licență: științe economice
master: științe economice

Activitate parlamentară
secretară a Comisiei politice externe și integrare europeană

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Letonia
- membră a grupurilor de prietenie cu Regatul Danemarcei, Japonia, Republica Lituania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Polonă, Regatul Suediei, Regatul Țărilor de Jos, Regatul Maroc, Republica India

Iulia DASCĂLU

Anul și locul nașterii
1967, s. Meneialovca, r. Sarata, reg. Odesa, Ucraina

Studii
licență: pedagogie
master: științe economice

Activitate parlamentară

- membră a Comisiei mediu, climă și tranziție verde
- membră a Comisiei economie, buget și finanțe

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membră supleantă a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Macedonia de Nord
- membră a grupurilor de prietenie cu Republica Cipru, Regatul Danemarcei, Republica Italiană, Regatul Norvegiei, Republica Portugheză, România, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Regatul Maroc

Natalia DAVIDOVICI

Anul și locul nașterii
1971, or. Chișinău

Studii
licență: pedagogie

Activitate parlamentară

- vicepreședintă a Comisiei drepturile omului și relații interetnice
- secretară a Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

- membră a delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse
- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
- membră a delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei
- membră a delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Statul Israel
- membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Azerbaidjan și alte 33 de țări

Mihail DRUȚĂ

Anul și locul nașterii
1957, s. Mașcăuți, r. Criuleni

Studii
licență: istorie

Activitate parlamentară
membru al Comisiei politică externă și integrare europeană

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României
- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a OTAN

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Italiană
- membru al grupurilor de prietenie cu Republica Elenă, Republica Estonia, Republica Franceză, Japonia, Republica Lituania, România, Federația Rusă, Regatul Spaniei, Republica Albania, Regatul Maroc

Petru FRUNZE

Anul și locul nașterii
1985, s. Dănceni, r. Ialoveni

Studii
licență: *drept*

Activitate parlamentară
vicepreședinte al Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
• membru supleant al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

- copreședinte al delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Finlanda, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia și alte 13 țări

Vitali GAVROUC

Anul și locul nașterii
1986, or. Chișinău

Studii
licență: *muzică, interpretare instrumentală*

Activitate parlamentară
• membru al Comisiei drepturile omului și relații interetnice
• membru al Comisiei mediu și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membru al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Canada, Republica Cehă, Republica Cipru, Republica Croația, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Ungaria, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Statul Qatar, Regatul Maroc

Doina GHERMAN

Anul și locul nașterii
1982, or. Chișinău

Studii
licență: filologie
master: științe economice

- Activitate parlamentară**
- membră a Comisiei politică externă și integrare europeană
 - vicepreședintă a Parlamentului
 - președintă a Comisiei politică externă și integrare europeană
 - membră a Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

- Delegații parlamentare**
- copreședintă a delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone
 - copreședintă din partea Republicii Moldova a Comitetului Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
 - membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președintă a Grupului de prietenie cu Statele Unite ale Americii
 - președintă a Grupului de prietenie cu Japonia
 - membră a grupurilor de prietenie cu Republica Franceză, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Ucraina, Bosnia și Herțegovina și alte 5 țări

Valentina GHETU

Anul și locul nașterii
1953, s. Soleanka, r. Rîbînsk, reg. Krasnoiarsk, Federația Rusă

Studii
profesionale tehnice: agronomie

Activitate parlamentară
membră a Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Republica Cehă, Confederația Elvețiană, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Republica India

Maria GONȚA

Anul și locul nașterii
1967, s. Catranic, r. Făleşti

Studii
licență: *matematică și cibernetică*

Activitate parlamentară
membră a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Muntenegru
- membră a grupurilor de prietenie cu România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Ungaria, Republica Albania, Republica Macedonia de Nord, Republica Serbia

Grigore GRĂDINARU

Anul și locul nașterii
1978, s. Sănătăuca, r. Camenca

Studii
licență: *economie*
master: *științe economice*

Activitate parlamentară
vicepreședinte al Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Republica Populară Chineză, Republica Estonia, Statul Israel, Republica Polonă, Statul Qatar, Republica India

Vasile GRĂDINARU

Anul și locul nașterii
1982, s. Călugăr, r. Fălești

Studii
licență: drept

- Activitate parlamentară**
- vicepreședinte al Comisiei juridice, numiri și imunități
 - membru al Comisiei juridice, numiri și imunități

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Regatul Spaniei
 - membru al grupurilor de prietenie cu Republica Federală Germania, Republica Italiană, Regatul Norvegiei, România, Federația Rusă, Regatul Suediei, Republica India

Igor GROSU

Anul și locul nașterii
1972, s. Andrușul de Sus, r. Cahul

Studii
licență: istorie

- Activitate parlamentară**
- Președinte al Parlamentului
 - membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
șef al delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă și alte 15 țări

Liliana GROSU

Anul și locul nașterii
1973, s. Tătărești, r. Cahul

Studii
licență: psihologie
master: psihologie

- Activitate parlamentară**
- vicepreședintă a Comisiei protecție socială, sănătate și familie
 - membră a Comisiei protecție socială, sănătate și familie
 - membră a Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membră a delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Republica Armenia, Republica Azerbaidjan, Republica Cehă, Republica Croația, Republica Elenă, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Letonia, Republica Lituania, România, Regatul Spaniei, Regatul Suediei

Ion GROZA

Anul și locul nașterii
1966, s. Colibași, r. Cahul

Studii
licență: teologie

- Activitate parlamentară**
- vicepreședinte al Comisiei politică externă și integrare europeană
 - membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
șef al delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Canada, Regatul Norvegiei, România, Regatul Maroc, Republica India

Gheorghe ICHIM

Anul și locul nașterii
1983, s. Copăcenii, r. Sîngerei

Studii
licență: drept
master: drept penal

Activitate parlamentară
membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a OSCE

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Regatul Belgiei, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Portugheză, România, Regatul Spaniei

Dorian ISTRATII

Anul și locul nașterii
1982, s. Pîrlița, r. Fălești

Studii
licență: administrație publică;
științe economice

Activitate parlamentară
• vicepreședinte al Comisiei economie, buget și finanțe
• membru al Comisiei protecție socială, sănătate și familie

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
• membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
• membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)

Grupuri parlamentare de prietenie
• președinte al Grupului de prietenie cu Republica Federală Germania
• membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Canada, Republica Cipru, Republica Franceză, Republica Italiană, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, România, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Republica Turcia, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina și alte 5 țări

Vitalie JACOT

Anul și locul nașterii
1970, or. Chișinău

Studii
licență: *inginerie*
master: *relații internaționale*

Activitate parlamentară

- membru al Comisiei politică externă și integrare europeană
- membru al Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Dimensiunea Parlamentară a Inițiativei Central Europene

- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
- membru al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse
- membru al delegației la Uniunea Interparlamentară (UIP)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Azerbaidjan
- președinte al Grupului de prietenie cu Regatul Maroc
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii și alte 39 de țări

Mihail LEAHU

Anul și locul nașterii
1960, s. Scăieni, r. Dondușeni

Studii
licență: *pedagogie*

Activitate parlamentară

- membru al Comisiei administrație publică și dezvoltare regională
- secretar al Comisiei de control al finanțelor publice
- membru al Comisiei de control al finanțelor publice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Franceză, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Republica Polonă, România, Republica Slovacă, Ucraina

Valentina MANIC

Anul și locul nașterii

1956, s. Buțeni, r. Hîncești

Studii

licență: economie

Activitate parlamentară

- vicepreședintă a Comisiei economie, buget și finanțe
- secretară a Comisiei economie, buget și finanțe
- membră a Comisiei economie, buget și finanțe

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone

Grupuri parlamentare de prietenie

membră a grupurilor de prietenie cu Republica Belarus, Republica Cipru, Irlanda, Republica Malta, Republica Polonă, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Republica Turcia, Ungaria, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru, Statul Qatar, Republica Serbia, Regatul Maroc, Republica India

Boris MARCOCI

Anul și locul nașterii

1965, s. Glinjeni, r. Fălești

Studii

licență: inginerie

Activitate parlamentară

membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI
- membru al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

- membru al delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Bulgaria
- membru al grupurilor de prietenie cu Republica Armenia, Republica Azerbaidjan, Republica Cehă, Republica Cipru, Georgia, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Republica Lituania, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Republica Albania, Muntenegru, Statul Qatar

Radu MARIAN

Anul și locul nașterii

1990, or. Chișinău

Studii

licență: științe economice

master: business internațional

Activitate parlamentară

- președinte al Comisiei economie, buget și finanțe
- vicepreședinte al Comisiei economie, buget și finanțe
- membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei
- membru al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a OTAN

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Canada, Irlanda, Statul Israel, România, Regatul Țărilor de Jos, Republica India

Marina MOROZOVA

Anul și locul nașterii

1981, s. Pelinia, r. Drochia

Studii

licență: pedagogie

master: administrarea afacerilor;
științe politice

Activitate parlamentară

- vicepreședintă a Comisiei protecție socială, sănătate și familie
- membră a Comisiei economie, buget și finanțe
- membră a Comisiei drepturile omului și relații interetnice
- membră a Comisiei mediu și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- membră a delegației la Uniunea Interparlamentară (UIP)
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Regatul Belgiei
- membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Regatul Danemarcei, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Irlanda și alte 14 țări

Angela MUNTEANU-POJOGA

Anul și locul nașterii
1972, s. Ciuciuleni, r. Hîncești

Studii
licență: filologie
master: științe administrative

- Activitate parlamentară**
- secretară a Comisiei drepturile omului și relații interetnice
 - membră a Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membră a delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Portugheză
 - membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Cipru, Confederația Elvețiană, Georgia, Republica Italiană, Republica Polonă, România, Regatul Spaniei, Republica India

Oazu NANTOI

Anul și locul nașterii
1948, s. Vancicăuți, r. Noua Suliță, reg. Cernăuți, Ucraina

Studii
licență: inginerie

Activitate parlamentară
membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Ucraina
 - membru al grupurilor de prietenie cu Japonia, Republica Polonă, Regatul Maroc

Liliana NICOLAESCU-ONOFREI

Anul și locul nașterii
1968, s. Lozova, r. Strășeni

Studii
licență: *filologie*

- Activitate parlamentară**
- președintă a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media
 - membră a Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

- Delegații parlamentare**
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
 - membră a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președintă a Grupului de prietenie cu Georgia
 - membră a grupurilor de prietenie cu Canada, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Irlanda, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Polonă, România, Regatul Suediei, Republica Albania

Marcela NISTOR

Anul și locul nașterii
1994, s. Bulboaca, r. Anenii Noi

Studii
licență: *artele spectacolului*

- Activitate parlamentară**
membră a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

- Delegații parlamentare**
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone
 - membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președintă a Grupului de prietenie cu Republica India
 - membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Belarus, Republica Populară Chineză, Regatul Danemarcei, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, România, Federația Rusă, Regatul Spaniei, Ucraina

Larisa NOVAC

Anul și locul nașterii
1984, s. Cărpineni, r. Hîncești

Studii
licență: chimie
master: științe ale educației

Activitate parlamentară
membră a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
• membră a delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone
- membră a delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei

Grupuri parlamentare de prietenie
• președintă a Grupului de prietenie cu Republica Elenă

- membră a grupurilor de prietenie cu Republica Austria, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia și alte 15 țări

Ana OGLINDA

Anul și locul nașterii
1959, s. Sadova, r. Călărași

Studii
licență: pediatrie
doctorat: științe medicale

Activitate parlamentară
membră a Comisiei protecție socială, sănătate și familie

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Cipru, Republica Franceză, Republica Italiană, Republica Malta, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Republica Slovacă, Regatul Spaniei, Republica Turcia, Ungaria, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Statul Qatar, Regatul Maroc

Maria PANCU

Anul și locul nașterii
1960, s. Copanca, r. Slobozia

Studii
licență: *conomie*

Activitate parlamentară
secretară a Comisiei protecție socială, sănătate și familie

Formațiune parlamentară
Fracțiune parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a GUAM

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Canada, Republica Cehă, Republica Cipru, Republica Estonia, Republica Franceză, Georgia, Statul Israel, Republica Italiană, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Malta, România, Federația Rusă, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Republica Turcia, Republica Albania, Regatul Maroc, Republica India

Virgiliu PÂSLARIUC

Anul și locul nașterii
1969, or. Soroca

Studii
licență: *istorie*
doctorat: *istorie*

Activitate parlamentară
vicepreședinte al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Regatul Belgiei, Republica Cehă, Regatul Danemarcei, Confederația Elvețiană, Republica Franceză, Georgia, Republica Lituania, Republica Polonă, România, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Ucraina, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru

Nicolae PLĂMĂDEALĂ

Anul și locul nașterii
1939, s. Ulmu, r. Ialoveni

Studii
licență: inginerie

Activitate parlamentară
membru al Comisiei protecție socială, sănătate și familie

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Cipru, Republica Croația, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Franceză, Republica Italiană, Republica Letonia, Republica Lituania, Republica Polonă, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Suediei

Ion POIA

Anul și locul nașterii
1984, or. Ungheni

Studii
licență: economie

Activitate parlamentară
• membru al Comisiei economie, buget și finanțe
• membru al Comisiei politică externă și integrare europeană

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
• membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

Grupuri parlamentare de prietenie
• președinte al Grupului de prietenie cu Republica Croația
• membru al grupurilor de prietenie cu Republica Bulgaria, Republica Estonia, Irlanda, Republica Italiană, Japonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

Boris POPA

Anul și locul nașterii
1957, s. Cotiujenii Mari, r. Șoldănești

Studii
licență: drept
master: științe politice

Activitate parlamentară
membru al Comisiei juridice, numiri și imunități

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Regatul Belgiei, Canada, Republica Elenă, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, România, Regatul Țărilor de Jos

Vasile PORȚEVSCI

Anul și locul nașterii
1988, or. Tiraspol

Studii
licență: științe ale educației
master: științe ale educației

Activitate parlamentară
• vicepreședinte al Comisiei de control al finanțelor publice
• secretar al Comisiei de control al finanțelor publice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Cehă, Republica Cipru, Confederația Elvețiană, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Portugheză, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Ungaria, Republica India

Ersilia QATRAWI

Anul și locul nașterii

1983, s. Ștefănești, r. Ștefan Vodă

Studii

licență: asistență socială; drept

master: administrație publică; drept

Activitate parlamentară

membră a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

- membră a delegației la Uniunea Interparlamentară (UIP)
- membră a delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Finlanda
- membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Azerbaidjan, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia și alte 12 țări

Ana RACU

Anul și locul nașterii

1979, s. Sălcuța, r. Căușeni

Studii

licență: drept

Activitate parlamentară

- vicepreședintă a Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică
- vicepreședintă a Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a OSCE
- membră a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Regatul Danemarcei
- membră a grupurilor de prietenie cu Regatul Belgiei, Confederația Elvețiană, Georgia, Regatul Spaniei, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos

Roman ROȘCA

Anul și locul nașterii
1982, or. Bender

Studii
licență: drept
master: drept economic

Activitate parlamentară
• membru al Comisiei juridice, numiri și imunități
• membru al Comisiei mediu, climă și tranziție verde

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Georgia, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Republica Turcia, Ucraina, Regatul Maroc, Republica India

Veronica ROȘCA

Anul și locul nașterii
1982, s. Măgurele, r. Ungheni

Studii
licență: politologie; drept
master: științe politice

Activitate parlamentară
• președintă a Comisiei juridice, numiri și imunități
• vicepreședintă a Comisiei juridice, numiri și imunități
• membră a Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
• membră a delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României
• membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
• membră supleantă a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
• membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)
• șefă a delegației la Adunarea Parlamentară a OSCE

Grupuri parlamentare de prietenie
• președintă a Grupului de prietenie cu România
• membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii și alte 49 de țări

Eugeniu SINCHEVICI

Anul și locul nașterii
1999, or. Chișinău

Studii
licență: științe politice

Activitate parlamentară
membru al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membru supleant al delegației la Dimensiunea Parlamentară a Inițiativei Central Europene (ICE)

- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI
- membru al delegației la Uniunea Interparlamentară (UIP)
- membru al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Regatul Țărilor de Jos
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Confederația Elvețiană, Republica Federală Germania, Japonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica India

Ana SPEIANU

Anul și locul nașterii
1973, s. Dubăsarii Vechi, r. Criuleni

Studii
licență: pedagogie
master: științe ale educației

Activitate parlamentară
membră a Comisiei mediu, climă și tranziție verde

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupului de prietenie cu Republica India

Victor SPÎNU

Anul și locul nașterii
1991, s. Măgdăcești, r. Criuleni

Studii
licență: științe ale comunicării

- Activitate parlamentară**
- secretar al Comisiei economie, buget și finanțe
 - membru al Comisiei economie, buget și finanțe
 - membru al Comisiei de control al finanțelor publice
 - membru al Comisiei protecție socială, sănătate și familie
 - membru al Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

- Delegații parlamentare**
- membru al delegației la Uniunea Interparlamentară (UIP)
 - membru supleant al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
 - membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Cooperării Economice la Marea Neagră (APCEMN)

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Canada
 - membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Cipru, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Federală Germania, Irlanda, Japonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Portugheză, România și alte 3 țări

Vasile ȘOIMARU

Anul și locul nașterii
1949, s. Cornova, r. Ungheni

Studii
licență: economie
doctorat: științe economice

Activitate parlamentară
membru al Comisiei economie, buget și finanțe

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Lituania, Federația Rusă, Ucraina

Ion ȘPAC

Anul și locul nașterii
1972, s. Peticeni, r. Călărași

Studii
profesional tehnice: construcție

Activitate parlamentară
membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

- Delegații parlamentare**
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a OTAN
 - membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Irlanda
 - membru al grupurilor de prietenie cu Republica Cipru, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, România, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Ucraina, Muntenegru, Statul Qatar, Regatul Maroc, Republica India

Alexandr TRUBCA

Anul și locul nașterii
1988, or. Chișinău

Studii
licență: științe administrative
master: științe umanistice

- Activitate parlamentară**
- președinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară
 - vicepreședinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

- Delegații parlamentare**
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone

- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI
- membru al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- șef al delegației la Adunarea Parlamentară a GUAM
- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Cehă
 - membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Populară Chineză, Republica Estonia, Republica Franceză, Georgia, Republica Italiană și alte 12 țări

Larisa VOLOH

Anul și locul nașterii

1971. or. Cahul

Studii

licență: pedagogie

master: științe ale educației

Activitate parlamentară

- președintă a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională
- membră a Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară
„Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone

- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Polonă
- membră a grupurilor de prietenie cu Republica Armenia, Republica Populară Chineză, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Georgia, Regatul Suediei, Republica Turcia, Ucraina, Republica Albania

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Adrian ALBU

Anul și locul nașterii
1983, or. Chișinău

Studii
licență: *drept*
master: *drept economic*

Activitate parlamentară
membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
• președinte al Grupului național a Uniunii Inter-parlamentare (UIP)

- membru al delegației la Comisia Inter-parlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia și alte 24 de țări

Said-Muhmat AMAEV

Anul și locul nașterii
1960, s. Kuzminka, r. Merke, reg. Djambul, Republica Kazahstan

Studii
licență: *drept*

Activitate parlamentară
membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Grupuri de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Populară Chineză, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Statul Israel, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Regatul Norvegiei, Federația Rusă, Republica Slovacă, Regatul Spaniei, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Ungaria, Republica India

Vlad BATRÎNCEA

Anul și locul nașterii
1981, or. Chișinău

Studii
licență: drept
master: drept

- Activitate parlamentară**
- membru al Comisiei politică externă și integrare europeană
 - vicepreședinte al Parlamentului
 - membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

- Delegații parlamentare**
- copreședinte al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse
 - membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Populară Chineză
 - membru al grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan și cu Japonia

Elena BELEACOVA

Anul și locul nașterii
1958, or. Chișinău

Studii
licență: economie
doctorat: științe economice

- Activitate parlamentară**
membră a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

- Delegații parlamentare**
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)

- membră supleantă a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președintă a Grupului de prietenie cu Republica Belarus
 - membră a grupurilor de prietenie cu Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Republica Elenă, Republica Estonia, Statul Israel, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Polonă, Federația Rusă, Ucraina, Ungaria

Petru BURDUJA

Anul și locul nașterii
 1976, s. Zahorenî, r. Rezina

Studii
licență: economie

Activitate parlamentară
 vicepreședinte al Comisiei economie, buget și finanțe

Formațiune parlamentară
 Frațiunea parlamentară a
 Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

- Delegații parlamentare**
- membru supleant al delegației la Dimensiunea Parlamentară a Inițiativei Central Europene (ICE)
 - membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
 - membru al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

Grupuri parlamentare de prietenie
 membru al grupurilor de prietenie cu Republica Belarus, Republica Populară Chineză, Republica Finlanda, Japonia, Federația Rusă, Republica Turcia, Ungaria, Republica India

Diana CARAMAN

Anul și locul nașterii
 1990, or. Chișinău

Studii
licență: științe economice
master: științe economice

Activitate parlamentară
 membră a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
 Frațiunea parlamentară a
 Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

- Delegații parlamentare**
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)

- membră a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone
- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

Grupuri parlamentare de prietenie
 membră a grupurilor de prietenie cu Republica Armenia, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Populară Chineză, Georgia, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Federația Rusă, Ucraina, Republica India

Tatiana CUNEȚCHI

Anul și locul nașterii
1964, s. Lunga, r. Dubăsari

Studii
licență: *economie*

Activitate parlamentară
președintă a Comisiei de control al finanțelor publice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
• vicepreședintă a delegației la Comitetul
Parlamentar de Asociere Republica Moldova –
Uniunea Europeană

- vicepreședintă a delegației la Adunarea
Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membră a delegației la Uniunea Interpara-
lamentară (UIP)

Grupuri de prietenie
membră ale grupurilor de prietenie cu Republica
Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei,
Republica Populară Chineză, Republica Elenă,
Confederația Elvețiană, Republica Franceză, Statul
Israel, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica
Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica
Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan),
Regatul Norvegiei, Federația Rusă, Republica
Slovacă, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Republica
Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Ungaria

Alla DAROVANNAIA

Anul și locul nașterii
1964, s. Butuceni, r. Rîbnița

Studii
licență: *economie*
doctorat: *științe economice*

Activitate parlamentară
membră a Comisiei protecție socială, sănătate și
familie

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
• membră a delegației la Comisia Comună pentru
Integrare Europeană dintre Parlamentul
Republicii Moldova și Parlamentul României
• șefă a delegației la Adunarea Parlamentară a

- Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în
Europa de Sud-Est (SEECp)
- membră a delegației la Adunarea Parlamentară
a Cooperării Economice la Marea Neagră
(APCEMN)
 - membră supleantă a delegației la Comitetul
Parlamentar de Asociere Republica Moldova –
Uniunea Europeană
 - membră a delegației la Adunarea Parlamentară
a Francofoniei (APF)

Grupuri de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Statele
Unite ale Americii, Republica Austria, Republica
Populară Chineză, Republica Franceză, Republica
Federală Germană, Republica Italiană, țările Asiei
Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză,
Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica
Uzbekistan) și alte 6 țări

Corneliu FURCULIȚĂ

Anul și locul nașterii
1969, s. Sadova, r. Călărași

Studii
licență: agronomie; drept

- Activitate parlamentară**
- membru al Comisiei juridice, numiri și imunități
 - vicepreședinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară
 - membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară
 - membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Marele Ducat de Luxemburg
 - membru al grupurilor de prietenie cu Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Populară Chineză, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Republica Italiană, Japonia, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Republica Slovacă, Republica Slovenia și alte 6 țări

Fiodor GAGAUZ

Anul și locul nașterii
1958, s. Gaidar, r. Ceadâr-Lunga

Studii
licență: drept
master: administrare publică

Activitate parlamentară
membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
membru al delegației la Adunarea Parlamentară a OSCE

- Grupuri de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Turcia
 - membru al grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Bulgaria, Republica Croația, Republica Federală Germania, Statul Israel, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), România, Federația Rusă

Zinaida GRECEANÎ

Anul și locul nașterii
 1956, s. Metalist, reg. Tomsk, Federația Rusă

Studii
licență: economie

Activitate parlamentară
 membră a Comisiei de control al finanțelor publice

Formațiune parlamentară
 Frațiunea parlamentară a
 Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

- Delegații parlamentare**
- membră a delegației la Uniunea Interparlamentară (UIP)
 - membră a delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

- membră a delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președintă a Grupului de prietenie cu Federația Rusă
 - membră a grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Populară Chineză, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Statul Israel, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Regatul Norvegiei, Republica Slovacă, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Ungaria

Ivanna KOKSAL

Anul și locul nașterii
 1978, s. Cazaclia, r. Ceadâr-Lunga

Studii
licență: pedagogie

- Activitate parlamentară**
- secretară a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională
 - membră a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară
 Frațiunea parlamentară a
 Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Grupuri parlamentare de prietenie
 membră a grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Federația Rusă, Republica Turcia

Radu MUDREAC

Anul și locul nașterii

1973, s. Larga, r. Briceni

Studii

licență: medicină veterinară; drept

master: drept; administrare publică

Activitate parlamentară

- vicepreședinte al Comisiei juridice, numiri și imunități
- vicepreședinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Cooperării Economice la Marea Neagră (APCEMN)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Ungaria
- președinte al Grupului de prietenie cu Bosnia și Herțegovina
- membru al grupurilor de prietenie cu Republica Bulgaria, Republica Populară Chineză, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Statul Israel, Japonia, Republica Polonă și alte 3 țări

Valeriu MUDUC

Anul și locul nașterii

1959, s. Albinețul Vechi, r. Fălești

Studii

licență: economie

master: relații internaționale

Activitate parlamentară

- președinte al Comisiei mediu, climă și tranziție verde
- membru al Comisiei administrație publică

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei
- membru al delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României
- membru supleant al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

Grupuri parlamentare de prietenie

membru al grupurilor de prietenie cu Republica Populară Chineză, Irlanda, Statul Israel, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, România, Federația Rusă

Grigore NOVAC

Anul și locul nașterii
1983, s. Sălcuța, r. Căușeni

Studii
licență: drept
master: științe politice

Activitate parlamentară
președinte al Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a OSCE
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a OTAN

- membru al delegației la Comisia Comună pentru Integrare Europeană dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României
- membru al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu Republica Cipru
- membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Croația, Regatul Danemarcei și alte 31 de țări

Vladimir ODNOSTALCO

Anul și locul nașterii
1984, or. Comrat

Studii
licență: psihologie
master: administrare publică

Activitate parlamentară

- vicepreședinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie
- membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Republicii Moldova și a Republicii Polone
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a GUAM

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Armenia, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Bulgaria, Republica Populară Chineză, Statul Israel, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Federația Rusă, Republica Turcia, Ucraina

Alla PILIPETCAIA

Anul și locul nașterii
1972, or. Vinița, Ucraina

Studii
licență: inginerie

Activitate parlamentară
membră a Comisiei mediu, climă și tranziție verde

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)
- membră a delegației la Adunarea Inter-parlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Austria, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Confederația Elvețiană, Irlanda, Republica Italiană, Japonia, Federația Rusă, Regatul Țărilor de Jos

Adela RĂILEANU

Anul și locul nașterii
1975, s. Tîrșiței, r. Teleneshi

Studii
licență: jurnalism
master: relații internaționale

Activitate parlamentară
vicepreședintă a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
membră a delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Populară Chineză, Republica Franceză, Federația Rusă

Oleg REIDMAN

Anul și locul nașterii

1952, or. Chișinău

Studii

licență: *radiofizică*

Activitate parlamentară

membru al Comisiei economie, buget și finanțe

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

Grupuri parlamentare de prietenie

membru al grupurilor de prietenie cu Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Regatul Danemarcei, Statul Israel, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Marele Ducat de Luxemburg, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Federația Rusă, Regatul Țărilor de Jos

Nicolai RUSOL

Anul și locul nașterii

1983, or. Chișinău

Studii

licență: *politologie*

master: *științe politice*

Activitate parlamentară

membru al Comisiei drepturile omului și relații interetnice

Formațiune parlamentară

Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membru supleant al delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a OTAN
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Statelor Membre ale Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp)

Grupuri parlamentare de prietenie

membru al grupurilor de prietenie cu Republica Populară Chineză, Republica Franceză, Georgia, Statul Israel, Republica Italiană, Federația Rusă, Bosnia și Herțegovina, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru, Statul Qatar, Republica Serbia, Republica India

Inga SIBOVA

Anul și locul nașterii
1966, s. Lipnic, r. Ocnița

Studii
licență: inginerie

Activitate parlamentară
• membră a Comisiei economie, buget și finanțe
• membră a Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
• membră a delegației la Adunarea Parlamentară
a Francofoniei (APF)

- membră supleantă a delegației la Adunarea Par-
lamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)
- șefă a delegației la Dimensiunea Parlamentară a
Inițiativei Central Europene (ICE)

Grupuri parlamentare de prietenie
• președintă a Grupului de prietenie cu Republica
Armenia
• membră a grupurilor de prietenie cu Republica
Azerbaidjan, Republica Belarus, Canada,
Republica Populară Chineză, Republica Croația,
Confederația Elvețiană, Republica Franceză,
Republica Federală Germania, Japonia, țările
Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica
Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan,
Republica Uzbekistan), Regatul Unit al Marii
Britanii și Irlandei de Nord, Federația Rusă,
Republica India

Eduard SMIRNOV

Anul și locul nașterii
1939, or. Andijan, Republica Uzbekistan

Studii
licență: inginerie
doctorat: științe istorice

Activitate parlamentară
membru al Comisiei mediu, climă și
tranzitie verde

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a
Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
• membru al delegației la Adunarea Parlamentară
a Francofoniei (APF)
• membru al delegației la Adunarea Parlamentară
a Parteneriatului Estic (EURONEST)

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica
Bulgaria, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan,
Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan,
Turkmenistan, Republica Uzbekistan)

Constantin STARIȘ

Anul și locul nașterii
1971, s. Brînzenii Noi, r. Telenești

Studii
licență: jurnalism

- Activitate parlamentară**
- secretar al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică
 - membru al Biroului permanent al Parlamentului

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

- Delegații parlamentare**
- membru supleant al delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

- membru al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse
- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

- Grupuri parlamentare de prietenie**
- președinte al Grupului de prietenie cu Regatul Thailandei
 - membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia și alte 19 țări

Chiril TATARLÎ

Anul și locul nașterii
1952, or. Taraclia

Studii
licență: agronomie

- Activitate parlamentară**
- vicepreședinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară
 - membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară
 - membru al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Federală Germania și cu Federația Rusă

Bogdat ȚÎRDEA

Anul și locul nașterii
1974, or. Semipalatinsk, Republica Kazahstan

Studii
licență: pedagogie
master: comunicare și relații publice
doctorat: științe politice

Activitate parlamentară
vicepreședinte al Comisiei politică externă și integrare europeană

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Parlamentului Georgiei, a Parlamentului Republicii Moldova și a Radei Supreme a Ucrainei
- membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI
- membru al delegației la Comisia Interparlamentară de Cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Federală a Federației Ruse

Grupuri parlamentare de prietenie

- președinte al Grupului de prietenie cu țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan)
- membru al grupurilor de prietenie cu Republica Populară Chineză, Republica Italiană, Japonia și alte 4 țări

Vladimir VORONIN

Anul și locul nașterii
1941, or. Dubăsari

Studii
licență: inginerie; politologie; drept

Activitate parlamentară

- membru al Comisiei administrație publică și dezvoltare regională
- membru al Comisiei politică externă și integrare europeană

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
membru al delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Populară Chineză, Republica Elenă, Federația Rusă

Reghina APOSTOLOVA

Deputați neafiliați și deputați independenți

Anul și locul nașterii
1951, s. Andreevskoe, r. Bodaibo, reg. Irkutsk, Federația Rusă

Studii
licență: pedagogie

- Activitate parlamentară**
- membră a Comisiei protecție socială, sănătate și familie
 - vicepreședintă a Comisiei protecție socială, sănătate și familie

- Formațiune parlamentară**
- deputată independentă (din 19.06.2023)
 - Frațiunea parlamentară „Partidul Șor”

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei și alte 13 țări

Vasile BOLEA

Anul și locul nașterii
1982, or. Chișinău

Studii
licență: drept
master: drept de antreprenoriat

Activitate parlamentară

- membru al Comisiei de control al finanțelor publice
- membru al Comisiei juridice, numiri și imunități
- vicepreședinte al Comisiei juridice, numiri și imunități

Formațiune parlamentară

- deputat neafiliat (din 26.05.2023)
- Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Bulgaria, Republica Populară Chineză, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Republica Estonia, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Republica Turcia, Ucraina, Ungaria, Bosnia și Herțegovina, Republica Serbia

Victoria CAZACU

Anul și locul nașterii
1963, s. Lipnic, r. Ocnîța

Studii
licență: istorie și științe sociale

Activitate parlamentară

- membră a Comisiei de control al finanțelor publice
- secretară a Comisiei de control al finanțelor publice
- membră a Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară

- deputată neafiliată (din 10.04.2024)
- Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare
membră a delegației la Adunarea Interparlamentară a Țărilor Membre ale CSI

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Republica Cipru, Republica Malta, România, Republica Slovenia, Ucraina, Ungaria, Republica Albania, Republica Macedonia de Nord, Regatul Maroc

Vadim FOTESCU

Anul și locul nașterii
1969, or. Chișinău

Studii
licență: drept

Activitate parlamentară
membru al Comisiei economie, buget și finanțe

Formațiune parlamentară
• deputat independent (din 19.06.2023)
• Frațiunea parlamentară „Partidul Șor”

Grupuri de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Regatul Thailandei, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Ucraina, Ungaria

Petru JARDAN

Anul și locul nașterii
1976, s. Lozova, r. Strășeni

Studii
licență: drept

Activitate parlamentară
membru al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
• deputat independent (din 19.06.2023)
• Frațiunea parlamentară „Partidul Șor”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei și alte 13 țări

Irina LOZOVAN

Anul și locul nașterii
1983, or. Lipcani, r. Briceni

Studii
licență: drept

- Activitate parlamentară**
- membră a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională
 - secretară a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

- Formațiune parlamentară**
- deputată neafiliată (din martie 2023)
 - Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare
membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Parteneriatului Estic (EURONEST)

Grupuri parlamentare de prietenie
membră a grupurilor de prietenie cu Republica Populară Chineză, Republica Franceză, Federația Rusă, Republica Turcia, Ucraina

Alexandr NESTEROVSCHI

Anul și locul nașterii
1981, s. Răuțel, r. Fălești

Studii
licență: drept
master: științe economice

Activitate parlamentară
membru al Comisiei politică externă și integrare europeană

- Formațiune parlamentară**
- deputat neafiliat (din martie 2023)
 - Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Regatul Thaiandei, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Ucraina și alte 7 țări

Veaceslav NIGAI

Anul și locul nașterii

1964, s. Răscăieți, r. Ștefan Vodă

Studii

licență: *drept*

Activitate parlamentară

membru al Comisiei protecție socială, sănătate și familie

Formațiune parlamentară

- deputat neafiliat (din 13.10.2023)
- Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Delegații parlamentare

- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a GUAM
- membru al delegației la Adunarea Parlamentară a Francofoniei (APF)

Grupuri parlamentare de prietenie

membru al grupurilor de prietenie cu Republica Populară Chineză, Republica Franceză, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Japonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Federația Rusă, Regatul Suediei, Republica Turcia, Ucraina

Olesea STAMATE

Anul și locul nașterii

1983, or. Chișinău

Studii

licență: *drept*

Activitate parlamentară

- membră a Comisiei de control al finanțelor publice
- membră a Comisiei juridice, numiri și imunități
- președintă a Comisiei juridice, numiri și imunități

Formațiune parlamentară

- deputată neafiliată (din 16.04.2025)
- Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”

Delegații parlamentare

- membră a delegației la Comitetul Parlamentar de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană
- membră supleantă a delegației la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE)

Grupuri parlamentare de prietenie

- președintă a Grupului de prietenie cu Confederația Elvețiană
- membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Croația, Republica Estonia, Republica Franceză, Georgia, Japonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Ucraina

Alexandr SUHODOLSKI

Anul și locul nașterii

1989, or. Comrat

Studii

licență: drept

master: drept

Activitate parlamentară

- membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară
- membru al Comisiei juridice, numiri și imunități

Formațiune parlamentară

- deputat neafiliat (din 26.05.2023)
- Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Grupuri parlamentare de prietenie

membru al grupurilor de prietenie cu Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Republica Bulgaria, Republica Populară Chineză, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Turcia, Republica Serbia

Marina TAUBER

Anul și locul nașterii

1986, or. Chișinău

Studii

licență: cultură fizică și sport

master: cultură fizică și sport; științe politice

Activitate parlamentară

membră a Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Formațiune parlamentară

- deputată independentă (din 19.06.2023)
- Frațiunea parlamentară „Partidul Șor”

Grupuri parlamentare de prietenie

membră a grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă și alte 12 țări

Denis ULANOV

Anul și locul nașterii
1976, or. Chișinău

Studii
licență: drept

- Activitate parlamentară**
- membru al Comisiei drepturile omului și relații interetnice
 - membru al Comisiei juridice, numiri și imunități

- Formațiune parlamentară**
- deputat independent (din 19.06.2023)
 - Frațiunea parlamentară „Partidul Șor”

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Azerbaidjan, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Elenă, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Regatul Thaiandei, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Ucraina, Ungaria

Gaik VARTANEAN

Anul și locul nașterii
1979, or. Yerevan, Republica Armenia

Studii
politologie

- Activitate parlamentară**
membru al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

- Formațiune parlamentară**
- deputat neafiliat (din 21.07.2022)
 - Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor

Grupuri parlamentare de prietenie
membru al grupurilor de prietenie cu Statele Unite ale Americii, Republica Armenia, Republica Austria, Republica Belarus, Regatul Belgiei, Republica Bulgaria, Canada, Republica Cehă,

Republica Populară Chineză, Republica Cipru, Republica Croația, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Confederația Elvețiană, Republica Estonia, Republica Finlanda, Republica Franceză, Georgia, Republica Federală Germania, Irlanda, Statul Israel, Republica Italiană, Japonia, țările Asiei Centrale (Republica Kazahstan, Republica Kârgâză, Republica Tadjikistan, Turkmenistan, Republica Uzbekistan), Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat de Luxemburg, Republica Malta, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Regatul Norvegiei, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Federația Rusă, Republica Slovacă, Republica Slovenia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Regatul Thaiandei, Republica Turcia, Regatul Țărilor de Jos, Ucraina, Ungaria, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru, Statul Qatar, Republica Serbia

Deputați ai Frațiunii parlamentare „Partidul Acțiune și Solidaritate” care și-au depus demisia

Gheorghe AGHEORGHIESEI
Activitate parlamentară
membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–21.12.2023)

Dumitru ALAIBA
Activitate parlamentară
• președinte al Comisiei economie, buget și finanțe
• secretar al Comisiei economie, buget și finanțe
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–29.12.2022)

Adrian BĂLUȚEL
Activitate parlamentară
secretar al Comisiei politică externă și integrare europeană
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–29.12.2022)

Vladimir BOLEA
Activitate parlamentară
președinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–29.07.2022)

Dumitru BUDIANACHI
Activitate parlamentară
președinte al Comisiei economie, buget și finanțe
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–09.09.2021)

Ana CALINICI
Activitate parlamentară
membră a Comisiei juridice, numiri și imunități
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(21.09.2021–05.10.2023)

Natalia GAVRILIȚA
Activitate parlamentară
membră a Comisiei de control al finanțelor publice
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–09.09.2021)

Dorel IURCU
Activitate parlamentară
• membru al Comisiei drepturile omului și relații interetnice
• membru al Comisiei mediu și dezvoltare regională
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(21.09.2021–07.07.2022)

Sergiu LAZARENCO
Activitate parlamentară
• secretar al Comisiei economie, buget și finanțe
• membru al Comisiei economie, buget și finanțe
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–12.04.2024)

Sergiu LITVINENCO
Activitate parlamentară
membru al Comisiei juridice, numiri și imunități
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–09.09.2021)

Mariana LUCREȚEANU
Activitate parlamentară
• membră a Comisiei protecție socială, sănătate și familie
• membră a Comisiei mediu, climă și tranziție verde
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(08.08.2023–10.08.24)

Artur MIJA
Activitate parlamentară
vicepreședinte al Comisiei de control al finanțelor publice
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021-16.03.2023)

Dan PERCIUN
Activitate parlamentară
președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–31.07.2023)

Zinaida POPA
Activitate parlamentară
• membră a Comisiei drepturile omului și relații interetnice
• membră a Comisiei protecție socială, sănătate și familie
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–24.08.2021)

Mihail POPȘOI
Activitate parlamentară
• membru al Comisiei politică externă și integrare europeană
• vicepreședinte al Parlamentului
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–15.02.2024)

Galina SAJIN
Activitate parlamentară
membră a Comisiei politică externă și integrare europeană
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–18.01.2024)

Andrei SPÎNU
Activitate parlamentară
vicepreședinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–09.09.2021)

Igor TALMAZAN
Activitate parlamentară
• membru al Comisiei drepturile omului și relații interetnice
• membru al Comisiei juridice, numiri și imunități
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–07.10.2021)

Rosian VASILOI
Activitate parlamentară
membru al Comisiei mediu și dezvoltare regională
Formațiune parlamentară
Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–09.09.2021)

Deputați ai Fracțiunii parlamentare a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor care și-au depus demisia

Alla DOLINȚĂ
Activitate parlamentară
membră a Comisiei juridice, numiri și imunități
Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
(26.07.2021–11.07.2022)

Igor DODON
Activitate parlamentară
membru al Comisiei economie, buget și finanțe
Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
(26.07.2021–28.10.2021)

Adrian LEBEDINSCHI
Activitate parlamentară

- membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară
- vicepreședinte al Comisiei juridice, numiri și imunități
- membru al Comisiei juridice, numiri și imunități
- membru al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
(04.11.2021–21.12.2023)

Deputați cărora li s-a aplicat ridicarea și încetarea de drept a mandatului

Ilan ȘOR
Activitate parlamentară
membru al Comisiei de control al finanțelor publice
Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară „Partidul Șor”
(26.07.2021–27.04.2023)

Deputați decedați

Elena BODNARENCO
05.03.1965–04.07.2022
Activitate parlamentară
președintă a Comisiei mediu și dezvoltare regională
Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
(26.07.2021–04.07.2022)

Svetlana CĂPĂȚINĂ
02.10.1969–25.01.2022
Activitate parlamentară

- membră a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media
- membră a Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor
(26.07.2021–25.01.2022)

Iurie PĂSAT
09.08.1972–05.08.2024
Activitate parlamentară

- vicepreședinte al Comisiei agricultură și industrie alimentară
- secretar al Comisiei agricultură și industrie alimentară

Formațiune parlamentară
Fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”
(26.07.2021–05.08.2024)

Activitatea legislativă a Parlamentului de legislatura a XI-a

Legislatura a XI-a a Parlamentului Republicii Moldova, constituită în urma alegerilor parlamentare anticipate din iulie 2021, a marcat un moment definitoriu pentru evoluția politică și socială a țării.

În această perioadă, legislativul a fost pus față în față cu o serie de provocări politice, economice și sociale fără precedent. Contextul regional tensionat, marcat de războiul din Ucraina și presiunile geopolitice, precum și crizele interne privind justiția și corupția au impus necesitatea unor reforme profunde.

Majoritatea parlamentară, reprezentată de fracțiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”, și-a asumat un angajament clar pentru modernizarea statului, consolidarea democrației și integrarea europeană. În acest cadru, activitatea legislativă a fost concentrată pe reforme strategice, menite să transforme fundamental mecanismele guvernării și să creeze premisele unui viitor stabil și prosper pentru cetățenii Republicii Moldova.

Unul dintre pilonii centrali ai agendei Parlamentului în legislatura a XI-a a fost reformarea sistemului judiciar și combaterea corupției – domenii cu impact major asupra statului de drept și a încrederii

cetățenilor în instituțiile publice. Activitatea legislativă a vizat în principal restabilirea independenței justiției, eliminarea influențelor politice și a corupției, care subminau funcționarea corectă a sistemului judiciar. Reformele au inclus adoptarea unor legi ce prevăd selecția transparentă a judecătorilor, mecanisme stricte de evaluare a performanței acestora și sancțiuni dure împotriva abaterilor etice sau legale.

Parlamentul a întărit, de asemenea, rolul instituțiilor anticorupție, precum Centrul Național Anticorupție (CNA) și Autoritatea Națională de Integritate (ANI), dotându-le cu resurse și competențe sporite pentru investigarea cazurilor complexe. În paralel, s-a acordat o atenție sporită sprijinirii eforturilor de investigare a marilor fraude financiare, cum ar fi urmărirea penală în dosarul „Furtul miliardului”. Această abordare a fost menită să transmită un mesaj clar: impunitatea pentru corupție nu va fi tolerată.

Pentru realizarea obiectivelor asumate, Parlamentul a adoptat un set amplu de acte normative, în concordanță cu prioritățile strategice ale legislaturii a XI-a, grupate pe domenii-cheie ale agendei de reformă.

Lupta împotriva corupției și reformarea justiției

Parlamentul a promovat o agendă legislativă amplă și ambițioasă în domeniul justiției, axată pe asigurarea independenței sistemului judecătoresc, consolidarea mecanismelor de integritate și combaterea eficientă a corupției. Un punct esențial l-a constituit modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură prin Legea nr. 102/2021, care a instituit mecanisme de verificare și monitorizare a activității Procurorului General, inclusiv posibilitatea aplicării sancțiunilor disciplinare și a revocării, sporind astfel responsabilitatea și transparența instituției.

Pentru alinierea cadrului constituțional la standardele europene privind statul de drept, a fost adoptată Legea nr. 120/2021 pentru modificarea Constituției, care reflectă recomandările Comisiei de la Veneția și ale altor instituții europene și a avut drept scop eliminarea influenței politice asupra justiției, sporirea independenței judecătorilor și creșterea încrederii publicului în sistemul judiciar.

De asemenea, a fost consolidat cadrul normativ privind funcționarea Curții Supreme de Justiție, prin Legea nr. 128/2021, iar prin Legea nr. 64/2023 a fost instituit un nou cadru legislativ pentru

administrarea acesteia, în conformitate cu angajamentele de reformă și recomandările internaționale.

Prin Legea nr. 103/2021 s-au introdus reguli transparente și echitabile pentru numirea și alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și ai Consiliului Superior al Procurorilor, măsuri esențiale pentru garantarea autonomiei sistemului de guvernare judiciară. În acest efort de consolidare a integrității, Legea nr. 26/2022 a reglementat mecanismul de pre-vetting, instituind procedura de evaluare a integrității candidaților la funcții în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, ca etapă obligatorie pentru accesul în aceste funcții.

În lupta împotriva îmbogățirii ilicite și a criminalității economico-financiare, Legea nr. 190/2022 a adus modificări importante Codului penal, Codului de procedură penală și Codului de executare, introducând mecanismul confiscării extinse — inclusiv în lipsa unei condamnări — aplicabil, în special, în cazuri de corupție, spălare de bani, trafic de influență și alte infracțiuni grave.

Pentru consolidarea securității statului în contextul noilor amenințări hibride, Parlamentul a adoptat Legea nr. 9/2023, care completează cadrul penal și procesual penal cu norme necesare combaterii separatismului și a acțiunilor informativ-subversive desfășurate de servicii speciale străine.

În ceea ce privește instanțele constituționale, a fost adoptată Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, care creează un cadru legal unificat de funcționare, sporește independența instituției, introduce mecanisme de responsabilizare a judecătorilor și extinde competențele Curții, în deplină conformitate cu standardele europene.

Prin acest pachet legislativ complex, Parlamentul a pus bazele unei justiții funcționale, independente și demne de încrederea cetățenilor, contribuind la consolidarea statului de drept și la avansarea parcursului european al Republicii Moldova.

Consolidarea integrității procesului electoral

Obiectivul principal urmărit de Parlament a fost garantarea dreptului egal la vot, combaterea manipulărilor și a influențelor ilegale în campaniile electorale, precum și consolidarea încrederii cetățenilor în corectitudinea procesului electoral. Un element esențial al acestui efort l-a constituit adoptarea noului Cod electoral nr. 325/2022, care a oferit un cadru legislativ modernizat și mai clar privind organizarea alegerilor. Printre inovațiile aduse se numără reglementări stricte privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, înăsprirea sancțiunilor pentru utilizarea fondurilor nedeclarate și eliminarea lacunelor legislative care permiteau coruperea alegătorilor sau utilizarea resurselor administrative.

A fost extinsă utilizarea tehnologiilor digitale în procesul electoral, inclusiv prin digitalizarea listelor electorale, măsuri de verificare a identității, sporirea transparenței în raportarea donațiilor politice, votul prin corespondență etc. Totodată, au fost întreprinse demersuri pentru facilitarea votului în diasporă, prin mărirea numărului de secții de votare peste hotare și simplificarea procedurilor de înregistrare prealabilă.

În sprijinul acestor obiective au fost adoptate și următoarele acte normative: Legea nr. 73/2022 privind modificarea unor acte normative – modificări conexe în Codul penal, Codul electoral și alte acte normative, pentru combaterea corupției electorale; Legea nr. 109/2024 privind implementarea parțială a votului prin corespondență; Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative – consolidarea mecanismelor de sancționare a corupției electorale și altor influențe ilicite asupra procesului democratic.

Reforma regimului juridic al moștenirii

Un alt domeniu reglementat în această legislatură a fost cel al moștenirilor. Parlamentul a revizuit mai multe aspecte ale regimului juridic succesoral în scopul facilitării accesului la moștenire prin eliminarea procedurilor birocratice și accelerarea clarificării succesiunii. De asemenea, printre obiectivele urmărite s-au regăsit restabilirea soțului supraviețuitor în prima clasă de moștenire și simplificarea formalităților administrative necesare pentru intrarea în posesia bunurilor succesoriale.

Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie

În vederea alinierii la standardele internaționale, în special la Convenția de la Istanbul, dar și pentru îmbunătățirea măsurilor de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, Parlamentul a adoptat un set de măsuri legislative menite să îmbunătățească protecția victimelor și să crească eficiența intervenției statului în cazurile de violență.

Prin Legea nr. 251/2025 au fost realizate modificări în cadrul normativ, adăugând și clarificând următoarele aspecte:

- extinderea definițiilor pentru a include violența digitală, hărțuirea online, persecutarea prin mijloace electronice și căsătoria forțată;
- creșterea duratei și a eficienței măsurilor de protecție prin prelungirea termenului ordonanțelor de protecție și interzicerea accesului agresorilor la rețelele de comunicații electronice;
- introducerea monitorizării electronice obligatorii pentru agresorii supuși măsurilor de protecție, pentru o aplicare mai eficientă a acestora;
- stabilirea unor reguli clare pentru echipele multidisciplinare, care asigură o coordonare mai bună în gestionarea cazurilor de violență;
- asigurarea protecției sporite a victimelor, inclusiv prin obligația organelor de drept de a le informa despre eliberarea agresorilor și prin acces mai facil la asistență juridică;
- incriminarea căsătoriei forțate ca formă de violență și abuz.

Consolidarea securității naționale

În perioada 2021–2025, Parlamentul a adoptat un șir de acte normative menite să consolideze sistemul național de securitate, aliniindu-l la standardele internaționale și europene. Aceste măsuri au vizat diverse dimensiuni ale securității – combaterea

separatismului și a acțiunilor subversive împotriva statului, combaterea dezinformării și asigurarea securității spațiului informațional în fața manipulării și ingerințelor străine, protecția datelor cu caracter personal, securitatea frontierelor, securitatea cibernetică, securitatea spațiului aerian și managementul crizelor, prevenirea și combaterea traficului ilicit de substanțe dopante etc.

Astfel, a fost adoptată Legea nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova, care redefinesc principiile și arhitectura instituțională a securității naționale, fiind completată de Strategia securității naționale, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023. În vederea consolidării capacității operative și a controlului democratic asupra structurilor specializate, prin Legea nr. 136/2023, a fost revizuit cadrul normativ privind activitatea Serviciului de Informații și Securitate. De asemenea, prin Legea nr. 212/2021, a fost reglementată expres interdicția prestării serviciilor de pază privată pentru obiective de importanță strategică, transferând exclusiv statului responsabilitatea protejării acestor instituții și infrastructuri.

În **domeniul securității cibernetice** a fost adoptată Legea nr. 48/2023, care instituie măsuri clare pentru protejarea rețelelor și sistemelor informatice esențiale, prevenirea și gestionarea incidentelor cibernetice și întărirea rezilienței digitale a statului. Protecția vieții private și a datelor cu caracter personal a fost reglementată prin Legea nr. 195/2024, care aliniază legislația națională la standardele Uniunii Europene și ale Consiliului Europei, stabilind drepturile persoanelor vizate și obligațiile operatorilor. În completare, Legea nr. 109/2025 reglementează reutilizarea responsabilă a datelor deschise.

Totodată, prin Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat și Legea nr. 231/2025 privind securitatea spațiului aerian național, au fost întreprinse acțiuni pentru **modernizarea regimului juridic al frontierei și al spațiului aerian**. Pentru gestionarea eficientă a situațiilor de criză a fost adoptată Legea nr. 248/2025, care instituie mecanisme operaționale clare pentru prevenirea și răspunsul la amenințări majore.

În scopul consolidării culturii integrității în sectorul public și privat, Parlamentul a adoptat Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate, care stabilește procedura de raportare a neregulilor, oferă protecție juridică persoanelor care semnalează abateri și transpune în legislația națională prevederile Directivei (UE) 2019/1937. De asemenea, ca răspuns la provocările juridice și de securitate legate

de statutul cetățeniei, a fost adoptată Legea nr. 253/2025, care redefinesc regimul dobândirii, redobândirii și retragerii cetățeniei în conformitate cu interesele naționale și normele internaționale. Prin aceste măsuri legislative și strategice, Parlamentul a contribuit la consolidarea capacității statului de a răspunde eficient riscurilor și amenințărilor externe, la protejarea intereselor naționale, a drepturilor cetățenilor și a suveranității naționale.

Modernizarea cadrului sancționar și contravențional

Parlamentul a intervenit și în domeniul dreptului contravențional, urmărind eficientizarea sancționării faptelor cu grad redus de pericol social, în paralel cu responsabilizarea cetățenilor și a autorităților.

Astfel, prin Legea nr. 271/2024 și Legea nr. 250/2025, au fost introduse reglementări clare pentru procedura de aplicare a avertismentului ca sancțiune contravențională, pentru responsabilizarea participanților la trafic care comit fapte cu un grad redus de pericol social, oferind cadrul legal pentru aplicarea alternativă a unei sancțiuni nepecuniare – avertismentul – în cazul în care consecințele faptelor sunt nesemnificative pentru ordinea și securitatea publică, stabilirea cazurilor și acțiunilor legale ale agentului constatator în diferențierea cazurilor când este în drept să dispună ridicarea și aducerea vehiculului la parcare.

Tot în această direcție se înscrie și Legea nr. 111/2022, prin care au fost operate modificări în vederea alinierii legislației naționale la recomandările și standardele europene și internaționale privind combaterea infracțiunilor și contravențiilor motivate de prejudicat. Astfel, a fost consolidat cadrul sancționar aplicabil faptelor generate de ură socială, națională, rasială sau religioasă, asigurându-se o reacție fermă a statului față de discursul instigator și acțiunile discriminatorii.

Reforme în domeniul economic

În perioada 2021–2025, Parlamentul a promovat un pachet extins de reforme economice, orientate spre modernizarea economiei naționale, sprijinirea mediului de afaceri și consolidarea disciplinei fiscale, în paralel cu accelerarea proceselor de digitalizare și integrare europeană. Obiectivele legislative au vizat creșterea competitivității economice, atragerea investițiilor externe, dezvoltarea infrastructurii strategice, susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, dar și adoptarea unor măsuri sociale în contextul crizei energetice.

Pentru **consolidarea transparenței economice și a disciplinei fiscale**, au fost adoptate acte normative ce urmăresc transparentizarea beneficiarilor efectivi, eliminarea structurilor off-shore, combaterea evaziunii fiscale, aplicarea unor cote reduse de TVA pentru anumite sectoare economice și reformarea sistemului taxelor de stat. Printre acestea se numără Legea nr. 150/2021, care a modificat cadrul privind înregistrarea persoanelor juridice, contribuind la eliminarea „secretului off-shore”, și Legea nr. 213/2023, ce a actualizat sistemul taxelor de stat, asigurând echilibru bugetar și eficiență în prestarea serviciilor publice. De asemenea, prin Legea nr. 160/2023 a fost instituit un mecanism de garanțare a depozitelor bancare, sporind stabilitatea sistemului financiar și protecția deponenților.

În **domeniul fiscal și vamal**, Codul vamal nr. 95/2021 a fost modernizat prin măsuri de simplificare, digitalizare și securizare a operațiunilor vamale, în vederea alinierii la standardele internaționale și angajamentele asumate prin Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. Prin Legea nr. 40/2022 au fost ajustate reglementările privind piața produselor petroliere în vederea facilitării concurenței și eliminării intermediarilor.

Un alt obiectiv strategic l-a constituit accelerarea **digitalizării economiei** și promovarea inovației. În acest sens, Parlamentul a adoptat Legea nr. 175/2021, care facilitează comerțul electronic și interacțiunea digitală între cetățeni, instituții și mediul de afaceri. Prin Legea nr. 124/2022 a fost creat cadrul legal pentru identificarea electronică, utilizarea semnăturii și sigiliilor electronice, precum și prestarea serviciilor de încredere. Ulterior, Legea nr. 144/2025 a consolidat susținerea economiei digitale, inclusiv prin încurajarea serviciilor electronice și a exportului de servicii IT.

Pentru asigurarea tranziției spre **energie durabilă și infrastructură modernă**, au fost adoptate acte normative esențiale privind dezvoltarea pieței energiei electrice, promovarea eficienței energetice și atragerea finanțării externe pentru reabilitarea drumurilor. Astfel, Legea nr. 164/2025 reglementează funcționarea pieței energiei electrice, Legea nr. 282/2023 stabilește cerințe privind performanța energetică a clădirilor, iar Legea nr. 306/2023 reglementează etichetarea produselor cu impact energetic. Totodată, prin Legea nr. 184/2025 a fost ratificat un acord de împrumut cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat modernizării infrastructurii rutiere.

Parlamentul a intervenit și pentru **crearea unei piețe competitive și protejarea consumatorilor**, prin reglementări privind supravegherea pieței, publicitatea comercială, sistemul RCA, activitatea economică independentă și salarizarea. Legea nr. 62/2022 a stabilit un cadru clar pentru piața publicității, cu accent pe protecția consumatorului și concurența loială, în timp ce Legea nr. 106/2022 și Legea nr. 92/2022 au vizat reformarea sistemului de asigurări auto. Prin Legea nr. 228/2025 a fost reglementată activitatea economică independentă a persoanelor fizice (freelanceri), iar Legea nr. 80/2025 a introdus mecanisme de acțiune colectivă în justiție pentru apărarea intereselor consumatorilor. În același cadru, Codul transportului feroviar nr. 19/2022 a oferit o bază modernizată pentru funcționarea și supravegherea transportului feroviar.

Aceste reforme legislative au contribuit la modernizarea și consolidarea economiei Republicii Moldova, prin crearea unui mediu economic mai competitiv, predictibil și orientat spre integrarea europeană, dezvoltarea infrastructurii, digitalizare și protejarea intereselor cetățenilor.

Protecția mediului și dezvoltarea agriculturii

În cadrul legislaturii a XI-a, Parlamentul Republicii Moldova a acționat susținut pentru consolidarea cadrului legislativ în domeniul protecției mediului și dezvoltării durabile a agriculturii, promovând măsuri care răspund atât provocărilor climatice, cât și necesității modernizării mediului rural. Accentul a fost pus pe alinierea la standardele europene și pe crearea unor mecanisme eficiente de monitorizare, responsabilizare și sprijin pentru producătorii agricoli.

Pe **componenta ecologică** au fost întreprinse reforme legislative importante, dintre care se remarcă Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, care instituie un sistem integrat de monitorizare a calității aerului, în conformitate cu exigențele Uniunii Europene, și Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, prin care Republica Moldova își asumă angajamentul de a atinge neutralitatea climatică până în anul 2050. În paralel, prin Legea nr. 107/2025 privind răspunderea de mediu în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, a fost transpus în legislația națională principiul „poluatorul plătește”, stabilindu-se un cadru clar pentru prevenirea și repararea daunelor provocate mediului.

Pentru **protejarea ecosistemelor naturale** au fost instituite instrumente legislative menite să sprijine conservarea patrimoniului forestier și cinegetic, dar și extinderea ariilor naturale protejate. Astfel, Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 55/2024, Codul silvic nr. 69/2025 și Legea nr. 71/2022 pentru fondarea Parcului Național „Nistrul de Jos” și modificarea Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat contribuie la protejarea biodiversității și consolidarea unui cadru de gestiune durabilă a resurselor naturale.

Pe **segmentul agricol**, Parlamentul a intervenit pentru a sprijini tranziția spre practici sustenabile și creșterea competitivității agriculturii moldovenești. Prin Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural s-a extins suportul destinat micilor producători, iar Legea nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice a introdus reglementări clare privind certificarea produselor bio și standardele de agricultură ecologică. O reformă de referință în acest domeniu este adoptarea Codului funciar nr. 22/2024, prin care a fost modernizat regimul juridic al terenurilor agricole, oferind o structurare clară a drepturilor de proprietate și utilizare funciară.

Pentru asigurarea unei gestionări eficiente a fondurilor destinate politicii agricole, a fost adoptată Legea nr. 126/2025, care aliniază instrumentele de finanțare la principiile Politicii agricole comune a Uniunii Europene. Complementar, Legea nr. 199/2025 privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic și Legea nr. 243/2025 privind siguranța generală a produselor stabilesc cerințe stricte de biosecuritate și calitate pentru produsele agroalimentare. În sprijinul bunăstării animalelor, Legea nr. 189/2025 privind protecția

animalelor de companie întărește obligațiile legale ale deținătorilor și autorităților, promovând un comportament responsabil față de animalele domestice.

Aceste reforme demonstrează angajamentul ferm al legislativului de a construi o agricultură modernă, ecologică și rezilientă, concomitent cu protejarea resurselor naturale și consolidarea capacității statului de a răspunde provocărilor climatice actuale și viitoare.

Consolidarea sistemului de protecție socială și a serviciilor de sănătate

Un alt capitol important din activitatea legislaturii a XI-a ține de adoptarea unui set complex de acte normative orientate spre consolidarea protecției sociale, modernizarea sistemului de sănătate și promovarea unei societăți mai incluzive și echitabile. Politicile promovate au avut ca obiectiv îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, sprijinirea categoriilor vulnerabile și armonizarea cadrului legislativ la standardele internaționale.

În **domeniul sănătății** a fost instituit un cadru normativ modern pentru funcționarea băncilor biologice prin Legea nr. 42/2024, care reglementează colectarea, stocarea și utilizarea biospecimenelor umane, cu respectarea normelor etice și de protecție a datelor personale. Totodată, profesionalizarea serviciilor psihologice a fost asigurată prin Legea nr. 103/2025, ce stabilește normele privind exercitarea profesiei de psiholog și creează Colegiul Național al Psihologilor. Accesul pacienților la tratamente inovatoare a fost facilitat prin Legea nr. 153/2025, care stabilește cerințe clare privind importul, autorizarea și monitorizarea medicamentelor. De asemenea, regimul de compensare a medicamentelor și dispozitivelor medicale a fost extins prin modificările aduse prin Legea nr. 119/2021.

În ceea ce privește **protecția socială în context internațional**, au fost ratificate acorduri bilaterale de securitate socială cu mai multe state europene – Italia (Legea nr. 182/2021 și Legea nr. 274/2024), Grecia (Legea nr. 183/2021), Spania (Legea nr. 271/2022), Letonia (Legea nr. 52/2024), Franța (Legea nr. 86/2025), Estonia (Legea nr. 141/2021) și Elveția (Legea nr. 186/2025). Aceste acorduri asigură accesul la pensii și prestații sociale pentru cetățenii moldoveni care au activat în străinătate, contribuind la consolidarea securității sociale a lucrătorilor migranți.

Pentru **sprijinirea familiilor și a copiilor** a fost adoptată Legea nr. 367/2022, care reglementează serviciile alternative de îngrijire pentru copiii cu vârsta sub 3 ani, facilitând reintegrarea profesională a părinților. Legea nr. 89/2025 a introdus un mecanism automat de indexare a pensiei de întreținere pentru copii, eliminând necesitatea adresării repetate în instanță, iar Legea nr. 370/2023 a întărit cadrul de protecție a drepturilor copilului. Alte măsuri legislative, prevăzute în Legea nr. 46/2022, au vizat crearea spațiilor destinate copiilor în instituțiile

publice. În sprijinul părinților, Legea nr. 156/2025 a extins dreptul la concediu paternal, iar Legea nr. 165/2025 a oferit facilități pentru angajarea tinerilor în industrii strategice. De asemenea, prin Hotărârea Parlamentului nr. 157/2025, cu scopul de a promova implicarea echitabilă a părinților în viața de familie, a fost instituită Ziua Națională a Taților.

În **domeniul pensiilor și al asistenței sociale** a fost majorată pensia minimă pentru limită de vârstă prin Legea nr. 19/2025, iar prin legile nr. 127/2021 și 46/2025 au fost instituite mecanisme de recalculare a pensiilor și facilități pentru persoanele cu dizabilități severe sau copiii orfani. Legea nr. 180/2025 a vizat majorarea alocațiilor pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobil.

Pentru protecția grupurilor vulnerabile au fost adoptate legile nr. 317/2024, 87/2025 și 45/2024, care consolidează drepturile și facilitățile acordate veteranilor de război. În sprijinul victimelor represiunilor politice și al altor categorii afectate istoric, au fost adoptate Legea nr. 67/2022, care recunoaște drepturi pentru copiii născuți în locuri de represiune, și legile nr. 63/2022 și 58/2025, ce prevăd acordarea unui suport financiar simbolic în contextul unor evenimente istorice comemorative.

Totodată, Parlamentul a întreprins măsuri pentru combaterea muncii nedeclarate, prin Legea nr. 355/2022, care a consolidat capacitatea Inspectoratului de Stat al Muncii și a sporit responsabilitatea angajatorilor. Nu în ultimul rând, angajamentul față de protejarea drepturilor omului a fost reconfirmat prin ratificarea Convenției de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor, prin Legea nr. 144/2021.

Prin acest ansamblu de măsuri legislative, Parlamentul a reafirmat angajamentul său de a promova solidaritatea socială, echitatea intergenerațională și bunăstarea fiecărui cetățean, printr-un sistem de protecție socială și de sănătate adaptat nevoilor societății.

Realizări legislative în domeniul educației, culturii, tineretului, sportului și mass-mediei

În cadrul legislaturii a XI-a, Parlamentul Republicii Moldova a promovat un pachet legislativ amplu, orientat spre modernizarea sistemului educațional, consolidarea identității culturale, sprijinirea tineretului, dezvoltarea sportului și întărirea rezilienței informaționale. Obiectivul central a fost armonizarea cadrului normativ cu standardele europene și stimularea accesului echitabil la educație, cultură și informare de calitate.

În **domeniul educației și cercetării** a fost ratificat Acordul dintre Republica Moldova și România privind recunoașterea reciprocă a diplomelor și titlurilor științifice, facilitând astfel mobilitatea academică și profesională. Învățământul dual a fost reglementat prin Legea nr. 110/2022, care stabilește responsabilitățile partenerilor implicați în formarea profesională. De asemenea, prin Legea nr. 137/2025, a fost ratificat un protocol de cooperare cu Turcia privind învățământul profesional tehnic, ce prevede inclusiv înființarea unei instituții bilaterale. În paralel, Legea nr. 135/2025 a aliniat cadrul legal privind protecția invențiilor la standardele europene și internaționale, consolidând mecanismele de protecție și licențiere a brevetelor, cu scopul de a stimula inovația și transferul tehnologic.

Pentru **promovarea sportului și a incluziunii**, a fost adoptată Legea nr. 110/2025, care instituie un cadru normativ modern pentru educația fizică, sportul de performanță și incluziunea socială prin activitate sportivă, stabilind clar responsabilitățile autorităților publice, normele privind recunoașterea federațiilor sportive naționale, finanțarea activităților sportive și sprijinul pentru sportivii de înaltă performanță, precum și necesitatea unei abordări sistemice și sustenabile în acest domeniu.

În **sectorul cultural** au fost operate mai multe intervenții semnificative. Prin Legea nr. 253/2022 a fost reglementat voucherul cultural pentru tineri, ca instrument de susținere a participării acestora la viața culturală. Legea nr. 230/2022 a vizat modernizarea regimului drepturilor de autor și conexe, instituind mecanisme eficiente de gestiune colectivă, precum și măsuri suplimentare pentru transparență, continuitate și colectarea remunerațiilor restante. Legea nr. 449/2023 a adus îmbunătățiri în gestionarea Fondului Național al Culturii, vizând transparența și eficiența finanțării. Totodată, prin Legea nr. 141/2025, a fost consolidat cadrul național de protejare a patrimoniului cultural imaterial, în conformitate cu standardele UNESCO.

Mass-media și combaterea dezinformării au constituit un alt domeniu prioritar. Prin legile nr. 143/2022 și 221/2025 a fost modificat Codul serviciilor media audiovizuale, cu scopul prevenirii și combaterii răspândirii dezinformării și al consolidării responsabilității editoriale. Aceste acte oferă Consiliului Audiovizualului instrumente suplimentare pentru monitorizarea conținutului și sancționarea răspândirii intenționate de informații false. De asemenea, a fost modernizat cadrul legal privind platformele media online, adaptat la realitățile digitale și orientat spre protejarea pluralismului de opinie și a interesului public, în conformitate cu directivele europene în domeniu.

Turismul a beneficiat, la rândul său, de intervenții legislative menite să valorifice potențialul cultural și economic al Republicii Moldova. Prin legile nr. 220/2025 și 172/2025 au fost reglementate aspecte esențiale ale dezvoltării durabile a turismului intern, inclusiv măsuri de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale și de promovare a patrimoniului național.

Prin acest cadru legislativ complex și bine orientat, Parlamentul a contribuit la întărirea rolului educației, culturii și mass-mediei în dezvoltarea durabilă a societății, promovând incluziunea, pluralismul și apropierea de valorile europene.

Consolidarea identității naționale și a statului de drept

În perioada 2021–2025, Republica Moldova a întreprins acțiuni legislative semnificative, menite să consolideze identitatea națională, să afirme valorile constituționale și să contribuie la dezvoltarea unei societăți democratice, bazate pe adevăr științific, drepturi egale și coeziune națională.

Un pas definitoriu în această direcție l-a constituit confirmarea oficială a statutului limbii române ca limbă oficială a Republicii Moldova, și anume adoptarea Legii nr. 52/2023 pentru implementarea considerentelor unor hotărâri ale Curții Constituționale. Acest act normativ a consfințit, pe plan legal și simbolic, repunerea în drepturi a limbii române, oferind o soluționare definitivă a unei crize identitare de durată și contribuind la reafirmarea identității naționale și la restabilirea adevărului științific cu privire la denumirea limbii oficiale a statului.

Această măsură reflectă un angajament clar față de valorile democratice și o aliniere fermă la principiile statului de drept, în conformitate cu jurisprudența constituțională și cu aspirațiile europene ale Republicii Moldova.

Reformarea administrației publice și promovarea dezvoltării regionale

Pentru modernizarea administrației publice și stimularea dezvoltării regionale și locale, Parlamentul a adoptat un set de acte normative orientate spre consolidarea capacității instituționale, creșterea transparenței, descentralizarea decizională și îmbunătățirea infrastructurii. Un pas important în această direcție a fost Legea nr. 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, care reglementează constituirea și gestionarea resurselor financiare destinate dezvoltării teritoriale. Totodată, prin Legea nr. 225/2023 privind

amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale, a fost creat un cadru normativ clar pentru consolidarea capacității administrative locale, reducerea fragmentării teritoriale și eficientizarea serviciilor publice. Adoptarea Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, completat prin Legea nr. 44/2025, a permis instituirea unui sistem

unitar de reglementare în domeniul planificării, autorizării, execuției și controlului construcțiilor, contribuind la asigurarea calității în construcții și protejarea interesului public. În vederea atragerii tinerilor în administrația publică, a fost adoptată Legea nr. 123/2023 cu privire la stagiile plătite în sectorul public, care oferă posibilitatea angajării tinerilor fără concurs, după finalizarea unui stagiul plătit. De asemenea, Legea nr. 103/2024 privind denumirile geografice asigură standardizarea și protejarea acestor denumiri, în scopul valorificării patrimoniului natural, turistic, cultural și istoric al Republicii Moldova.

Politica externă și acordurile internaționale

În legislatura a XI-a, Parlamentul Republicii Moldova a înregistrat un progres substanțial în domeniul politicii externe și integrării europene prin consolidarea relațiilor bilaterale și multilaterale și prin ratificarea a 259 de acorduri internaționale, care vizează domenii strategice pentru dezvoltarea durabilă a țării.

Documentele ratificate au permis extinderea cooperării cu un număr semnificativ de state europene, inclusiv România, Franța, Italia, Spania, Letonia, Lituania, Portugalia, Regatul Unit, Bulgaria și parteneri din afara UE, precum Japonia și Azerbaidjan. De asemenea, au fost semnate acorduri importante cu instituții internaționale precum Uniunea Europeană, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Banca Europeană de Investiții (BEI), Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), Agenția Japoneză pentru Cooperare Internațională (JICA) și Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD).

Aceste acorduri au vizat, în principal, finanțarea unor proiecte de interes național în domenii esențiale precum modernizarea infrastructurii,

protecția mediului, energia verde, sănătatea, educația, digitalizarea și protecția socială. Prin intermediul granturilor obținute și împrumuturilor în condiții avantajoase, Republica Moldova a beneficiat de resurse externe importante, inclusiv de asistență macrofinanciară oferită de Uniunea Europeană, menită să sprijine stabilitatea macroeconomică și dezvoltarea sustenabilă a țării.

Prin zeci de acorduri internaționale ratificate, Republica Moldova a reușit să atragă resurse esențiale pentru:

- creștere economică sustenabilă
- sprijin pentru cetățeni și mediu
- sporirea incluziunii sociale și a bunăstării populației
- redresare post-criză
- consolidarea capacităților administrative și instituționale.

În domeniul **cooperării economice și comerciale**, prin Legea nr. 344/2023, a fost ratificat Acordul dintre Republica Moldova și Republica Portugheză privind colaborarea economică, care vizează stimularea schimburilor comerciale și a investițiilor reciproce. Totodată, la 6 februarie 2025 a fost adoptată Legea de ratificare a Acordului general de cooperare cu Regatul Arabiei Saudite, document ce prevede dezvoltarea unor parteneriate în multiple sectoare economice și tehnologice. De asemenea, prin Legea nr. 172/2021 a fost ratificat Acordul de parteneriat strategic, comerț și cooperare dintre Republica Moldova și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Parlamentul a ratificat și alte acorduri în diferite domenii de cooperare cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Ungaria, Japonia, Lituania etc.

În sfera **proprietății intelectuale și cercetării**, prin Legea nr. 81/2023 a fost aprobat Acordul cu Georgia privind recunoașterea și protecția reciprocă a indicațiilor geografice, iar Legea nr. 127/2024 a consacrat aderarea Republicii Moldova la Actul de la Geneva al Aranjamentului de la Lisabona referitor la denumirile de origine și indicațiile geografice. De asemenea, prin Legea nr. 193/2021, țara noastră a ratificat Acordul privind participarea la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa”, ceea ce oferă acces la oportunități extinse în domeniul cercetării și inovării.

În domeniul **rezilienței și dezvoltării** au fost ratificate mai multe instrumente internaționale, printre care Acordul de finanțare cu Comisia Europeană pentru Programul „UE pentru

reziliență și guvernanta” și Acordul de grant „Fondul fiduciar multidonator” pentru cofinanțarea programului „Moldova – măsuri în situație de urgență, reziliență și competitivitate”. Totodată, prin Legea nr. 217/2023 a fost ratificat Acordul de împrumut cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Investiții pentru guvernanta, creștere și reziliență în agricultură (AGGRI)”. În aceeași direcție, a fost aprobat împrumutul pentru implementarea Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și a rezilienței Republicii Moldova.

Procesul de **integrare europeană** a fost susținut prin mai multe acorduri. Legea nr. 51/2025 prevede aderarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”. Legea nr. 98/2025 reglementează acordul de facilitare privind sprijinul acordat de UE în cadrul Mecanismului de Reformă și Creștere. Țara noastră va primi din partea UE 1,9 miliarde de euro, acesta fiind cel mai mare pachet de ajutor financiar oferit de Uniunea Europeană Moldovei de la independență încoace. De asemenea, au fost aprobate acordurile privind detașarea unor funcționari moldoveni la Comisia Europeană și a experților naționali la instituțiile sau organismele UE. Legea nr. 134/2025 a modificat Acordul de participare a Republicii Moldova la Programul „Europa Digitală (2021–2027)”.

În domeniul **justiției și afacerilor interne**, Legea nr. 31/2025 a ratificat tratatul internațional privind schimbul de date pentru verificarea declarațiilor de avere, iar Legea nr. 42/2025 a consacrat participarea țării noastre la Programul Uniunii Europene „Justiție”. În plus, Legea nr. 50/2025 a aprobat acordul cu Oficiul Națiunilor Unite pentru Servicii de Proiect (UNOPS) pentru construcția unui nou penitenciar în municipiul Chișinău. Totodată, Legea nr. 257/2024 și Legea nr. 90/2025 au ratificat acordurile de readmisie cu Republica Azerbaidjan și, respectiv, cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

În sectorul **energiei și infrastructurii**, prin Legea nr. 294/2022 și actele conexe au fost ratificate acorduri pentru finanțarea proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, iar Legea nr. 104/2025 și Legea nr. 203/2025 au vizat modernizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică în municipiul Chișinău. Legea nr. 106/2025 a consacrat un acord de credit cu Agenția Franceză pentru Dezvoltare pentru renovări de eficiență energetică, iar Legea nr. 104/2024 și

Legea nr. 29/2025 au sprijinit finanțarea proiectului „Interconectarea rețelelor electrice dintre Republica Moldova și România – Faza II”.

În **educație și formare profesională**, Legea nr. 388/2023 a aprobat cooperarea cu Portugalia în domeniul limbii, educației, științei și culturii, iar Legea nr. 137/2025 a reglementat protocolul cu Turcia privind cooperarea în învățământul profesional tehnic. Proiectele de modernizare a școlilor și a învățământului superior au fost susținute prin Legea nr. 163/2025, Legea nr. 147/2025 și Legea nr. 148/2025.

În domeniul **transporturilor și infrastructurii rutiere**, Legea nr. 149/2021, Legea nr. 362/2021 și Legea nr. 205/2022 au ratificat contractele de finanțare pentru construcția și reabilitarea drumurilor în cadrul proiectelor „Moldova drumuri III” și „Moldova drumuri IV”.

La capitolul **protecție socială și sănătate**, Republica Moldova a încheiat acorduri bilaterale privind securitatea socială cu mai multe state europene, aprobate prin Legea nr. 86/2025, Legea nr. 274/2024, Legea nr. 52/2024, Legea nr. 271/2022, Legea nr. 182/2021, Legea nr. 183/2021 și Legea nr. 141/2021. Sistemul medical a beneficiat de un grant oferit de Japonia, ratificat prin Legea nr. 97/2021, iar cooperarea cu Uniunea Europeană în domeniul ocupării forței de muncă și inovării sociale a fost reglementată prin Legea nr. 165/2024.

În sectorul **aprovizionării cu apă și gaze naturale**, Legea nr. 169/2022 a aprobat proiectul pentru securitatea aprovizionării cu apă și sanitație, iar Legea nr. 234/2025 a ratificat un împrumut cu Belgia pentru aprovizionarea descentralizată cu apă potabilă. Securitatea furnizării gazelor naturale a fost asigurată prin acordurile ratificate prin Legea nr. 206/2022, Legea nr. 424/2023 și Legea nr. 425/2023.

În domeniul **apărării**, Legea nr. 131/2024 a ratificat acordul cu Franța privind cooperarea în domeniul apărării, iar Legea nr. 186/2024 a aprobat protocolul de amendare a acordului militar cu România.

Totodată, participarea țării noastre la programe europene relevante a contribuit la apropierea de standardele UE și la consolidarea capacității instituționale și administrative. Eforturile legislative susținute au reflectat angajamentul Republicii Moldova pentru integrare europeană, dezvoltare economică durabilă și consolidare a rezilienței în contextul provocărilor regionale actuale.

Integrarea europeană

Continuând direcțiile strategice ale politicii externe, integrarea europeană a devenit, în perioada legislaturii a XI-a, obiectiv național fundamental, fiind consfințită atât prin acte politice și legislative, cât și printr-o modificare constituțională. Parlamentul a acționat concertat pentru a consolida ireversibil parcursul european al țării, adoptând un set coerent de măsuri legislative, instituționale și politice, menite să ancoreze profund Republica Moldova în spațiul valoric și normativ al Uniunii Europene.

Un pas major în acest sens l-a constituit adoptarea Declarației Parlamentului privind integrarea europeană (Hotărârea nr. 66/2024), care a reconfirmat sprijinul politic larg pentru accelerarea aderării și angajamentul ferm față de valorile fundamentale ale UE. În continuare, modificarea Constituției, adoptată în urma unui referendum național, a consacrat obiectivul integrării europene în legea fundamentală. Acest demers fără precedent a reafirmat voința suverană a cetățenilor și angajamentul instituțional al statului față de direcția europeană.

Parlamentul a reiterat acest angajament prin Declarația privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană (Hotărârea nr. 259/2025), prin care a chemat întreaga clasă politică, societatea civilă și cetățenii să rămână solidari în jurul acestui ideal național comun.

Pe dimensiunea tehnică a integrării, legislativul a reușit armonizarea a 139 de acte normative naționale cu legislația Uniunii Europene, adică fiecare al unsprezecelea act adoptat a fost cu sigla UE, în domenii esențiale precum justiția și afacerile interne, economia și piața internă, protecția mediului, agricultura și dezvoltarea rurală, drepturile omului, energia și schimbările climatice. Acest proces de transpunere a legislației europene a reprezentat un pas decisiv în pregătirea Republicii Moldova pentru deschiderea negocierilor de aderare și alinierea la acquis-ul comunitar.

Un exemplu emblematic al acestei armonizări îl reprezintă Legea nr. 81/2025 privind reglementarea serviciilor de roaming, care instituie regimul „Roam like at home” între Republica Moldova și statele membre ale UE. Prin această lege, valabilă din 1 ianuarie 2026, cetățenii moldoveni care călătoresc în Uniunea Europeană vor beneficia de tarife reduse sau echivalente cu cele interne pentru ape-luri, mesaje și date mobile. Măsura răspunde direct nevoilor cetățenilor, în special ale tinerilor și ale diasporei, facilitând mobilitatea, integrarea digitală și accesul egal la comunicații.

Controlul parlamentar reprezintă un mecanism esențial prin care Parlamentul își exercită atribuția fundamentală de a asigura echilibrul puterilor în stat și de a supraveghea activitatea Guvernului și a altor autorități publice. În conformitate cu prevederile art. 66 din Constituție, legislativul monitorizează executivul, având rolul de a evalua constant modul în care acesta își îndeplinește sarcinile, respectă cadrul legal și gestionează resursele publice. Prin această funcție de control, Parlamentul urmărește să consolideze transparența și responsabilitatea instituțiilor statului, protejând, în cele din urmă, interesul public și fundamentând statul de drept.

Pentru a-și exercita eficient funcția de control, Parlamentul dispune de o serie de instrumente reglementate de Constituție și de Regulamentul Parlamentului. Acestea includ: audierile parlamentare, analiza rapoartelor de activitate, utilizarea interpelărilor și întrebărilor, adoptarea moțiunilor simple și de cenzură, activitatea comisiilor de anchetă și a comisiilor speciale, precum și controlul riguros al executării legilor, completat de mecanismul petițiilor.

Audieri și rapoarte

Unul dintre instrumentele directe de control este audierea Guvernului. Anual, Parlamentul organizează audieri dedicate activității executive. La propunerea Biroului permanent, a comisiilor permanente sau a fracțiunilor parlamentare, pot fi inițiate și alte audieri pe teme de interes public major. Un moment-cheie este prezentarea anuală de către Prim-ministru, în luna aprilie, în ședința plenară a Parlamentului, a raportului de activitate a Guvernului.

La data de 4 martie 2024, Parlamentul a găzduit o sesiune dedicată prezentării Raportului cu privire la activitatea Guvernului în anul 2023. Acest document esențial a oferit o imagine clară atât asupra acțiunilor întreprinse de executiv în anul precedent, cât și asupra priorităților stabilite pentru perioada următoare. Potrivit raportului, în anul 2023 eforturile Guvernului s-au concentrat pe îndeplinirea obiectivelor trasate în Programul de activitate „Moldova prosperă, sigură, europeană”. Un pilon central a fost avansarea parcursului de integrare europeană.

Prim-ministrul a evidențiat și alte acțiuni semnificative care au marcat anul 2023. Printre acestea se numără: modernizarea localităților, garantarea securității cetățenilor, majorarea salariilor pentru medici și cadre didactice, susținerea familiilor cu copii, dezvoltarea domeniului tineretului,

digitalizarea serviciilor publice și consolidarea capacităților administrației publice. Un indicator al eficienței a fost îndeplinirea a 20 de acțiuni din Planul Național „Construim Moldova Europeană”, un program inițiat de Guvern la începutul mandatului său. De asemenea, în 2023, în cadrul Programului național „Satul european” a fost lansată componenta „Satul european expres”, care a demarat 989 de proiecte de dezvoltare și a atras investiții de aproximativ 1,5 miliarde de lei pentru modernizarea orașelor și a satelor.

Pe lângă bilanțul anului 2023, raportul a inclus și prioritățile de politici publice ale Guvernului pentru perioada 2025–2027. Scopul principal al acestor priorități este de a asigura o alocare eficientă a resurselor guvernamentale, maximizând impactul politicilor publice și dezvoltând strategii coerente și sustenabile, toate acestea contribuind la îndeplinirea obiectivelor de guvernare.

O altă sarcină importantă a Parlamentului este monitorizarea prezentării rapoartelor de către organele centrale de specialitate ale administrației publice și de către autoritățile publice centrale autonome. Rapoartele prezentate sunt plasate pe pagina web oficială a Parlamentului. Autoritățile publice au obligația de a prezenta rapoartele anuale în termenele stabilite de legislație. Biroul permanent are responsabilitatea de a include rapoartele pe ordinea de zi pentru audiere în cel mult 30 de zile. Pe marginea acestora, Parlamentul poate decide adoptarea unei hotărâri. Rapoartele care nu fac obiectul examinării în ședință plenară sunt audiate în cadrul comisiilor permanente.

Moțiuni (simple și de cenzură)

În practica parlamentară a Republicii Moldova, deputații pot exercita controlul asupra executivului prin două tipuri de moțiuni: *moțiune simplă* și *moțiune de cenzură*.

Moțiunea simplă este un instrument prin care Parlamentul își exprimă poziția cu privire la o anumită problemă de politică internă sau externă. Aceasta poate fi inițiată de cel puțin 15 deputați. Moțiunea de cenzură este un instrument de control parlamentar prin care Parlamentul își retrage încrederea acordată Guvernului la momentul investiției. Pentru a fi inițiată, este necesar sprijinul a cel puțin 26 de deputați din numărul total al celor aleși.

Cronologia și frecvența moțiunilor au vizat o gamă diversă de portofolii ministeriale, reflectând prioritățile și preocupările opoziției sau ale inițiatorilor:

- justiție: 1 moțiune
- apărare: 1 moțiune
- infrastructură și dezvoltare regională: 1 moțiune
- agricultură și industrie alimentară: 1 moțiune
- dezvoltare economică și digitalizare: 1 moțiune
- educație și cercetare: 1 moțiune
- sănătate (medicină și sănătate publică): 1 moțiune
- politica statului în domeniul drepturilor electorale: 1 moțiune.

Întrebări și interpelări

Întrebările reprezintă o formă de control parlamentar prin care deputații solicită informații sau clarificări din partea autorităților executive. Un deputat poate adresa cel mult două întrebări în aceeași ședință plenară, însă nu poate adresa întrebări Președintelui Republicii Moldova, reprezentanților puterii judecătorești sau autorităților administrației publice locale.

Interpelarea este o cerere scrisă adresată Guvernului prin care se solicită explicații asupra unor aspecte specifice ale politicii guvernamentale interne sau externe. Dacă se solicită un răspuns scris, Guvernul are la dispoziție cel mult 15 zile pentru a răspunde. Prezența la ședințele Parlamentului a membrilor Guvernului cărora li se adresează interpelări este obligatorie. Atât întrebările, cât și interpelările sunt mecanisme fundamentale ale democrației, contribuind la o supraveghere eficientă a executivului și a instituțiilor publice, și la promovarea unei guvernări deschise și responsabile în interesul cetățenilor.

Petiții

Ca instituție reprezentativă, Parlamentul servește și drept punct de contact direct pentru cetățeni prin intermediul petițiilor. Cetățenii adresează Parlamentului petiții prin care atenționează asupra pretinselor obstacole de ordin juridic la aplicarea în practică a unor norme stabilite în actele normative, reclamă calitatea unor legi și hotărâri, solicită explicații referitoare la aplicarea actelor normative ș.a. În perioada de referință, în adresa Parlamentului au parvenit 3827 de petiții, ceea ce reprezintă cu 665 de petiții mai mult decât în legislatura anterioară, fapt ce denotă interesul în creștere al cetățenilor față de activitatea legislativului.

Comisii (de anchetă, speciale)

Atunci când apar probleme importante care afectează societatea, Parlamentul are prerogativa de a forma **comisii de anchetă**. Acestea sunt create pentru a investiga acțiunile sau inacțiunile autorităților publice care au condus la situații negative sau deficiențe semnificative într-un anumit domeniu. O comisie de anchetă poate fi înființată la cererea unei fracțiuni parlamentare sau a unui grup de cel puțin 5 deputați. Decizia de înființare este luată prin votul majorității deputaților prezenți. După finalizarea activității, comisia întocmește un raport detaliat cu rezultatele anchetei, care este prezentat Parlamentului.

Unul dintre primele demersuri a fost al Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului (Hotărârea Parlamentului nr. 163/2021), indicând o preocupare pentru resursele naturale și protecția mediului.

Parlamentul poate institui și **comisii speciale**, care examinează proiecte de acte normative, elaborează unele proiecte legislative complexe sau îndeplinesc alte scopuri specifice menționate în hotărârea de înființare. Componenta nominală a acestor comisii și termenul de depunere a raportului sunt aprobate prin votul majorității deputaților prezenți. Activitatea unei comisii speciale îndeplinește o funcție de control parlamentar, în special atunci când scopul ei vizează analiza deficiențelor cadrului normativ într-un anumit domeniu, contribuind la îmbunătățirea legislației.

O atenție deosebită a fost acordată relației cu Găgăuzia, prin Grupul de lucru pentru asigurarea, în cadrul normelor constituționale, a funcționalității unității teritoriale autonome

Găgăuzia și a prevederilor legislative ale Republicii Moldova în raport cu statutul special al UTA Găgăuzia (Hotărârea Parlamentului nr. 206/2015), reactivat în 2021 și 2022. Reactivarea acestui grup subliniază eforturile continue de a gestiona statutul special al regiunii în conformitate cu legislația națională.

Transparența și integritatea au fost teme recurente, evidențiate de Hotărârea Parlamentului nr. 108/2021 privind inițierea controlului parlamentar asupra activității Centrului Național Anticorupție. De asemenea, Parlamentul a înființat comisii speciale pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului (hotărârile Parlamentului nr. 92/2021 și nr. 223/2021). O comisie similară a fost creată și pentru selectarea Avocatului Poporului pentru drepturile copilului. Pentru a asigura reprezentativitatea și egalitatea, Parlamentul a instituit Comisia specială de organizare și desfășurare a concursului public pentru selectarea candidaților la funcția de membru al Consiliului pentru egalitate (Hotărârea Parlamentului nr. 13/2024). În contextul drepturilor internaționale, Comisia specială pentru selectarea candidaturilor la funcția de membru al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante a fost constituită de două ori (hotărârile Parlamentului nr. 151/2021 și nr. 308/2024), demonstrând angajamentul Republicii Moldova față de standardele europene în domeniu.

Reintegrarea țării a rămas o prioritate strategică, concretizată prin constituirea Comisiei parlamentare speciale de monitorizare și control parlamentar asupra realizării politicii de reintegrare a Republicii Moldova (Hotărârea Parlamentului nr. 165/2021).

Provocările economice și sociale au generat, de asemenea, înființarea unor comisii speciale. Comisia specială de examinare a procesului decizional privind controlul inflației și politica monetară pe parcursul ultimelor 18 luni (Hotărârea Parlamentului nr. 147/2022) a reflectat îngrijorările legate de stabilitatea economică. Similar, Comisia specială pentru examinarea eficienței aplicării reglementărilor din sectorul produselor petroliere (Hotărârea Parlamentului nr. 148/2022) a vizat un sector-cheie al economiei. Criza agricolă a determinat crearea Comisiei speciale pentru identificarea măsurilor privind depășirea crizei din domeniul agriculturii (Hotărârea Parlamentului nr. 199/2024).

Aceste comisii și grupuri de lucru ilustrează activitatea Parlamentului în legislatura a XI-a, abordând o gamă largă de domenii, de la mediu și drepturile omului la economie și reintegrare teritorială.

Controlul executării legii

Pentru a asigura respectarea și funcționarea legilor adoptate, Parlamentul exercită și un control strict asupra executării acestora. Acesta include monitorizarea adoptării actelor de implementare a legilor în termenele stabilite, precum și determinarea eficienței actului normativ și a impedimentelor juridice la aplicarea acestora. Această sarcină revine, în principal, comisiei permanente de profil, asistată de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului. În urma controlului, comisia parlamentară are datoria de a formula recomandări pentru Guvern și/sau pentru alte autorități publice. Un cadru esențial este oferit de *Metodologia de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative*, aprobată prin Hotărârea Biroului permanent nr. 2/2018, și *Ghidul metodologic privind evaluarea ex-post a actelor normative*, aprobat prin Hotărârea Biroului permanent nr. 8/2024.

În contextul accelerării procesului de integrare europeană și al recomandărilor din Raportul Comisiei Europene privind extinderea UE 2023 și pentru executarea dispoziției Președintelui Parlamentului de implementare a acțiunilor cuprinse în Raportul Comisiei Europene în partea ce ține de elaborarea cadrului normativ secundar de punere în aplicare a instrumentelor de control parlamentar aferente legislației armonizate la legislația UE, Metodologia de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative a fost modificată în sensul completării instrumentului de supraveghere al Parlamentului cu norme care permit colectarea și analiza datelor despre implementarea și aplicarea eficientă a actelor normative armonizate cu legislația Uniunii Europene, armonizarea completă a acestora și costurile de armonizare. Totodată, s-a subliniat importanța acestora prin acordarea priorității actelor normative armonizate cu legislația Uniunii Europene la selectarea actelor normative pentru evaluarea ex-post.

În scopul consolidării funcției de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative, la propunerea comisiilor permanente și a Direcției generale juridice, Biroul permanent aprobă anual Planul de evaluare ex-post a actelor normative, care se publică pe pagina web oficială a Parlamentului.

În ansamblu, prin aceste instrumente, Parlamentul Republicii Moldova își exercită rolul vital de control al puterii executive, contribuind activ la asigurarea unei guvernări transparente, responsabile și eficiente, în beneficiul tuturor cetățenilor.

Parlamentul Republicii Moldova pe plan internațional

Progresul constant al Republicii Moldova pe calea integrării europene a sporit vizibilitatea sa pe plan internațional și a intensificat interesul oficialilor străini de a se informa din prima sursă cu privire la situația din țară. Pe parcursul legislaturii a XI-a, deputații și angajații Secretariatului Parlamentului au participat activ, cu prezență fizică și în format online, la diverse activități de relații externe, inclusiv la întreveneri cu diplomați și oaspeți din exterior, la vizite peste hotarele țării, precum și la evenimente organizate sub egida organizațiilor parlamentare internaționale și regionale în care Parlamentul deține calitatea de membru cu drepturi depline și de membru asociat. Diplomația parlamentară a cunoscut o dezvoltare dinamică, devenind un instrument valoros de intensificare a relațiilor internaționale și de promovare a dialogului atât între parlamentele naționale, cât și pe platformele oferite de adunările parlamentare bilaterale, regionale și internaționale.

Vizite importante la Parlamentul Republicii Moldova

Vizita oficială a Președintei Seimasului Republicii Lituania, Viktorija ČMILYTĖ-NIELSEN (24–25 ianuarie 2022)

Președinta legislativului lituanian a avut întrevederi cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, Prim-ministra Natalia Gavriluța, președinta Comisiei politice externe și integrare europeană, Doina Gherman, cu membrii Grupului de prietenie cu Republica Lituania și cu reprezentanții diasporei lituaniene. Demnitarii au discutat oportunitățile de intensificare a colaborării interparlamentare, criza energetică, situația regională complexă și au punctat prioritățile de viitor. De asemenea, oficialii au convenit asupra intensificării colaborării în domeniul combaterii dezinformării și a dinamizării cooperării într-un șir de sectoare de interes comun, cum ar fi construcțiile, energia regenerabilă, infrastructura și agricultura.

Vizita oficială comună a președinților de Parlament din Statele Baltice și Nordice (NB8) (30 mai – 1 iunie 2022)

Republica Moldova a fost vizitată de către Președinta Seimasului Republicii Lituania, Viktorija Čmilytė-Nielsen; Președintele Riigikogu Republicii Estonia, Jüri Ratas; Președinta Saeima Republicii Letonia, Ināra Mūrniece; Președintele Eduskunta Republicii Finlanda, Matti Vanhanen; Președintele Parlamentului Republicii Islanda, Birgir Ármannsson; Președintele Stortingului Regatului Norvegiei, Masud Gharahkhani; Președintele Riksdagului Regatului Suediei, Andreas Norlén, și vicepreședinta Folketingului Regatului Danemarcei, Karen Ellemann. Cele 8 delegații din statele baltice și nordice au avut întrevederi cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, cu președinții fracțiunilor parlamentare, cu Prim-ministrul Republicii

Moldova și cu reprezentanții societății civile. De asemenea, demnitarii au vizitat un centru de plasament temporar pentru refugiați. Oficialii au plantat împreună o alee de arbuști de tuia în scuarul Parlamentului. În marja vizitei, șefii de Parlament au susținut o conferință de presă comună, exprimând susținere fermă pentru parcursul european al Republicii Moldova și pentru integritatea teritorială a țării, subliniind că vor acorda în continuare suport reformelor ambițioase demarate de autorități.

Ședința solemnă comună a Parlamentului Republicii Moldova și a Parlamentului României (18 iunie 2022)

La eveniment au participat Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Igor Grosu, Președintele Senatului României, Florin-Vasile Cîțu, Președintele Camerei Deputaților a României, Ion-Marcel Ciolacu, împreună cu membrii celor două legislative. Oaspetele de onoare al ședinței a fost Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu. Evenimentul s-a desfășurat în premieră și a transmis un mesaj puternic de susținere a eforturilor de integrare europeană a țării noastre, precum și despre ce pot face Republica Moldova și România împreună pentru a spori cooperarea în domenii precum infrastructura, energia, investițiile, sănătatea, educația și cultura. La finalul ședinței a fost semnată Declarația Comună a reprezentanților Parlamentului Republicii Moldova și ai Parlamentului României.

Vizita oficială a Președintelui Marii Adunări Naționale a Republicii Turcia, prof. dr. Mustafa ŞENTOP (15–16 septembrie 2022)

Delegația turcă a avut întrevederi cu conducerea țării, cu membri ai comisiilor parlamentare, cu reprezentanți ai Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, ai Agenției de Investiții din Moldova și ai UTA Găgăuzia. Discuțiile s-au axat pe relațiile bilaterale moldo-turce, pe perspectivele de cooperare în diverse domenii și pe impactul războiului din Ucraina.

Vizita Președintei Camerei Deputaților a Parlamentului Republicii Ceha, Markéta PEKAROVÁ ADAMOVÁ (17–19 octombrie 2022)

Programul vizitei a inclus întrevederi cu conducerea țării, iar principalele subiecte abordate au fost securitatea din regiune, criza energetică și criza refugiaților. În cadrul vizitei, Președinta legislativului ceh a susținut o lecție publică pentru studenții Universității de Stat din Moldova cu genericul „Republica Moldova – perspectivele integrării europene și rolul generației tinere”. De asemenea, a vizitat unul dintre proiectele finanțate de Republica Cehă și un centru de plasament temporar pentru refugiații din Ucraina.

Vizita oficială a Președintei Parlamentului European, Roberta METSOLA (11 noiembrie 2022)

Programul vizitei a inclus întrevederi cu conducerea țării, cu care a discutat despre perspectivele europene ale Republicii Moldova și despre măsurile care urmează a fi întreprinse. Președinta Parlamentului European a participat, de asemenea, la ședința plenară a legislativului Republicii Moldova, unde a susținut un discurs și a avut un schimb de opinii cu deputații cu privire la parcursul european al țării.

Vizita oficială a Mareșalului Senatului Republicii Polone, Tomasz GRODZKI (24–25 ianuarie 2023)

Vizita înaltului oficial polonez a inclus întrevederi cu conducerea țării și cu reprezentanți ai comunității poloneze. În cadrul discuțiilor au fost abordate diverse subiecte de actualitate, printre care situația de securitate din regiune, criza energetică, consolidarea dialogului parlamentar și parcursul de integrare europeană a Republicii Moldova. De asemenea, Mareșalul polonez a susținut o lecție publică la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Vizita Președintelui Camerei Deputaților a Parlamentului României, Ion-Marcel CIOLACU, și a Președintei interimare a Senatului României, Alina-Ștefania GORGHIU (27 martie 2023)

Officialii români au participat la evenimentele culturale organizate cu ocazia celebrării a 105 ani de la Unirea Basarabiei cu România. În context, Președinta Alina Gorghiu a avut o întrevedere cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu. Președintele Ion-Marcel Ciolacu a participat la dezvelirea busturilor lui Alexandru Marghiloman și Ion Inculeț la Ialoveni. În alocuțiunea sa, Ion-Marcel Ciolacu a subliniat importanța istorică a Unirii din 1918 și a reafirmat angajamentul României de susținere a suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova.

Vizita oficială a Președintelui Consiliului Național al Republicii Austria, Wolfgang SOBOTKA (16 mai 2023)

Vizita a avut loc la invitația Președintelui Parlamentului, Igor Grosu, și este prima vizită în țara noastră a unui președinte de Parlament al Austriei în cei 31 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice moldo-austriece. Oficialul austriac a avut întrevederi cu Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, Președintele Parlamentului, Igor

Grosu, Prim-ministrul Dorin Recean, vicepreședintele Comisiei politice externe și integrare europeană, Ion Groza, și cu membrii Grupului de prietenie cu Republica Austria. În cadrul vizitei au fost abordate subiecte ce țin de oportunitățile de intensificare a cooperării bilaterale, de situația de securitate din regiune și de parcursul european al Republicii Moldova.

Vizita oficială a Președintei Adunării Naționale a Republicii Franceze, Yaël BRAUN-PIVET (30 iunie – 1 iulie 2023)

A fost prima vizită în Republica Moldova a unui președinte al Adunării Naționale de la stabilirea relațiilor diplomatice moldo-franceze și a pus bazele unei noi etape în dialogul parlamentar bilateral. Președinții parlamentelor de la Chișinău și Paris, Igor Grosu și Yaël Braun-Pivet, au semnat Acordul de cooperare interparlamentară între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Națională a Republicii Franceze. De asemenea, Președinta Adunării Naționale a rostit un discurs în ședința plenară a Parlamentului. Programul vizitei la Chișinău a mai inclus întrevederi cu Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, Prim-ministrul Dorin Recean, președinta Grupului de prietenie cu Republica Franceză, Marcela Adam, președinta Comisiei politice externe și integrare europeană, Doina Gherman, și cu reprezentanți ai societății civile. La finalul vizitei, în semn de prietenie între Republica Moldova și Franța, cei doi președinți de Parlament au plantat copaci la Grădina Botanică Națională „Alexandru Ciubotaru”.

Vizita oficială a Președintelui Radei Supreme a Ucrainei, Ruslan STEFANCHUK (30 noiembrie – 1 decembrie 2023)

Președintele Radei Supreme a Ucrainei a ținut un discurs în plenul Parlamentului Republicii Moldova. Pe agenda întrevederii cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, s-au regăsit subiecte cu accent pe impactul profund al agresiunii militare a Federației Ruse

asupra Ucrainei și a întregii regiuni. Discuțiile au mai vizat coordonarea pozițiilor celor două state în contextul avansării pe calea integrării europene. De asemenea, au fost identificate direcții concrete de aprofundare a cooperării bilaterale în domenii de interes comun, precum securitatea regională, reziliența instituțională, infrastructura de conectivitate și schimbul de bune practici legislative în procesul de aliniere la standardele europene. Vizita a reconfirmat angajamentul comun al Republicii Moldova și Ucrainei de a contribui activ la consolidarea unui spațiu european de stabilitate, democrație și prosperitate.

Vizita Președintelui Senatului României, Nicolae-Ionel CIUCĂ (1–2 martie 2024)

Agenda vizitei a inclus întrevederi cu Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, și cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu. Președintele Senatului României a fost însoțit de europarlamentarii Siegfried Mureșan și Rareș Bogdan, ambii oficiali fiind implicați activ în promovarea intereselor Republicii Moldova la nivelul instituțiilor europene, precum și de secretarul de stat al Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova, Adrian Dupu. În cadrul discuțiilor oficialii au abordat teme de interes comun, precum securitatea regională, interconectarea energetică și de infrastructură, proiectele bilaterale de sprijin pentru comunitățile

locale, intensificarea colaborării în domeniul educației, culturii și mass-mediei. Vizita a subliniat rolul esențial al României ca principal susținător al Republicii Moldova în plan politic, economic și în procesul de integrare europeană.

Vizita vicepreședintei Radei Supreme a Ucrainei, Olena KONDRATIUK (28–29 aprilie 2024)

Agenda vizitei a inclus discuții cu conducerea Parlamentului de la Chișinău, reprezentanți ai Ministerului Sănătății, ai Ministerului de Externe și ai Ministerului Educației și Cercetării, precum și cu conducerea Centrului pentru Comunicare Strategică și Combateră a Dezinformării. De asemenea, vicepreședinta Radei Supreme a avut o întâlnire cu femeile de afaceri din comunitatea ucraineană, cu care a discutat despre oportunitățile de susținere a antreprenoriatului feminin și integrarea socioeconomică a refugiaților.

Vizita oficială a Președintelui Senatului Parlamentului Republicii Cehe, Miloš VYSTRČIL (15–16 mai 2024)

Programul vizitei a inclus întâlniri cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, și cu Prim-ministrul Dorin Recean. Principalele subiecte abordate s-au referit la suportul diplomatic și politic acordat de Cehia în procesul de integrare europeană a

Republicii Moldova, securitatea la nivel regional, oportunitățile de afaceri oferite de țara noastră și acțiunile privind consolidarea eficienței energetice. Agenda a mai inclus vizitarea Centrului de cazare a refugiaților din Ucraina din comuna Cărpineni, raionul Hâncești, și participarea la vernisajul expoziției „Cetăți și castele din Republica Cehă”, organizată la Muzeul Național de Istorie a Moldovei.

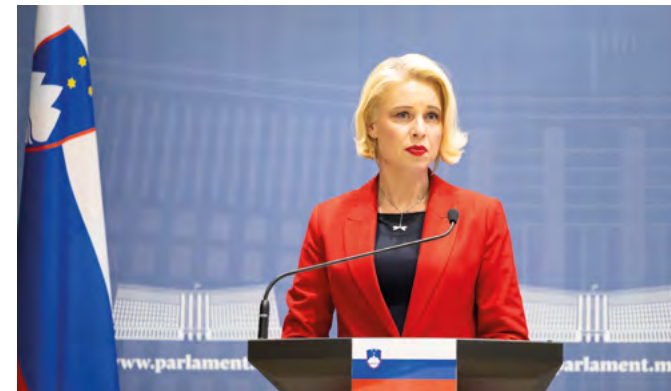
Vizita oficială a Președintelui Camerei Reprezentanților a Parlamentului Irlandei, Seán Ó FEARGHAÍL (31 mai – 2 iunie 2024)

Este prima vizită în Republica Moldova a unui președinte de Parlament irlandez în cei 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice moldo-irlandeze. Programul vizitei a inclus întâlniri cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, președinta Comisiei politice externe și integrare europeană, Ina Coșeru, cu membrii Grupului parlamentar de prietenie cu Irlanda și cu viceprim-ministrul, Ministrul Afacerilor Externe, Mihail Popșoi. Discuțiile s-au axat pe agenda europeană a Republicii Moldova și sprijinul oferit de Irlanda în eforturile de aderare la UE, intensificarea dialogului parlamentar între cele două țări, impulsivarea cooperării comercial-economice.

Vizita oficială a Președintei Adunării Naționale a Republicii Slovenia, Urška KLAKOČAR ZUPANČIČ (22–24 ianuarie 2025)

Este prima vizită a unui președinte al Parlamentului sloven în Republica Moldova în cei 32 de ani de relații diplomatice între cele două țări. În cadrul vizitei, Urška Klakočar Zupančič s-a întâlnit cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Oleg Serebrian, și cu viceprim-ministrul, Ministrul Afacerilor Externe, Mihail Popșoi. Au discutat despre reformele necesare în domeniul justiției, provocările energetice și securitatea regională

în contextul războiului din Ucraina. Oficialul sloven a purtat discuții și cu membrii Comisiei politice externe și integrare europeană, precum și cu reprezentantele Platformei Femeilor Deputate. De asemenea, Președinta Adunării Naționale a participat la un dialog public cu studenții Universității de Stat din Moldova despre rolul femeilor în politică.

Vizita oficială a Președintei Saeima Republicii Letonia, Daiga MIERIŅA (14–15 aprilie 2025)

Președinta legislativului leton a avut o întâlnire cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, urmată de o conferință de presă comună, în cadrul căreia oficialii s-au referit la dialogul interparlamentar moldo-leton. Agenda demnitarului leton a mai inclus discuții cu Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, vicepreședinta Parlamentului, Doina Gherman, președinta Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Letonia, Alina Dandara, viceprim-ministra pentru Integrare Europeană, Cristina Gherasimov, vicepremierul pentru Reintegrare, Oleg Serebrian, și cu vicepremierul, Ministrul Afacerilor Externe, Mihail Popșoi. Președinta Saeima Republicii Letonia a vizitat orașul Ungheni, unde a dialogat cu reprezentanți ai autorităților publice locale și ai domeniului socioeconomic din regiune.

Vizita delegației Comitetului pentru afaceri externe din cadrul Seimasului Republicii Lituania (10–12 iulie 2022)

Vizita a avut loc la invitația președintei Comisiei politice externe și integrare europeană, Doina Gherman. Oficialii lituanieni au avut întâlniri cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, cu membrii Comisiei politice externe și integrare europeană și ai Grupului de prietenie cu Republica Lituania. Programul vizitei a inclus și întâlniri cu Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, cu reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene și ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova. Discuțiile au vizat reformele Moldovei, cu accent pe consolidarea instituțiilor, combaterea corupției, recuperarea activelor și evaluarea magistraților. Oficialii străini au anunțat că Lituania va continua să ofere Republicii Moldova sprijin și expertiză în avansarea pe calea integrării europene.

Vizita delegației Comisiei pentru afaceri externe din cadrul Congresului Deputaților Regatului Spaniei, condusă de Pau MARÍ KLOSE, președintele comisiei (6–10 noiembrie 2022)

Programul vizitei a inclus întâlniri cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, cu președinta Comisiei politice externe și integrare europeană, Doina Gherman, și membrii comisiei, cu președinta Grupului parlamentar de prietenie cu Regatul Spaniei, Veronica Roșca, cu președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, Lilian Carp, și membrii comisiei, cu membrii Comisiei protecție socială, sănătate și familie, cu Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu, și cu viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Oleg Serebrian. Principalele subiecte abordate au vizat cooperarea interparlamentară moldo-spaniolă, criza energetică din Republica Moldova, precum și obținerea statutului de țară candidată.

Vizita delegației Comisiei pentru afaceri europene din cadrul Parlamentului Republicii Croația, condusă de Domagoj HAJDUKOVIĆ, președintele comisiei (21–22 noiembrie 2022)

Parlamentarii croați au avut întrevederi cu Președintele legislativului, Igor Grosu, cu deputații din Comisia politică externă și integrare europeană și din Comisia securitate națională, apărare și ordine publică. De asemenea, agenda vizitei a inclus și discuții la Guvern. Oficialii au abordat diverse subiecte de actualitate, printre care situația de securitate din regiune, criza energetică, conflictul transnistrean și procesul de integrare europeană.

Vizita delegației Grupului parlamentar de prietenie pentru relații cu Bulgaria, Republica Moldova și România din cadrul Bundestagului Republicii Federale Germania (8 iunie 2023)

Delegația a fost condusă de către Bernhard Herrmann, președintele grupului. Vizita a avut drept scop consolidarea dialogului politic bilateral și reafirmarea sprijinului Germaniei pentru parcursul european al Republicii Moldova și parteneriatul bazat pe valori comune și responsabilitate democratică. Programul vizitei a inclus întrevederi cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, cu

președinta Comisiei politică externă și integrare europeană, Doina Gherman, și membrii comisiei, cu președintele Comisiei economie, buget și finanțe, Radu Marian. În cadrul întrevederilor s-a discutat despre securitatea regională, reformele democratice și relațiile dintre Republica Moldova și Germania. Parlamentarii germani au apreciat progresele realizate de autoritățile de la Chișinău, angajându-se să ofere asistență tehnică și expertiză.

Reuniunea președinților comisiilor politică externă și ai comisiilor afaceri ale UE din statele membre ale UE, Republica Moldova, Ucraina și Georgia (4 noiembrie 2023)

La eveniment au participat parlamentari din statele membre ale UE, din Republica Moldova și din Georgia. Participanții au discutat subiecte importante de actualitate. Dezbaterile s-au desfășurat în cadrul a trei sesiuni: integrarea europeană – realizări, acțiuni de întreprins și lecții de învățat; dezvoltarea economică și securitatea energetică; reziliența securității. Deputați, miniștri, secretari de stat și consilieri prezidențiali din Republica Moldova au prezentat situația internă, progresele înregistrate în procesul de aderare la UE și provocările care urmează a fi depășite. La finalul discuțiilor, participanții au adoptat rezoluția reuniunii.

Vizita comună a președinților grupurilor de prietenie din parlamentele statelor membre ale Uniunii Europene (8–10 mai 2024)

Vizita a reprezentat un puternic mesaj de susținere a perspectivei europene a Republicii Moldova. La 9 mai, Parlamentul a organizat discuții despre aderarea țării noastre la Uniunea Europeană și despre modul în care instituțiile parlamentare din statele membre ale UE pot susține acest parcurs. La discuții au participat președinți ai grupurilor de prietenie cu statele membre ale Uniunii Europene, deputați din diferite țări, ambasadori ai statelor membre ale UE. În deschiderea evenimentului, participanții au fost salutați de Președintele Parlamentului, Igor

Grosu, Comisarul European pentru Buget și Administrație, Johannes Hahn, și vicepreședinta Parlamentului, Doina Gherman. Reuniunea a fost prezidată de președinta Comisiei politică externă și

integrare europeană, Ina Coșeru. Vorbitoarii principali ai evenimentului au fost Cristina Gherasimov, viceprim-ministra pentru Integrare Europeană, deputații Radu Marian și Oazu Nantoi, care s-au referit la situația actuală din sectorul economic și energetic, precum și la lupta cu dezinformarea, știrile false și războiul hibrid. După reuniune, oficialii au participat la evenimentele organizate în Orașul European din Piața Marii Adunări Naționale și au efectuat o vizită la Ungheni, unde s-au familiarizat cu mai multe proiecte implementate cu suportul Uniunii Europene.

Vizita comună a președinților comitetelor afaceri externe din parlamentele statelor baltice și nordice (NB8) (31 martie – 1 aprilie 2025)

Vizita oficialilor reprezintă un semnal de susținere al Statelor Baltice și Nordice pentru parcursul european al Republicii Moldova. Discuțiile s-au axat pe subiecte ce țin de politica externă regională și de securitate, dar și pe provocările cu care se confruntă Republica Moldova în procesul de aderare la

UE. Parlamentarii au avut întrevederi cu Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, și cu vicepreședinta Parlamentului, Doina Gherman. Oficialii au mai purtat discuții cu președinta Comisiei politică externă și integrare europeană, Ina Coșeru, cu președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, Lilian Carp, cu președintele Comisiei parlamentare speciale de monitorizare și control parlamentar asupra realizării politicii de reintegrare a Republicii Moldova, Roman Roșca, și cu reprezentanți ai Frațiunii Blocului Comuniștilor și Socialiștilor. Programul vizitei a inclus discuții cu reprezentanți ai societății civile și ai administrației autorităților publice locale din UTA Găgăuzia.

Vizita membrilor Parlamentului Regatului Marii Britanii și Irlandei de Nord (12–15 mai 2025)

Din componența delegației au făcut parte Anneliese Dodds și John Whittingdale, membri ai Camerei Comunelor. Agenda vizitei parlamentarilor britanici a inclus întrevederi cu șeful legislativului, Igor Grosu, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, deputați din majoritatea și opoziția parlamentară, membri ai Grupului parlamentar de prietenie, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, ai Ministerului Apărării și ai Ministerului Afacerilor Interne. La fel, oficialii s-au întâlnit cu reprezentanți ai Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, ai Comisiei Electorale Centrale, ai Consiliului Audiovizualului și ai Agenției pentru Securitate Cibernetică. Principalele subiecte abordate au ținut de pregătirile pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025 și domeniile de cooperare în vederea contracarării ingerințelor rusești.

Parlamentul Republicii Moldova reprezentat în străinătate

Vizita oficială la București, România, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (31 august – 2 septembrie 2021)

A fost prima vizită oficială a Președintelui Parlamentului peste hotare și a marcat un moment de referință în relansarea dialogului parlamentar moldo-român. În cadrul programului oficial, Președintele legislativului a participat la ceremonia de deschidere a celei de-a doua sesiuni ordinare a Camerei Deputaților a Parlamentului României. La București, Igor Grosu a avut întrevederi cu Președintele României, Klaus Iohannis, și Președinta Senatului României, Anca Dragu. Discuțiile au vizat aprofundarea dialogului moldo-român și conturarea unor noi direcții de cooperare prin acțiuni și proiecte comune, realizate în domenii strategice. Discuțiile au facilitat inițierea unor parteneriate între comisiile parlamentare, cu accent pe schimbul de expertiză și armonizarea agendelor legislative în contextul integrării europene a Republicii Moldova.

Vizita de lucru la Bruxelles, Regatul Belgiei, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (28–30 noiembrie 2021)

Șeful legislativului a avut întrevederi cu Președintele Parlamentului European, David Maria Sassoli, și vicepreședinta Parlamentului European, Roberta

Metsola. A fost prima vizită pe care Igor Grosu a întreprins-o la Bruxelles în calitate de Președinte al Parlamentului. Agenda vizitei a inclus discuții cu Siegfried Mureșan, copreședinte al Comitetului Parlamentar de Asociere Uniunea Europeană – Republica Moldova, cu europarlamentarii Andrius Kubilius, Președinte al Adunării Parlamentare a Parteneriatului Estic (AP Euronest), și Dragoș Tudorache, vicepreședinte al Grupului Renew Europe din Parlamentul European.

Vizita oficială la Baku, Republica Azerbaidjan, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (21–23 februarie 2022)

Programul vizitei a inclus întrevederi cu Președintele forului legislativ azer, Sahiba Gafarova, Președintele Republicii Azerbaidjan, Ilham Aliyev, Prim-ministrul Ali Asadov, precum și cu reprezentanți ai diasporei moldovenești din Azerbaidjan.

Vizita oficială la Copenhaga, Regatul Danemarcei, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (5–8 septembrie 2022)

Vizita a avut loc la invitația omologului danez Henrik Dam Kristensen. Agenda vizitei a inclus întrevederi cu Președintele și vicepreședinții Parlamentului și cu membrii comisiilor parlamentare. Șeful legislativului a purtat discuții cu reprezentanții Confederației Industriei Daneze și ai sectorului energetic. Subiectele abordate au vizat extinderea relațiilor moldo-daneze, agenda de integrare europeană a Republicii Moldova, securitatea din regiune, cooperarea în domeniul eficienței energetice și al digitalizării. Șeful legislativului a încurajat companiile daneze să investească în Moldova, în special în domeniul energiei regenerabile. De asemenea, Președintele Parlamentului a fost primit în audiență de Majestatea Sa Regina Margareta a II-a a Danemarcei. Vizita la Copenhaga a inclus și o întâlnire cu diaspora moldovenească din Danemarca.

Participarea Președintelui Parlamentului, Igor GROSU, la Summitul Parlamentar al Platformei Internaționale Crimeea (Zagreb, Republica Croația, 24–26 octombrie 2022; Praga, Republica Cehă, 23–25 octombrie 2023; Kiev, Ucraina, 10–12 septembrie 2024)

Evenimentul reunește anual delegații oficiale din peste 60 de țări și organizații internaționale, având ca scop consolidarea sprijinului global pentru suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei și atragerea atenției asupra încălcărilor dreptului internațional de către Federația Rusă. În mesajul adresat, Igor Grosu a condamnat agresiunea Federației Ruse în Ucraina, începută acum 8 ani odată cu anexarea peninsulei Crimeea, și a exprimat sprijinul ferm al Republicii Moldova pentru suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei, dar și pentru restaurarea păcii în Ucraina și în Europa. Șeful legislativului a semnat, împreună cu Președintele Radei Supreme a Ucrainei, Ruslan Stefanchuk, Memorandumul de înțelegere între instituțiile parlamentare din Republica Moldova și Ucraina.

Vizita oficială la Ankara, Republica Turcia, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (25–27 ianuarie 2023)

Programul vizitei a inclus întrevederi cu Președintele țării, Recep Tayyip Erdoğan, Președintele Marii Adunări Naționale, Mustafa Şentop, Ministrul Afacerilor Externe, Mevlüt Çavuşoğlu, Ministrul Energiei și al Resurselor Naturale, Fatih Dönmez, președintele Agenției Turce de Cooperare și Coordonare (TİKA), Serkan Kayalar. Demnitarii au discutat subiecte de interes comun privind relațiile moldo-turce, dialogul interparlamentar, cooperarea comercial-economică și situația din regiune.

Vizita oficială la Stockholm, Regatul Suediei, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (6–9 februarie 2023)

Șeful legislativului a avut întrevederi cu Președintele Riksdagului suedez, Andreas Norlén, reprezentanții mai multor comisii parlamentare, Prim-ministrul Ulf Kristersson, Ministrul pentru Afaceri Europene, Jessika Roswall, și cu Ministrul Apărării, Pål Jonson. Despre mediul de afaceri din Republica Moldova și posibilitățile de dinamizare a schimburilor comerciale moldo-suedeze Președintele Parlamentului a discutat cu reprezentanții ministerului de profil, ai Camerei de Comerț și Industrie, ai Agenției Suedeze pentru Asistență, cu președintele consiliului municipal din Stockholm, Olle Burell, și cu membrii reprezentativi ai comunității locale de business. Președintele Parlamentului a avut o întâlnire și cu cetățenii moldoveni stabiliți în Regatul Suediei și a vizitat orașul Uppsala.

Vizita oficială la Dublin, Irlanda, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (27 februarie – 1 martie 2023)

Programul vizitei a inclus întrevederi cu Președintele Camerei Reprezentanților a Parlamentului Irlandei, Seán Ó Fearghaíl, cu Președintele Senatului, Jerry Buttimer, și cu membrii Grupului de prietenie

Irlanda – Republica Moldova. De asemenea, Președintele Parlamentului a avut întrevederi cu Președintele Irlandei, Michael D. Higgins, cu Ministrul de stat pentru Afaceri Europene și Apărare, Peter Burke, și cu Ministrul Cheltuielilor Publice, Implementării Planului Național de Dezvoltare și Reformei al Irlandei, Paschal Donohoe. Principalele subiecte abordate în cadrul întrevederilor au vizat securitatea regională, criza energetică și parcursul european al țării noastre. În contextul vizitei, Parlamentul irlandez a găzduit o expoziție de costume populare moldovenești.

Vizita oficială la Vilnius, Republica Lituania, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (3–5 aprilie 2023)

În cadrul vizitei, șeful legislativului a avut întrevederi cu conducerea Lituaniei: Președintele Gitanas Nausėda, Președinta Seimasului, Viktorija Čmilytė-Nielsen, și Prim-ministrul Ingrida Šimonytė. Cei doi președinți de Parlament, Igor Grosu și Viktorija Čmilytė-Nielsen, au susținut o conferință de presă. Agenda vizitei a mai inclus discuții cu președinții comisiilor parlamentare afaceri europene, afaceri externe, securitate națională și apărare, precum și cu membrii Grupului de prietenie cu Republica Moldova. Președintele Parlamentului, Igor Grosu, a avut întrevederi cu viceministrul Apărării Naționale, Greta Monika Tučkute, cu reprezentanți ai companiei internaționale în domeniul energiei regenerabile „Green genius”, precum și cu cetățenii moldoveni care locuiesc, învață sau muncesc în Lituania.

Participarea Președintelui Parlamentului, Igor GROSU, la Conferința Președinților de Parlament din Uniunea Europeană (Praga, Republica Cehă, 23–26 aprilie 2023)

Subiectele abordate în cadrul conferinței au vizat războiul Rusiei împotriva Ucrainei, răspunsul UE la contextul geopolitic, rolul UE în cooperarea democrațiilor, consecințele războiului informațional,

precum și protejarea de dezinformare și aspecte de securitate. Participanții au adoptat Declarația finală a conferinței.

Vizita oficială la Roma, Republica Italiană, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (4–7 iunie 2023)

Programul vizitei a inclus întrevederi cu Președintele Camerei Deputaților, Lorenzo Fontana, și cu Președintele Senatului Parlamentului Republicii Italiene, Ignazio La Russa. De asemenea, au avut loc audieri în cadrul ședinței comune a comisiilor pentru politică externă a Senatului și Camerei Deputaților. Discuțiile s-au axat pe consolidarea relațiilor moldo-italiene, inclusiv pe dimensiune parlamentară.

Vizita de lucru la Bruxelles, Regatul Belgiei, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (3–5 iulie 2023)

Șeful legislativului a avut o întrevedere cu Președinta Parlamentului European, Roberta Metsola, alături de care a susținut o conferință de presă. La Parlamentul European, Igor Grosu a avut o intervenție în cadrul audierilor organizate pe platforma Comitetului Parlamentar de Asociere RM – UE. De asemenea, s-a întâlnit cu Comisarul European pentru Vecinătate și Extindere, Olivér Várhelyi, și cu

Comisarul European pentru Coeziune și Reforme, Elisa Ferreira.

Vizita de lucru la Washington, Statele Unite ale Americii, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (10–15 iulie 2023)

În cadrul vizitei, Igor Grosu a avut întrevederi cu membri ai Congresului SUA și reprezentanți ai Departamentului de Stat, ai Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), o sesiune de lucru la Institutul Republican Internațional (IRI), un eveniment public la Consiliul Atlantic al SUA. Programul a inclus, de asemenea, o întrevedere cu reprezentanții organizațiilor evreiești, precum și participarea la audierea publică în Comisia Helsinki din SUA. În discuțiile cu kongresmenii și senatorii americani au fost abordate subiecte ce vizează vulnerabilitatea energetică a Republicii Moldova, provocările de securitate regională, impactul războiului din Ucraina, regimul de sancțiuni și eforturile de recuperare a bunurilor ilicite, precum și angajamentul ferm al Republicii Moldova pentru consolidarea democrației.

Participarea Președintelui Parlamentului, Igor GROSU, la Conferința Europeană a Președinților de Parlament din statele membre ale Consiliului Europei (Dublin, Irlanda, 27–29 septembrie 2023)

Temele abordate în cadrul conferinței au vizat consecințele războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și rolul parlamentelor naționale în reconstrucția Ucrainei, provocările la adresa democrației reprezentative în vremuri instabile, egalitatea și diversitatea în reprezentarea publică – participarea tinerilor, a femeilor și a grupurilor etnice și sociale în activitatea parlamentară. În discursul său, Igor Grosu a evidențiat impactul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei asupra Republicii Moldova, subliniind că cetățenii și autoritățile și-au concentrat eforturile pentru a transforma provocările generate de acest context geopolitic în

oportunități pentru apropierea Republicii Moldova de UE. În marja evenimentului, Igor Grosu a avut un șir de întrevederi cu omologii din Belgia, Germania, Ucraina, Finlanda, Irlanda, Țările de Jos și Spania.

Vizita oficială la Viena, Republica Austria, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (21–23 noiembrie 2023)

Vizita a avut loc la invitația omologului austriac. Agenda vizitei a inclus întrevederi cu Președintele Consiliului Național al Austriei, Wolfgang Sobotka, cu membri ai Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Moldova și ai Comisiei pentru politică externă. Discuțiile s-au axat pe parcursul european al Republicii Moldova și modul în care ar putea fi sprijinite eforturile de integrare europeană. De asemenea, Președintele Parlamentului a avut discuții cu Alexander Schallenberg, Ministrul federal pentru Afaceri Europene și Internaționale, și cu Martin Kocher, Ministrul federal al Muncii și Economiei.

Participarea Președintelui Parlamentului, Igor GROSU, la Cea de-a 9-a Conferință a Președinților de Parlament din statele Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (Viena, Republica Austria, 18–20 martie 2024)

Demnitarii au discutat despre securitatea în regiunea Dunării, educația pentru democrație, precum și despre regiunea Dunării ca un spațiu cultural, natural și științific. În discursul său, șeful legislativului a remarcat că Strategia UE pentru Regiunea Dunării va ajuta Republica Moldova să își consolideze capacitățile și să fie mai pregătită pentru procesul de aderare la UE. Președintele Parlamentului a adresat un apel către partenerii din regiunea dunăreană să sprijine Republica Moldova în parcursul european. La final, participanții au adoptat o Declarație comună.

Vizita oficială la Riga, Republica Letonia, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (25–26 martie 2024)

La Riga, șeful legislativului s-a întâlnit cu Președintele Letoniei, Edgars Rinkēvičs, Președinta Saeima, Daiga Mierīņa, și Prim-ministra Evika Siliņa. Cei doi președinți de Parlament au susținut o conferință de presă comună. Agenda vizitei a inclus discuții cu președinții comisiilor parlamentare afaceri europene și afaceri externe, cu reprezentanții Instituției de Răspuns la Incidentele de Securitate în Tehnologia Informației din Republica Letonia. Tradițional, Președintele Parlamentului s-a întâlnit cu cetățenii moldoveni care locuiesc, învață sau muncesc în Letonia.

Participarea Președintelui Parlamentului, Igor GROSU, la Conferința Președinților de Parlament din statele membre ale Uniunii Europene (Palma de Mallorca, Regatul Spaniei, 21–24 aprilie 2024)

Discuțiile din cadrul conferinței s-au axat pe aspecte de politică externă și de apărare, invazia ilegală a Rusiei împotriva Ucrainei și conflictul din Orientul Mijlociu, consolidarea Uniunii Europene din perspectivă economică și socială în contextul extinderii, al drepturilor sociale și al provocărilor legate de mediu și schimbările climatice. În discursul său, Președintele Parlamentului, Igor Grosu, i-a îndemnat pe omologii săi să sprijine Republica Moldova în eforturile de consolidare a democrației, de modernizare și de progres. La sfârșitul evenimentului, participanții au adoptat Carta privind rolul parlamentelor într-o democrație liberală funcțională.

Vizita oficială la Paris, Republica Franceză, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (27–29 mai 2024)

Șeful legislativului s-a întâlnit cu omologii săi – Președinta Adunării Naționale franceze, Yaël Braun-Pivet, și Președintele Senatului, Gérard Larcher. De asemenea, Igor Grosu a purtat discuții cu președinta Grupului de prietenie cu Republica

Moldova din cadrul Adunării Naționale franceze, Delphine Lingemann. Subiectele discutate au vizat agenda europeană a Republicii Moldova și susținerea oferită de statele membre ale UE în implementarea acesteia, consolidarea cooperării parlamentare moldo-franceze și încurajarea investițiilor europene. Tradițional, Președintele Parlamentului a discutat și cu moldovenii stabiliți în Franța.

Participarea Președintelui Parlamentului, Igor GROSU, la Conferința Europeană a Președinților de Parlament din statele membre ale Consiliului Europei (Strasbourg, Republica Franceză, 20–21 martie 2025)

La eveniment au participat peste 60 de președinți și vicepreședinți din statele membre ale Consiliului Europei, statele partenere sau cu statut de observator, precum și circa 400 de delegați. Președintele Parlamentului a vorbit la reuniune despre situația din Republica Moldova și eforturile depuse de autorități de a consolida democrația și instituțiile statului, precum și de a menține pacea în țară. În marja reuniunii, Igor Grosu a avut întrevederi bilaterale cu Mareșalul Senatului Republicii Polone, Małgorzata Kidawa-Blonska, Președintele Camerei Comunelor din Parlamentul Canadei, Greg Fergus, Președinta Camerei Reprezentanților a Parlamentului Irlandei, Verona Murphy, și Președintele Consiliului Național al Republicii Austria, Walter Rosenkranz. Oficialii au abordat mai multe subiecte de actualitate, printre care progresele înregistrate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană, securitatea energetică, consolidarea democrației și eforturile de combatere a dezinformării.

Vizita de lucru în Statele Unite ale Americii a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (28 martie – 6 aprilie 2025)

Agenda vizitei în SUA a inclus întrevederi cu senatori și congresmeni americani, cu membri ai Grupului de prietenie cu Republica Moldova, precum și cu reprezentanți din cadrul Departamentului de Stat al SUA. De asemenea, Președintele Parlamentului a participat la deschiderea oficială a Consulatului general al Republicii Moldova la Chicago și a vizitat unele afaceri gestionate de moldovenii stabiliți în SUA în domenii precum transport, construcții și logistică. Subiectele de discuții cu congresmenii și senatorii americani au vizat consolidarea cooperării interparlamentare, continuarea finanțării din partea SUA a programelor de asistență din sectorul energetic, securitatea frontierelor și securitatea cibernetică.

Participarea Președintelui Parlamentului, Igor GROSU, la Conferința Președinților de Parlament din statele membre ale Uniunii Europene (Budapesta, Ungaria, 11–13 mai 2025)

Președinții parlamentelor din statele membre ale UE, președinta Parlamentului European, Roberta Metsola, și președinții parlamentelor țărilor candidate au discutat subiecte comune de actualitate legate de viitorul Europei. În cadrul primei sesiuni de discuții a avut loc un schimb de opinii despre viitorul Uniunii Europene. Cea de-a doua sesiune s-a referit la regionalismul în Europa și protejarea identității culturale europene. În discursul său, Igor Grosu s-a referit la situația actuală din Republica Moldova în contextul scrutinului electoral din 28 septembrie 2025 și a accentuat suportul acordat de Uniunea Europeană în parcursul european al țării noastre. La finalul celor două sesiuni a fost adoptată Declarația finală a conferinței.

Vizita oficială la Atena, Republica Elenă, a Președintelui Parlamentului, Igor GROSU (1–4 iunie 2025)

Programul vizitei a inclus întrevederi cu Președintele Parlamentului Republicii Elene, Nikitas Michail Kaklamanis, prim-vicepreședintele legislativului elen, Ioannis Plakiotakis, care este și președinte al Comisiei afaceri europene, cu Președintele Grupului de prietenie Grecia – Moldova, Vasileios Giogiakas, și cu reprezentanții diasporei moldovenești. În vizita la Atena, șeful legislativului a fost însoțit de deputata Larisa Novac, președinta Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Elenă.

Vizita la Adunarea Națională a Franței a delegației Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Franceză (27 noiembrie – 1 decembrie 2023)

Vizita a avut loc la invitația Președintei Grupului de prietenie Franța-Moldova din cadrul Adunării Naționale a Franței, Delphine Lingemann. Delegația parlamentară a fost reprezentată de către deputații Marcela Adam, președinta Grupului de prietenie cu Republica Franceză, Liliana Nicolaescu-Onofrei, Liliana Grosu, Ana Racu, Mihail Druță și Andrian Cheptonar. Agenda vizitei a inclus întrevederi cu membrii Adunării Naționale a Franței, cu Secretarul general administrativ al Adunării Parlamentare a Francofoniei, cu membrii colegiului Autorității de Reglementare a Comunicării Audiovizuale și Digitale, precum și cu directorul pentru Europa Continentală din cadrul Ministerului pentru Europa și Afaceri Externe. În cadrul discuțiilor, au fost abordate subiecte referitoare la cooperarea comisiilor parlamentare de profil și a grupurilor parlamentare de prietenie, la progresele înregistrate în parcursul european al Republicii Moldova, la consolidarea capacităților instituțiilor statului în asigurarea securității cibernetice și combaterii dezinformării.

Vizită la Maramureș, România, a delegației Comisiei juridice, numiri și imunități (24–27 ianuarie 2024)

Reuniunea trilaterală de înalt nivel între comisiile juridice ale Parlamentului Republicii Moldova, Senatului României și Radei Supreme a Ucrainei a avut ca scop consolidarea cooperării interparlamentare în domeniul justiției și sprijinirea parcursului european al Republicii Moldova și Ucrainei. La eveniment au participat Președintele Parlamentului, Igor Grosu, vicepreședintele Senatului României, Virgil Guran, și Președintele Radei Supreme a Ucrainei, Ruslan Stefanciuk. De asemenea, au fost prezenți reprezentanți ai instituțiilor juridice din cele trei țări, magistrați, avocați și diplomați. Dezbaterile s-au concentrat pe reformele necesare în domeniul justiției, armonizarea legislației cu acquis-ul comunitar și combaterea corupției – elemente esențiale pentru aderarea la Uniunea Europeană. În cadrul reuniunii a fost semnată o rezoluție comună prin care Senatul României și-a reafirmat sprijinul pentru integrarea europeană a Republicii Moldova și Ucrainei, dar și disponibilitatea de a oferi expertiză și asistență în implementarea reformelor judiciare necesare. Rezoluția condamnă agresiunea militară a Federației Ruse împotriva Ucrainei și solicită tragerea la răspundere a celor vinovați, precum și despăgubirea prejudiciilor cauzate.

Vizita la Kiev, Ucraina, a vicepreședintei Parlamentului, Doina GHERMAN (21–26 februarie 2024)

Doina Gherman a participat la reuniunea președinților comisiilor pentru afaceri externe și afaceri europene din parlamentele statelor membre ale Uniunii Europene și ale țărilor candidate la aderare, desfășurată la Kiev în contextul marcării a doi ani de la începutul războiului de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei. În cadrul reuniunii, președinții comisiilor, împreună cu reprezentanții rețelei parlamentare „United for Ukraine”, au adoptat o declarație în care au exprimat respectul pentru apărarea eroică a Ucrainei și pentru valorile democratice comune. În marja vizitei, Doina Gherman a avut o întrevedere cu vicepreședinta Radei Supreme a Ucrainei, Olena Kondratiuk, în cadrul căreia au abordat aspecte legate de consolidarea cooperării interparlamentare și sprijinul reciproc în procesul de integrare europeană.

Participarea la Reuniunea Plenară a COSAC (Bruxelles, Regatul Belgiei, 24–27 martie 2024)

La eveniment a participat președinta Comisiei politice externe și integrare europeană, Ina Coșeru. Programul reuniunii a inclus 3 sesiuni de lucru privind revizuirea legislației europene și perspectivele agendei strategice a Consiliului European în perioada 2024–2029, politica de gen și reprezentarea

femeilor și bărbaților în legislativ și autonomia strategică deschisă. În cadrul reuniunii, Ina Coșeru a avut întrevederi cu omologii din Slovenia, Norvegia, Germania, Țările de Jos, Ungaria și Belgia. Principalul subiect abordat a vizat procesul de integrare europeană a Republicii Moldova și deschiderea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană.

Participarea la Reuniunea Trilaterală a Președinților Comisiilor Afaceri Externe din Parlamentele Republicii Elene, României și Republicii Moldova

(Atena, Republica Elenă, 7–9 aprilie 2024)

Parlamentul Republicii Moldova a fost reprezentat la eveniment de către vicepreședinta Parlamentului, Doina Gherman, președinta Comisiei politice externe și integrare europeană, Ina Coșeru, și președinta Grupului de prietenie cu Republica Elenă, Larisa Novac. În cadrul Reuniunii a fost semnat Memorandumul de înțelegere între cele 3 comisii, care oferă bază pentru implementarea mai multor programe de cooperare în colaborare cu experți internaționali.

Vizita a delegației Comisiei politice externe și integrare europeană la Consiliul Național al Republicii Slovenia (Ljubljana, 6–9 aprilie 2025)

Vizita la Consiliul Național a avut loc la invitația președintelui Comisiei pentru relații internaționale și afaceri europene, Bojan Kekec. Din componența delegației au făcut parte vicepreședinta Parlamentului, Doina Gherman, președinta Comisiei politice externe și integrare europeană, Ina Coșeru, și președintele Comisiei economie, buget și finanțe, Radu Marian. În cadrul întrevierii cu Președintele Consiliului Național, Marko Lotrič, și cu parlamentarii din Comisia politică externă și afaceri europene, discuțiile s-au axat pe consolidarea relațiilor bilaterale, cooperarea economică, atragerea investițiilor, securitatea regională, reziliența energetică și progresele Moldovei în pregătirea pentru aderarea la UE. Vizita a reprezentat un pas important în consolidarea sprijinului Sloveniei pentru integrarea europeană a Republicii Moldova.

Activitatea Adunării Parlamentare a Republicii Moldova și a Republicii Polone (AP RM–RP)

În cadrul celei de-a XI-a legislaturi s-au desfășurat patru reuniuni ale AP RM–RP: două reuniuni la Varșovia și două reuniuni la Chișinău.

Cea de-a VII-a Reuniune AP RM–RP a avut loc la Varșovia, Republica Polonă, în perioada 5–8 decembrie 2021. Reuniunea a fost prezidată de cei doi copreședinți, Mihail Popșoi, vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova, și Ryszard Terlecki, vicemareșal al Seimului Republicii Polone. Agenda a inclus dezbateri pe marginea subiectelor ce țin de aspectele legislative privind reforma administrativă și dezvoltarea regională. De asemenea, au fost abordate problemele sistemului energetic moldovenesc și diversificarea surselor de materii prime strategice pentru Republica Moldova. Un alt subiect discutat a vizat problema transnistreană, în contextul președinției polone a OSCE în 2022.

Cea de-a VIII-a Reuniune a AP RM–RP s-a desfășurat la Chișinău, în perioada 6–7 noiembrie 2022. Membrii comisiei au făcut un schimb de opinii privind procesul de integrare europeană a Republicii Moldova după obținerea statutului de țară candidată pentru aderarea la UE și asistența din partea Republicii Polone. De asemenea, participanții au abordat subiectul securității, inclusiv al securității energetice a Republicii Moldova și a Republicii Polone în contextul agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei.

Cea de-a IX-a Reuniune a AP RM–RP s-a desfășurat la Varșovia, Republica Polonă, în perioada 28–30 mai 2023. În cadrul sesiunii, parlamentarii moldoveni și polonezi au discutat despre securitatea externă și internă în contextul activităților hibride ale Rusiei, cooperarea bilaterală politică și comercial-economică, precum și perspectivele dezvoltării dialogului interparlamentar. Un accent deosebit s-a atribuit integrării europene a Republicii Moldova, încercărilor de destabilizare a situației social-politice interne, independenței energetice față de Rusia, precum și sprijinului multiaspectual oferit de partenerii polonezi, inclusiv pe dimensiunea asistenței pentru dezvoltare.

Cea de-a X-a Reuniune a AP RM–RP s-a desfășurat la Chișinău, în perioada 12–13 mai 2025. Membrii Comisiei au făcut schimb de opinii cu privire la procesul de integrare europeană a Republicii Moldova și bunele practici ale Republicii Polone pe calea integrării europene, precum și la relațiile bilaterale moldo-polone și asistența oferită de Republica Polonă în implementarea reformelor. Reuniunea a fost prezidată de cei doi copreședinți, Doina Gherman, vicepreședinta Parlamentului Republicii Moldova, și Piotr Zgorzelski, vicemareșalul Seimului Republicii Polone.

Toate reuniunile s-au încheiat cu adoptarea unei declarații comune a Adunării Parlamentare.

Activitatea Comisiei Comune pentru Integrare Europeană (CCIE) dintre Parlamentul Republicii Moldova și Parlamentul României

În cadrul celei de-a XI-a legislaturi s-au desfășurat două reuniuni ale CCIE.

Cea de-a VIII-a Reuniune a CCIE s-a desfășurat la București, România, în perioada 13–16 aprilie 2022. Membrii Comisiei Comune au apreciat eforturile depuse la nivel guvernamental și parlamentar de către Republica Moldova și au îndemnat statele membre ale Uniunii Europene la o înțelegere mai profundă a realităților și la menținerea unui dialog permanent cu autoritățile de la Chișinău în vederea transferului de expertiză în procesul de aderare. Plenara reuniunii Comisiei Comune s-a încheiat cu adoptarea Rezoluției de sprijin politic pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În marja evenimentului a avut loc întrevederea membrilor CCIE cu Familia Regală a României – Majestatea Sa Margareta, Custodele Coroanei Române, și Alteța Sa Regală Principele Radu. În cadrul întâlnirii a fost evocat sprijinul pe care Coroana Română l-a acordat, începând cu anul 2013, Republicii Moldova în eforturile de a deveni membră a Uniunii Europene.

Cea de-a IX-a Reuniune a CCIE s-a desfășurat la Chișinău, în perioada 26–29 martie 2023. Conform programului, în ziua de 27 martie 2023, delegația CCIE a participat la un șir de evenimente culturale, prilejuite de împlinirea a 105 ani de la Unirea Basarabiei cu România. În cadrul reuniunii a fost adoptată o rezoluție privind susținerea integrării europene a Republicii Moldova. Parlamentari moldoveni și români au propus instituirea Departamentului pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană, care urmează să activeze în subordinea Parlamentului României și să ofere consultanță Parlamentului Republicii Moldova și altor instituții de la Chișinău în vederea accelerării ritmului reformelor interne necesare aderării la Uniunea Europeană. Delegația moldovenească a salutat sprijinul politic continuu al României la Bruxelles și disponibilitatea de a oferi instituțiilor Republicii Moldova expertiză privind integrarea europeană.

Cooperarea în cadrul organizațiilor parlamentare internaționale și regionale

Participarea la activitatea Comitetului Parlamentar de Asociere RM–UE (CPA RM–UE)

Pe parcursul celei de-a XI-a legislaturi au fost organizate șase reuniuni ale Comitetului.

Cea de-a X-a Reuniune a CPA RM–UE s-a desfășurat la Chișinău, la 2 decembrie 2021, fiind prezidată de copreședinții Mihail Popșoi și Siegfried Mureșan. Discuțiile s-au axat pe situația actuală a relațiilor UE–RM, progresele și provocările în procesul de implementare a Acordului de Asociere UE–RM și a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, planul de redresare post-COVID-19, evoluțiile pe piața energetică din Republica Moldova, consolidarea democrației și a statului de drept în Moldova și soluționarea pașnică a conflictului transnistrean.

Cea de-a XI-a Reuniune a CPA RM–UE a avut loc în perioada 6–7 aprilie 2022 la Strasbourg, Republica Franceză. Membrii Comitetului au făcut un schimb de opinii cu privire la provocările de securitate regională în contextul invaziei rusești în Ucraina, continuarea integrării europene a Republicii Moldova, asistența macrofinanciară a UE, implementarea Planului de redresare economică post-COVID-19 pentru Republica Moldova și securitatea energetică din țară.

Cea de-a XII-a Reuniune a CPA RM–UE s-a desfășurat la Chișinău, la 1 noiembrie 2022. Interlocutorii au discutat despre continuarea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova după obținerea statutului de țară candidată pentru aderarea la UE, consolidarea democrației și a statului de drept,

reforma justiției, criza și securitatea energetică.

Cea de-a XIII-a Reuniune a CPA RM–UE s-a desfășurat la Bruxelles, Regatul Belgiei, la 23 martie 2023. Subiectele abordate au ținut de progresele înregistrate în procesul de integrare europeană a țării noastre, situația geopolitică din regiune, consolidarea instituțiilor democratice, reformele demarate și lupta împotriva corupției.

Cea de-a XIV-a Reuniune a CPA RM–UE a avut loc la Chișinău, la 29 noiembrie 2023. Evenimentul a reunit deputați, europarlamentari și reprezentanți ai Guvernului, care au discutat despre progresele înregistrate de Republica Moldova în contextul implementării recomandărilor propuse de Comisia Europeană. Participanții s-au referit la provocările economice și de securitate ale Republicii Moldova în contextul agresiunii ruse împotriva Ucrainei.

Cea de-a XV-a Reuniune a CPA RM–UE a avut loc la Bruxelles, la 10 decembrie 2024. Reuniunea a fost prezidată de către Siegfried Mureșan, din partea Parlamentului European, și Doina Gherman, din partea Parlamentului Republicii Moldova. Agenda evenimentului a inclus discuții despre evoluțiile în procesul de aderare a Republicii Moldova la UE și screeningul bilateral în desfășurare. De asemenea, participanții au discutat despre securitatea regională, despre referendumul constituțional și alegerile prezidențiale din octombrie 2024.

Participarea delegației Parlamentului Republicii Moldova la evenimentele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE)

Pe parcursul legislaturii, membrii delegației parlamentare au participat activ la sesiunile APCE, care s-au desfășurat la Strasbourg, Republica Franceză, la ședințele Comisiei de Monitorizare a APCE și la reuniunile Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția).

Sesiunea de iarnă a APCE din 23–29 ianuarie 2022 a avut loc în format online. *Sesiunea de primăvară, sesiunea de vară și sesiunea de toamnă ale APCE* (25–29 aprilie, 19–25 iunie și 9–14 octombrie 2022) s-au desfășurat în format fizic. Membrii delegației au intervenit cu discursuri în plenul Adunării Parlamentare și au participat la dezbaterile din cadrul ședințelor comisiilor de profil din care fac parte. În perioada 19–21 octombrie 2022 s-a desfășurat *Reuniunea Secretarilor Generali din Parlamentele Membre ale APCE* la care a participat Tamara Gheorghita, Secretară generală a Parlamentului Republicii Moldova. La reuniune au participat peste 30 de secretari generali din 25 de state membre ale Consiliului Europei. Subiectele abordate au vizat consecințele agresiunii Federației Ruse împotriva Ucrainei asupra parlamentelor și a cooperării interparlamentare.

În perioada 23–27 ianuarie 2023 a avut loc *sesiunea de iarnă a APCE*, la care au participat deputații Ion Groza, Mihail Popșoi și Natalia Davidovici. Adunarea a aprobat împuternicirile membrilor delegațiilor naționale la APCE pentru anul 2023, precum și a reales Președintele APCE, pentru un nou mandat de un an. În cadrul sesiunii a fost supus dezbaterilor Raportul Comisiei de Monitorizare privind onorarea obligațiilor și angajamentelor de către Republica Moldova. Rezoluția pe marginea raportului a fost adoptată în unanimitate și fără amendamente. *Sesiunea de primăvară a APCE* a fost organizată în perioada 24–28 aprilie 2023. Agenda sesiunii a inclus dezbaterile privind rolul Rusiei în escaladarea tensiunilor în Republica Moldova. Pe lângă luări de cuvânt în plenul APCE, membrii delegației

parlamentare au avut întreveneri bilaterale cu delegațiile canadiană, română și turcă. La *sesiunea de vară a APCE* (19–23 iunie 2023) au participat toți membrii delegației parlamentare. Agenda sesiunii a inclus dezbaterile de urgență cu privire la consecințele politice ale agresiunii Federației Rusiei împotriva Ucrainei și ale participării sportivilor ruși și belaruși la Jocurile Olimpice de la Paris din anul 2024. Deputații au intervenit cu discursuri în plenul APCE, în cadrul comisiilor de profil, precum și în cadrul grupurilor politice. De asemenea, membrii delegației au purtat discuții cu Pierre-Alain Fridez, coraportor al APCE pentru Republica Moldova, precum și cu noul coraportor al APCE pentru Republica Moldova, Zanda Kalniņa-Lukaševica, vicepreședinta Parlamentului Letoniei. La *sesiunea de toamnă a APCE* (9–13 octombrie 2023) au participat deputații Ion Groza, Mihail Popșoi, Natalia Davidovici și Constantin Starîș. Agenda sesiunii a inclus dezbateri în procedură urgentă privind „Asigurarea unei păci juste în Ucraina și a unei securități durabile în Europa” și „Situția umanitară în Karabahul de Munte”. Membrii delegației au avut un șir de întreveneri cu reprezentanții Austriei, Irlandei și Bulgariei, candidați pentru poziția de Comisar al Consiliului Europei pentru drepturile omului.

La *sesiunea de iarnă a APCE* (20–27 ianuarie 2024) au participat deputații Ion Groza, Mihail Popșoi, Vlad Batrincea, Natalia Davidovici și Adela Răileanu. Adunarea a aprobat împuternicirile membrilor delegațiilor naționale la APCE pentru anul 2024, precum și a ales un nou Președinte al APCE, pe Theodoros Rousopoulos. Împuternicirile noului membru al delegației parlamentare, Andrian Cheptonar, au fost aprobate în *sesiunea de primăvară* (13–20 aprilie 2024). Subiectul principal al *sesiunii de vară a APCE* (24–28 iunie 2024) l-a constituit alegerea, noului Secretar General al CoE, pentru un mandat de 5 ani. În marja sesiunii, membrii delegației au avut întreveneri bilaterale cu cei trei candidați la funcția menționată: Alain Berset (Elveția), Didier Reynders (Belgia) și Indrek Saar (Estonia). În perioada 17–18 septembrie 2024, Republica Moldova a fost vizitată de *Misiunea preelectorală a APCE*. Oficialii APCE s-au documentat referitor la procesul de pregătire a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional, dar și la evoluțiile politice. În contextul *sesiunii de toamnă* (28 septembrie – 4 octombrie 2024), deputații Ion Groza, Andrian Cheptonar și Constantin Starîș au participat la un briefing cu reprezentanții Departamentului pentru Executarea Hotărârilor

Curții Europene a Drepturilor Omului din cadrul Consiliului Europei. Discuțiile s-au axat pe punerea în aplicare a hotărârilor Curții de către Republica Moldova. Deputatul Andrian Cheptonar a participat, cu o luare de cuvânt, la Reuniunea Comisiei de Monitorizare, în cadrul căreia coraportorii APCE au prezentat o informație actualizată privind situația preelectorală din Republica Moldova.

În cadrul *sesiunii de iarnă a APCE* (25 ianuarie–1 februarie 2025) au fost aprobate împuternicirile membrilor delegațiilor naționale la APCE pentru anul 2025, precum și a reales Președintele APCE pentru un nou mandat. În contextul preluării Președinției Comitetului de Miniștri al CoE de către Republica Moldova și al organizării de către Parlament a unor reuniuni pe dimensiunea parlamentară, șeful și secretarul delegației au avut mai multe reuniuni de lucru cu reprezentanții Secretariatului APCE. *Sesiunea de primăvară a APCE* s-a desfășurat în perioada 5–12 aprilie 2025. În timpul evenimentului, deputații Ion Groza, Vlad Batrincea, Natalia Davidovici, Andrian Cheptonar și Adela Răileanu au avut o întâlnire cu coraportorii Comisiei de Monitorizare a APCE. *Sesiunea de vară a APCE* a avut loc în perioada 23–27 iunie 2025 la Strasbourg. Membrii APCE au pus în discuție subiecte, precum încălcările drepturilor omului în contextul agresiunii Federației Ruse împotriva Ucrainei, negocierile politice pentru schimbul de prizonieri de război și eliberarea acestora, protecția drepturilor omului în sport.

În perioada de referință, Republica Moldova a fost vizitată periodic de coraportorii Comisiei de Monitorizare a APCE. Coraportorii Inese Lîbiș-Egnere și Pierre-Alain Fridez au efectuat o vizită în perioada 5–9 iunie 2022 pentru a se documenta referitor la evoluțiile politice recente din țară, funcționarea instituțiilor democratice, reforma sistemului de justiție, lupta împotriva corupției, situația în mass-media și impactul agresiunii ruse împotriva Ucrainei asupra Republicii Moldova. Alte două vizite au avut loc în perioadele 4–7 februarie 2024 și 1–3 iulie 2024. Coraportorii s-au familiarizat referitor la reforma electorală, controlul parlamentar, independența și eficiența justiției, vettingul judecătorilor, pregătirile pentru desfășurarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional (inclusiv implementarea votului prin corespondență), imixtiunea străină etc. Ultima vizită a coraportorilor a avut loc în perioada 26–28 mai 2025, când oficialii APCE s-au informat despre pregătirea pentru desfășurarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025, despre reformele demarate, combaterea corupției, respectarea drepturilor

omului, libertatea de exprimare și a mass-mediei. De asemenea, membrii delegației parlamentare au participat la reuniunile Comisiei de Monitorizare a APCE desfășurate la Paris, Republica Franceză (14–15 decembrie 2022, 20–22 martie 2023, 4–7 martie 2024, 16–18 mai 2024, 10–12 septembrie 2024) și la Tirana/Berat, Republica Albania, în perioada 1–4 decembrie 2024.

În perioada 20–21 martie 2025, în marja Conferinței Europene a Președinților de Parlament din statele membre ale Consiliului Europei, care a avut loc la Strasbourg, Republica Franceză, s-a desfășurat Reuniunea Secretarilor generali ai Parlamentelor membre ale APCE. La eveniment, împreună cu alți peste 40 de secretari generali, a participat și Secretarul general al Parlamentului Republicii Moldova, Igor Talmazan. Subiectele abordate în cadrul reuniunii au vizat oportunitățile și provocările tehnologiilor inteligenței artificiale pentru Parlamente.

Un alt aspect al acțiunilor membrilor delegației la APCE ține de participarea la activitatea Comisiei de la Veneția. În perioada 22–23 septembrie 2022, experții Comisiei Veronika Bilkova (Republica Cehă) și Jan Velaers (Regatul Belgiei) au vizitat țara noastră la invitația membrilor Fracțiunii Blocului Comuniștilor și Socialiștilor și în contextul pregătirii Opiniei Comisiei privind legea securității informaționale și privind legea care criminalizează utilizarea simbolurilor asociate războiului din Ucraina.

În perioada 20–23 octombrie 2022, deputații Vlad Batrincea și Olesea Stamate au participat la *Cea de-a 132-a Sesiune Plenară a Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept*, desfășurată la Veneția, Republica Italiană. În cadrul sesiunii a fost dezbătută și adoptată Opinia pe marginea Legii nr. 102/2022 pentru modificarea unor acte normative și a Legii 143/2022 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova. De asemenea, a fost adoptat avizul comun al Comisiei de la Veneția și ODIHR pe marginea Codului electoral, votat în prima lectură la acel moment. În perioada 5–8 septembrie 2023, delegația Comisiei de la Veneția a vizitat Moldova în contextul pregătirii Opiniei Comisiei privind proiectul de lege cu privire la sistemul judecătoresc anticorupție. Opinia a fost examinată și adoptată în cadrul sesiunii plenare a Comisiei de la Veneția din 6–7 octombrie 2023, la care a participat deputata Olesea Stamate.

Cea de-a 137-a Sesiune Plenară a Comisiei a avut loc la Veneția, în perioada 14–17 decembrie 2023.

Deputații Mihail Popșoi și Olesia Stamate au intervenit în cadrul discuțiilor pe proiectul Opiniei comune de follow-up la Opinia precedentă a Comisiei de la Veneția și ODIHR privind modificările la Codul electoral și la alte legi conexe, privind ineligibilitatea persoanelor afiliate partidelor politice declarate neconstituționale.

Vizita în Republica Moldova a Președintei Comisiei de la Veneția, Claire Bazy-Malaurie, în perioada 22 – 23 mai 2024, a avut loc în contextul participării la Congresul Conferinței Curților Constituționale Europene.

Participarea delegației Parlamentului Republicii Moldova la evenimentele Adunării Parlamentare EURONEST (AP EURONEST)

Pe parcursul legislaturii, parlamentarii moldoveni au participat la trei evenimente ale AP EURONEST, dintre care unul găzduit de Parlamentul Republicii Moldova.

În perioada 19–21 februarie 2023, Parlamentul a găzduit *Cea de-a X-a Sesiune Ordinară a AP EURONEST*, la care au participat parlamentari din Republica Moldova, Republica Armenia, Republica Azerbaidjan, Georgia și Ucraina, precum și membri ai Parlamentului European. În cadrul evenimentului au avut loc reuniunile celor 4 comisii ale AP EURONEST, reuniunile grupurilor pentru Belarus și pentru acordurile de asociere, precum și ședințele de lucru ale AP EURONEST. Urmare a dezbaterilor în care a fost abordat viitorul politicii Parteneriatului Estic în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și al noii situații de securitate regională, au fost adoptate 3 rezoluții de urgență privind parcursul european al Republicii Moldova, Ucrainei și Georgiei, precum și privind agresiunea militară a Federației Ruse împotriva Ucrainei.

La Cea de-a 139-a Sesiune Plenară a Comisiei de la Veneția, organizată în perioada 20–22 iunie 2024, au participat deputații Vitali Gavrouc și Olesia Stamate, care au intervenit cu luări de cuvânt în contextul adoptării Opiniei Comisiei pe marginea Legii privind implementarea parțială a votului prin corespondență.

La Cea de-a 141-a Sesiune Plenară a Comisiei (4–8 decembrie 2024), Parlamentul a fost reprezentat de deputata Olesia Stamate.

În perioada 12–15 noiembrie 2023, deputate Ina Coșeru, șefa delegației Parlamentului Republicii Moldova la AP EURONEST, a participat la *Reuniunile celor 4 Comisii ale AP EURONEST*, care au avut loc la Bruxelles. În cadrul Reuniunii Comisiei afaceri politice, drepturile omului și democrație, deputata, împreună cu europarlamentarul Nacho Sánchez Amor (Spania), a prezentat documentul de lucru al comisiei cu genericul „Care este viitorul politicii Parteneriatului Estic ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei? Noul context de securitate regională, provocări interne și externe, oportunități”.

În perioada 17–21 martie 2024, deputații Ina Coșeru, Vasile Grădinaru și Vitalie Jacot au participat la *Cea de-a XI-a Sesiune Ordinară a AP EURONEST*, desfășurată la Bruxelles. Programul evenimentului a inclus reuniunile comisiilor și grupurilor de lucru ale AP EURONEST. Discuțiile din cadrul ședințelor de lucru s-au axat pe sprijinul UE pentru Ucraina și perspectivele de extindere a UE reieșind din decizia Consiliului European din 14–15 decembrie 2023.

Participarea delegației Parlamentului Republicii Moldova la evenimentele Uniunii Interparlamentare (UIP)

Pe parcursul legislaturii, deputații au participat la trei evenimente ale UIP.

La 4 februarie 2022, deputatul Victor Spînu, membru al delegației Parlamentului la UIP, a participat la *Reuniunea Grupului de Lucru al UIP pentru Știință și Tehnologie*, care s-a desfășurat în format online. Participanții au discutat strategia UIP pentru anii 2022–2026, rolul științei în dialogul pentru pace, etica științei și tehnologiei, abordarea științifică a procesului decizional politic, activitățile și inițiativele conexe precum schimbările climatice și dezvoltarea durabilă. Un subiect important de pe agendă a fost examinarea propunerilor pentru proiectul Cărții UIP pentru etica științifică și tehnologică.

La 23 martie 2022, deputatul Eugeniu Sinchevici, membru al delegației Parlamentului la UIP, a participat la *Reuniunea Comitetului UIP pentru Promovarea Respectării Dreptului Internațional Umanitar*, organizată în format online. Subiectele abordate au vizat inițiativele care ar încuraja implementarea angajamentelor asumate de state în cadrul Forumului Global pentru Refugiați, organizarea campaniei parlamentare pentru a marca cea de-a 45-a aniversare a Protocoalelor Adicionale la Convenția de la Geneva.

La 30 mai 2022, deputatul Victor Spînu a participat la *webinarul „Cum să sporim resursele de apă: tehnologia și criza apei din Orientul Mijlociu”*. Evenimentul a avut drept scop încurajarea cooperării pozitive între națiuni privind abordarea provocărilor legate de deficitul de apă, dar și sensibilizarea publicului cu privire la modul în care știința abordează provocările și oferă soluții prin dezvoltarea de noi tehnologii.

Participarea delegației Parlamentului Republicii Moldova la evenimentele Adunării Parlamentare a Francofoniei (APF)

În perioada 31 mai – 2 iunie 2023, deputata Marcela Adam a participat la *Conferința Președinților de Secții, Regionala Europa din cadrul APF*, care s-a desfășurat la Paris. Deputata a ținut un discurs în cadrul panelului despre consecințele războiului din Ucraina asupra țărilor din vecinătate, informând participanții despre situația din Moldova.

Cea de-a 35-a Sesiune a Adunării Regionalei Europa a APF a fost organizată la Atena, Republica Elenă, în perioada 5–8 noiembrie 2023. Agenda sesiunii a inclus paneluri de discuții la subiecte de actualitate, inclusiv referitoare la consecințele războiului din Ucraina asupra Europei. Parlamentul Republicii Moldova a fost reprezentat de deputata Marcela Adam.

În perioada 2–5 aprilie 2024, la București, a fost organizată *Reuniunea Comisiei Educație, Cultură și Comunicare (CECC) a APF*. Parlamentul a fost reprezentat la eveniment de către deputata Marcela Adam, președinta Secției moldovenești a APF. Agenda reuniunii a inclus audierea mai multor rapoarte privind subiecte de actualitate. Marcela Adam a susținut un discurs în care a reiterat faptul că francofonia rămâne un spațiu de solidaritate, schimb de experiențe și bune practici.

La 18 martie 2024, legislativul Republicii Moldova a găzduit *Seminarul de consolidare a capacităților parlamentarilor în lupta contra dezinformării și a știrilor false*, finanțat de către APF. Evenimentul a fost organizat în cadrul programului de cooperare interparlamentară și dezvoltare a democrației a APF pentru anul 2024. La seminar au participat 20 de deputați și 10 funcționari din Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, precum și deputați din cadrul parlamentelor membre și cu statut de membru asociat la APF.

În perioada 19–21 martie 2024, la Chișinău, a avut loc *Conferința Președinților Regionalei Europa din cadrul APF*. La eveniment au participat 40 de reprezentanți din 20 de state, care au reiterat sprijinul și deschiderea față de țara noastră și au discutat despre acțiunile de cooperare în spațiul francfon, lupta împotriva știrilor false, importanța educației bazate pe valori europene. Participanții au fost salutați de către vicepreședinta Parlamentului, Doina Gherman, Prim-ministrul Dorin Recean și președinta Secției moldovenești a APF, Marcela Adam.

Participarea la evenimentele Adunării Parlamentare a OSCE (AP OSCE)

Pe parcursul legislaturii a XI-a, delegația Parlamentului Republicii Moldova la AP OSCE a participat activ la evenimentele Adunării, organizate în format fizic și în format de videoconferință. Membrii delegației au participat, în regim online, la *Cea de-a 21-a Reuniune de Iarnă a AP OSCE*, care a avut loc în format hibrid, în perioada 24–25 februarie 2022, la Viena, Republica Austria. Participanții la Reuniune au discutat despre garanțiile de securitate și indivizibilitatea securității în Europa, precum și despre rolul OSCE în acest context. La 24 februarie, conducerea AP OSCE a emis Declarația cu privire la acțiunile militare ale Federației Ruse în Ucraina, prin care a condamnat atacul Federației Ruse, solicitând stoparea acestuia și revenirea la dialogul diplomatic. De asemenea, AP OSCE a afirmat că va continua să sprijine toate eforturile de mediere necesare în această privință.

În perioada 24–26 noiembrie 2022, la Varșovia, Republica Polonă, s-a desfășurat *Reuniunea de Toamnă a AP OSCE*, la care a participat membrul supleant al delegației parlamentare, Igor Chiriac. Tema generală a Reuniunii a fost „Războiul din Ucraina: Rolul OSCE și al parlamentelor naționale în reglementarea conflictului și a viitoarei reconstrucții”. În cadrul discuțiilor, cei 170 de parlamentari din 46 de state participante au făcut un schimb de opinii referitoare la modul în care ar trebui de răspuns la război pentru a-l aduce la o încheiere rapidă și justă, pentru a proteja drepturile omului, securitatea economică și de mediu. În intervenția sa, Igor Chiriac a informat plenul despre situația din Republica Moldova, criza energetică și cea a refugiaților, eforturile depuse de autorități pentru a menține țara pe calea reformelor, a schimbării și a realizării aspirațiilor europene. Deputatul moldovean a participat și la ședința Comitetului Ad-hoc al AP OSCE pentru migrație, la care a fost

invitat pentru a prezenta situația referitoare la refugiații din Ucraina și asistența oferită de țara noastră. În marja evenimentului, parlamentarul a discutat cu reprezentanții delegațiilor din România, Slovacia, Georgia, Cipru și Finlanda.

În perioada 22–25 februarie 2023, Veronica Roșca, șefa delegației Parlamentului Republicii Moldova la AP OSCE, și deputații Igor Chiriac și Vasile Bolea au participat la *Reuniunea de Iarnă a AP OSCE*, care s-a desfășurat la Viena. Dezbaterile generale au fost dedicate unui an de război de agresiune pe scară largă al Rusiei împotriva Ucrainei.

În perioada 8–11 martie 2023 a avut loc *vizita la Chișinău a membrilor Comitetului Ad-hoc al AP OSCE pentru Migrație*. Parlamentarii au purtat discuții cu autoritățile moldovenești și s-au documentat referitor la situația refugiaților din Ucraina și măsurile întreprinse de autorități în vederea gestionării crizei refugiaților.

În cadrul *Celei de-a 30-a Sesiuni Anuale a AP OSCE*, care s-a desfășurat în perioada 30 iunie – 4 iulie 2023, la Vancouver, Canada, a fost adoptată o rezoluție care vizează Republica Moldova. Documentul reprezintă efortul comun al deputaților Veronica Roșca, șefa delegației Parlamentului Republicii Moldova la AP OSCE, și Dan Barna, șeful delegației Parlamentului României la AP OSCE. Documentul reprezintă un demers activ în sprijinirea Republicii Moldova și în menținerea chestiunilor legate de frontiera țării și situația transnistreană pe agenda politică internațională. În textul rezoluției se menționează că Republica Moldova este una dintre țările cele mai afectate de consecințele războiului din Ucraina, dar, în pofida resurselor materiale limitate și a amenințărilor de securitate, a primit pe teritoriul său sute de mii de cetățeni ucraineni. În același timp, rezoluția apreciază eforturile autorităților de la Chișinău de a implementa reforme complexe pentru consolidarea statului de drept, combaterea corupției și crearea unor instituții democratice puternice și eficiente.

În perioada 12–14 februarie 2024 a avut loc *vizita în Moldova a Reprezentantului Special al AP OSCE*, Kristian Vigenin. În cadrul discuțiilor au fost abordate subiecte referitoare la evoluțiile din regiune, parcursul european al Republicii Moldova și aspecte de diplomatie parlamentară.

În perioada 21–24 februarie 2024, deputații Veronica Roșca și Gheorghe Ichim au participat la *Cea de-a 23-a Reuniune de Iarnă a Adunării Parlamentare a OSCE*, care s-a desfășurat la Viena.

Dezbaterile generale au avut ca subiect „Securitatea europeană astăzi și mâine: perspective parlamentare asupra viitorului OSCE”.

În perioada 29 iunie – 3 iulie 2024, la București, România, a avut loc *Cea de-a 31-a Sesiune Anuală a AP OSCE*. Adunarea a remarcat progresele înregistrate de țara noastră în avansarea reformelor în domenii-cheie precum lupta împotriva corupției, creșterea transparenței în guvernarea publică și îmbunătățirea climatului de afaceri. Constatările se conțin în Declarația de la București, document care include rezoluțiile comitetelor generale și rezoluțiile suplimentare inițiate de membrii AP OSCE, printre care se numără și Rezoluția privind deteriorarea situației drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. În marja sesiunii, membrii delegației parlamentare Veronica Roșca, Fiodor Gagauz și Gheorghe Ichim au avut o întrevedere cu Președinta AP OSCE, Pia Kauma. Oficialii au discutat subiecte care vizează situația din Republica Moldova, provocările de securitate din regiune, precum și războiul hibrid și dezinformarea care afectează stabilitatea țării.

Participarea la evenimentele Adunării Parlamentare a OTAN (AP OTAN)

În perioada de referință, deputații moldoveni au participat la diverse evenimente desfășurate de către AP OTAN atât în format fizic, cât și online.

În perioada 27–30 mai 2022, la Vilnius, Republica Lituania, și-a desfășurat lucrările *Sesiunea de Primăvară a AP OTAN* la care a participat membrul supleant al delegației parlamentare la AP OTAN, Radu Marian. Deputatul a avut întrevederi cu parlamentari din Lituania, Spania, Țările de Jos, Germania și Italia, cu care a discutat despre perspectiva europeană a țării noastre, despre eforturile depuse de autoritățile de la Chișinău și de cetățenii noștri pentru a găzdui refugiații ucraineni, precum și despre provocările economice generate de războiul

din Ucraina, cu care se confruntă țara noastră.

În perioada 18–20 octombrie 2022, deputații Radu Marian și Ion Șpac au participat la *Cel de-al 103-lea Seminar Rose-Roth al AP OTAN*. Evenimentul cu genericul „Războiul Rusiei împotriva Ucrainei, schimbările climatice, securitatea nordică în tranziție” s-a desfășurat la Helsinki, Republica Finlanda. În cadrul discuțiilor, parlamentarii au făcut apel la comunitatea internațională să susțină Republica Moldova. Membrii delegației le-au vorbit participanților despre provocările cu care se confruntă Moldova, inclusiv ultimele acțiuni provocatoare ale Rusiei: reducerea nejustificată a volumului de gaze livrat, tranzitarea spațiului aerian moldovenesc de rachetele rusești, tentativele de destabilizare politică etc. La Helsinki, parlamentarii moldoveni au avut întâlniri bilaterale cu deputați din Franța, Germania, Turcia și Norvegia, dar și cu conaționalii noștri care locuiesc în Finlanda.

În perioada 19–22 mai 2023, deputatul Ion Șpac a participat la *Sesiunea de Primăvară a AP OTAN*, care a fost găzduită de Camera Deputaților din Marele Ducat de Luxemburg. În cadrul sesiunii, parlamentarul a participat la reuniunile Comitetului pentru securitate și apărare, Comitetului politic și la ședința plenară. Printre subiectele de actualitate abordate se numără situația de securitate din regiune.

În perioada 6–9 octombrie 2023, membrul delegației Parlamentului Republicii Moldova la AP OTAN, Ion Șpac, a participat la *Sesiunea Anuală a AP OTAN*, care a fost găzduită de Parlamentul de la Copenhaga, Regatul Danemarcei, și a reunit peste 250 de parlamentari din statele membre și asociate. Agenda sesiunii a inclus dezbateri privind situația de securitate, protejarea valorilor democratice comune ale Alianței și a ordinii internaționale, consolidarea rezilienței, combaterea dezinformării și securizarea infrastructurii critice. În cadrul ședinței Comitetului AP OTAN pentru democrație și securitate, la care s-a discutat despre consolidarea rezilienței naționale și colective în fața dezinformării, deputatul Ion Șpac a vorbit despre atacurile hibride ale Federației Ruse împotriva țării noastre și eforturile depuse de autorități pentru a le combate. În marja evenimentului, parlamentarul a avut o întrevedere cu Secretarul general adjunct al OTAN, Mircea Geoană. Discuțiile s-au axat pe consolidarea în continuare a cooperării cu OTAN, inclusiv pe dimensiunea parlamentară. Oficialii au convenit asupra necesității de a informa populația despre rolul și prioritățile OTAN, cu scopul de a schimba percepția în rândul populației despre beneficiile oferite țărilor de către

această organizație. De asemenea, deputatul a discutat despre situația actuală din Republica Moldova și reglementarea conflictului transnistrean cu membrii delegațiilor din Cehia, România, Georgia și Statele Unite ale Americii.

În perioada 24–27 mai 2024, deputatul Radu Marian a participat la *Sesiunea de Primăvară a Adunării*, desfășurată la Sofia, Republica Bulgaria. În cadrul reuniunii au fost abordate subiecte de actualitate, printre care războiul din Ucraina și modalitățile de sprijin al țării vecine, securitatea în regiunea Mării Negre, protecția civililor și a patrimoniului cultural în conflicte, reziliența democratică etc. În intervențiile sale, parlamentarul a vorbit despre situația politică și economică a Republicii Moldova, dar și despre provocările de securitate cu care se confruntă țara noastră. Radu Marian a făcut apel către parlamentarii din țările membre ale OTAN în vederea susținerii în continuare a parcursului european al Republicii Moldova, precum și a Ucrainei în lupta sa împotriva agresiunii ruse. În cadrul reuniunii Comitetului politic a fost prezentat proiectul preliminar al raportului cu genericul „Partenerii OTAN în situație de risc”, în care s-a făcut referire la provocările interne, de securitate și cele geopolitice cu care se confruntă Republica Moldova, Georgia și Bosnia și Herțegovina în contextul războiului de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei. În cadrul evenimentului, Radu Marian a avut întrevederi bilaterale cu șefii delegațiilor naționale la AP OTAN din Italia, Țările de Jos, Finlanda, Spania, Danemarca, SUA, România, Georgia, Portugalia, Germania și Norvegia. Deputatul a vorbit despre atacurile hibride ale Federației Ruse împotriva țării noastre și eforturile autorităților pentru a combate dezinformarea.

În perioada 22–25 noiembrie 2024, deputatul Ion Șpac a participat la *Cea de-a 70-a Sesiune Anuală a organizației*. Evenimentul, care a reunit la Montreal 260 de parlamentari din 32 de state membre și asociate, a fost găzduit de Parlamentul Canadei. Agenda sesiunii a inclus subiecte de actualitate, printre care asigurarea viitorului alianței și sprijinirea Ucrainei până la victorie, consolidarea apărării antiaeriene și antirachetă a OTAN, combaterea violenței sexuale în zonele de conflict, valorificarea oportunităților de utilizare responsabilă a inteligenței artificiale în domeniul militar. În marja sesiunii, deputatul Ion Șpac a discutat cu delegați din România, Regatul Belgiei, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Republica Finlanda și Republica Letonia. În cadrul discuțiilor au fost abordate rezultatele referendumului și ale alegerilor prezidențiale din țara

noastră, războiul din Ucraina și situația de securitate din regiune etc. De asemenea, parlamentarul s-a întâlnit cu reprezentanții comunității de moldoveni stabiliți în Montreal.

În perioada 23–26 martie 2025 s-a desfășurat *vizita de documentare în Republica Moldova a membrilor Subcomitetelor AP OTAN pentru Consolidarea Transatlantică în Domeniul Apărării și Securității și pentru Tranziție și Dezvoltare*. Vizita a avut ca scop analiza provocărilor de securitate din regiune și identificarea unor domenii de cooperare. Oficialii au avut întrevederi cu Președintele Parlamentului, Igor Grosu, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, șeful delegației moldovenești la AP OTAN, Lilian Carp, viceprim-ministrul, Ministrul Afacerilor Externe, Mihail Popșoi, viceprim-ministrul pentru Reintegrare, Oleg Serebrian, Ministrul Apărării, Anatolie Nosatii, și Ministrul Energiei, Dorin Junghietu. Un moment important al vizitei l-a reprezentat discuția publică despre cooperarea Republicii Moldova cu OTAN, la care au participat reprezentanți ai societății civile și ai mediului academic.

Participarea delegației Parlamentului Republicii Moldova la evenimentele Dimensiunii Parlamentare a Inițiativei Central Europene (DP a ICE), Adunării Parlamentare a Cooperării Economice la Marea Neagră (APCEMN) și Adunării Parlamentare a GUAM (AP GUAM)

În anul 2023, Republica Moldova a deținut președinția în cadrul Inițiativei Central Europene. În context, Parlamentul Republicii Moldova a găzduit, în premieră, două evenimente importante – *Reuniunea Comitetului Parlamentar al ICE*, care a avut loc la 23 mai 2023 și *Adunarea Parlamentară a DP a ICE*, care s-a desfășurat la 27 noiembrie 2023, la Chișinău. Participanții au discutat despre promovarea dezvoltării durabile a regiunii ICE, sprijinirea integrării europene a statelor candidate din regiunea ICE și au accentuat că ICE este o platformă de suport, dezvoltare și schimb de experiență și oferă o oportunitate excelentă pentru statele candidate de a-și coordona pozițiile în cadrul procesului de integrare europeană.

Pe parcursul legislaturii a XI-a, delegația Parlamentului Republicii Moldova la APCEMN și delegația parlamentară la AP GUAM au participat activ la reuniunile organizației, care s-au desfășurat atât în format online, cât și în format fizic.

Colaborarea Parlamentului cu societatea civilă

Parlamentul Republicii Moldova joacă un rol esențial în consolidarea democrației și în promovarea unei guvernări transparente și responsabile. Ca instituție supremă a statului, Parlamentul nu doar adoptă legi fundamentale pentru dezvoltarea țării, dar este și un actor-cheie în dialogul cu societatea civilă. Societatea civilă, la rândul său, are un rol crucial în reprezentarea intereselor publice, promovarea drepturilor fundamentale și în asigurarea că deciziile adoptate de Parlament reflectă nevoile și așteptările cetățenilor.

În contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană, **Parlamentul de legislatura a XI-a și-a asumat angajamentul de a promova și a consolida dialogul și interacțiunea eficientă dintre legislativ și societatea civilă.** Acest angajament s-a concretizat prin perfecționarea cadrului legal de cooperare cu organizațiile neguvernamentale, facilitarea accesului cetățenilor la documentele publice și încurajarea participării active a acestora la procesul decizional al guvernării.

O modalitate importantă de participare a cetățenilor la procesul decizional o reprezintă adresările scrise și verbale. În perioada de referință, Parlamentul a asigurat condițiile necesare pentru exercitarea dreptului constituțional al cetățenilor de a depune petiții. În acest sens, au fost introduse modificări semnificative în Codul administrativ și a fost adoptată **Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public**, care a simplificat procedura de adresare și examinare a petițiilor, eliminând obligația semnării olografe sau electronice a acestora.

Pentru a consolida și a eficientiza implicarea societății civile în procesul decizional, au fost adoptate Hotărârea Parlamentului nr. 149/2023 privind aprobarea **Platformei de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului**, precum și Hotărârea Biroului permanent nr. 35/2023 privind aprobarea **Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a consiliilor de experți pe lângă comisiile permanente ale Parlamentului Republicii Moldova.** Odată cu aprobarea noilor reglementări au fost relansate unele mecanisme de cooperare cu sectorul asociațiv, cum ar fi Conferința anuală „Cooperarea dintre Parlament și societatea civilă”, și au fost instituite mecanisme noi, cum ar fi consiliile de experți.

Conferința anuală are drept scop evaluarea nivelului de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, identificarea lacunelor și stabilirea noilor priorități de dezvoltare. Tradițional, conferința reunește peste 100 de invitați, printre care reprezentanți ai Parlamentului, ai Guvernului, ai corpului diplomatic, ai societății civile, ai organizațiilor internaționale, ai partenerilor de dezvoltare etc.

Consiliile de experți sunt entități consultative formate din reprezentanți ai societății civile, ai mediului academic și ai altor părți interesate, care contribuie la îmbunătățirea cadrului legislativ național prin elaborarea de analize și expertize în domenii specifice.

Perfecționarea cadrului legal privind asigurarea transparenței procesului decizional a dus la eficientizarea cooperării dintre Parlament și societatea civilă. Un exemplu în acest sens este numărul în creștere al contribuțiilor din partea societății civile asupra proiectelor de lege supuse consultărilor publice. Astfel, în perioada legislaturii a XI-a, comisiile permanente parlamentare au înregistrat peste **500 de propuneri și recomandări** referitoare la diverse teme de fond. Totodată, au fost organizate multiple sesiuni de consultări și dezbateri publice,

ședințe și grupuri de lucru, totalizând peste 700 de evenimente, care au implicat activ societatea civilă în elaborarea și modificarea legislației. Aceste evenimente au permis organizațiilor neguvernamentale și grupurilor de cetățeni să își exprime opiniile cu privire la proiectele de lege și inițiativele parlamentare.

Printre principalele proiecte de lege dezbătute și aprobate în plenul Parlamentului în colaborare cu reprezentanții societății civile, se numără cele referitoare la perfecționarea cadrului legal privind Autoritatea Națională de Integritate, Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura, sistemul de pensii, reabilitarea victimelor represiunilor politice, prevenirea și combaterea violenței în familie, securitatea națională și altele. De asemenea, au fost modificate Codul fiscal, Codul educației și Codul electoral, inclusiv prin introducerea prevederilor referitoare la votul prin corespondență.

Aceste acțiuni reprezintă doar o parte din totalitatea celor desfășurate în cadrul Parlamentului cu participarea societății civile. Parlamentul își propune să consolideze capacitatea de comunicare și să organizeze un proces continuu și sistematic de interacțiune cu părțile interesate, orientându-și eforturile spre creșterea transparenței decizionale, apropierea de cetățeni și întărirea încrederii publicului în actul guvernării.

În acest sens, s-a acordat o atenție sporită transparenței decizionale, prin publicarea proiectelor de lege și a documentelor relevante pe pagina web oficială a Parlamentului. Astfel, în perioada de activitate a Parlamentului de legislatura a XI-a, a fost lansată **noua pagină web a instituției – www.parlament.md**, parte a Sistemului Infor-

mațional e-Parlament. Noul portal reflectă informațiile de interes public într-o formă accesibilă cetățenilor, societății civile și jurnaliștilor și asigură transparența totală a deciziilor prin accesul publicului la rezultatele voturilor.

Un alt aspect important al relației dintre Parlament și societatea civilă în această legislatură a fost **consolidarea parteneriatelor.** Organizațiile neguvernamentale au fost implicate activ în monitorizarea activității legislative, oferind recomandări și expertiză în domenii precum transparența decizională, drepturile omului, protecția mediului, educație, sănătatea publică, dar și în domenii critice, cum ar fi combaterea corupției și reforma justiției.

Parlamentul de legislatura a XI-a a marcat un pas important în stabilirea unui cadru mai deschis și incluziv, demonstrând o disponibilitate crescută de a colabora cu diverse segmente ale societății civile. Continuarea acestei colaborări va fi esențială pentru dezvoltarea unui sistem legislativ care să răspundă provocărilor viitoare ale țării.

**Activități de deschidere parlamentară.
Parlamentul, mai aproape de oameni**

Comunicarea cu cetățenii reprezintă o componentă esențială a eforturilor instituției legislative de a spori **deschiderea și transparența** Parlamentului și de a încuraja implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional. În perioada legislaturii a XI-a au fost organizate numeroase activități de comunicare, care au avut drept scop de a informa despre activitatea parlamentară, de a implica cetățenii în activități civice, de a consolida relația dintre instituția legislativă și societate, contribuind la crearea unei instituții mai accesibile, mai prietenoase și mai apropiate de oameni.

Ziua Ușilor Deschise este unul dintre evenimentele anuale de referință organizate cu ocazia Zilei Parlamentului, marcată pe data de 23 mai. Cu acest prilej, numeroase grupuri de copii, tineri și adulți din diferite localități ale țării, dar și de peste hotare, vizitează Parlamentul. Pe lângă turul ghidat al clădirii, pentru vizitatori sunt amenajate, în scuarul instituției, cu sprijinul partenerilor evenimentului, mai multe zone cu activități interactive. În anul 2021 au fost organizate Zilele Parlamentului Republicii Moldova, eveniment consacrat celei de-a 30-a aniversări de la constituirea legislativului.

Tradițional, anual, în luna septembrie au fost organizate o serie de activități în contextul **Săptămânii deschiderii parlamentare**, prin care au fost promovate valorile democratice. În cadrul orelor de democrație, sute de copii și tineri din toată țara au ocazia să discute cu deputații subiectele care îi interesează.

Legislativul a desfășurat și o serie de **activități educative și interactive** de simulare a activității parlamentare și a procesului decizional, care au reunit tineri din întreaga țară, dar și de peste hotare. Este vorba despre proiectele educaționale „Parlamentul tinerilor”, „Model European Union Moldova”, „Interact Model United Nations Moldova”. Jocul intelectual „Cunoaște-ți Parlamentul”, organizat

anual în parteneriat cu Clubul Moldovenesc de Jocuri Intellectuale, reprezintă o competiție menită să testeze nu doar capacitatea intelectuală, ci și spiritul de echipă și ingeniozitatea participanților. Evenimentul „101 ambasadori ai nonviolentei în școală” a reunit 101 elevi din diverse regiuni ale țării, care au devenit ambasadori ai nonviolentei și au transmis, de la tribuna centrală a Parlamentului, mesaje de combatere a bullyingului.

Parlamentul a încurajat și a promovat copiii și tinerii talentați din toată țara, oferindu-le **spațiu expozițional** gratuit pentru lucrările realizate de ei, precum și ocazia de a interpreta **Imnul de Stat** în deschiderea și închiderea sesiunilor parlamentare. De asemenea, pentru copii și tineri au fost desfășurate **atelieri de discuții și lecții publice** cu participarea deputaților și a funcționarilor, organizate în contextul diferitor evenimente, dezbateri școlare, cluburi de lectură, lansări de carte, simulări de conferințe de presă, jocuri de roluri, vânătoare de comori, jocuri de cuvinte încrucișate, diverse quizuri.

În spiritul promovării egalității de șanse și al respectului pentru diversitate, au fost organizate o serie de **activități de incluziune socială și educație incluzivă**, cu participarea diferitor grupuri

tradițiilor populare, precum și campanii de comunicare organizate cu susținerea Platformei Femeilor Deputate.

În 2025, Republica Moldova a marcat, pentru prima dată, **Ziua Națională a Taților**, cu această ocazie fiind organizat un eveniment public, care a celebrat importanța implicării taților în viața de familie. Evenimentul s-a desfășurat în scuarul Parlamentului și a fost organizat în parteneriat cu agențiile ONU în Moldova și cu alți parteneri de dezvoltare. Tot în scuar a fost organizat concertul de gală al Festivalului-concurs național de muzică patriotică „Te cânt, Patrie și Neam”, ediția a III-a, care a adunat copii, tineri și adulți din toată țara.

În perioada legislaturii a XI-a, Parlamentul a organizat și a găzduit **numeroase expoziții** – de carte și de documente, fotografii, pictură, grafică, sculptură, multimedia, mărci poștale, caricatură, poezie, eseuri, lucrări realizate manual de copii și tineri. Evenimentele au fost organizate cu diferite ocazii, instituția parlamentară propunându-și, în acest fel, promovarea tinerelor talente, a tradițiilor naționale, recunoașterea meritelor artiștilor consacrați, precum și incluziunea socială a diferitor categorii de public.

vulnerabile din societate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale. Printre acestea se regăsesc ateliere de creație cu tematică pascală sau de confecționare a măștișoarelor, dar și o serie de activități caritabile pentru încurajarea și susținerea persoanelor cu nevoi speciale. În contextul izbucnirii războiului din Ucraina, comunicarea instituțională a fost adaptată pentru a include și activități dedicate refugiaților ucraineni, accentuând dimensiunea socială și umanitară a acțiunilor întreprinse, dar și solidaritatea cu poporul ucrainean.

Totodată, Parlamentul a organizat diverse **campanii de comunicare** dedicate unor subiecte de interes public, cum ar fi: 30 de ani de la semnarea Declarației de Independență a Republicii Moldova și de la adoptarea Constituției țării; promovarea lecturii; împotriva violenței; antibullying; de comemorare a victimelor războiului pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, a victimelor deportărilor și ale Holocaustului; beneficiile stagiilor plătite în serviciul public; excelența academică; voucherele culturale etc. De asemenea, au fost lansate și desfășurate **campanii de încurajare** a copiilor și a tinerilor talentați, de incluziune a persoanelor cu nevoi speciale, de promovare a

Cu ocazii speciale, clădirea Parlamentului a fost iluminată în culorile tricolorului, ale drapelului UE, ale drapelului Ucrainei.

În perioada 2021–2025, Parlamentul a fost vizitat de oameni din toate raioanele țării, inclusiv din localitățile de pe malul stâng al Nistrului. Au fost organizate peste 1400 de **vizite de informare** la Parlament, în cadrul cărora au participat peste 40000 de vizitatori. Cei mai mulți dintre vizitatorii instituției parlamentare sunt copii și tineri. Vizitatorii s-au întâlnit cu deputații și au discutat diverse subiecte care îi interesează, au beneficiat de un tur ghidat al clădirii Parlamentului, au asistat la ședințele plene ale Parlamentului și au participat la diverse activități interactive și de informare despre parlamentarism, activitatea legislativă, rolul și funcțiile Parlamentului, parcursul de integrare europeană. Au fost organizate tururi ghidate pentru persoanele cu deficiențe de auz, fiind asigurată și traducerea, cu sprijinul Asociației Surzilor, în limbaj mimico-gestual, dar și **tururi ghidate** pentru reprezentanții

minorităților etnice (găgăuzi, bulgari, romi). De asemenea, Parlamentul a fost vizitat de oaspeți din mai multe țări. Vizitele la Parlament sunt gratuite și au loc în limbile română, engleză și rusă.

An de an, numărul vizitatorilor crește, depășind cifra anuală de 10000 de persoane. Din anul 2014, atunci când a fost inițiat programul de vizite în Parlament, în jur de 75000 de persoane au beneficiat de tururi ghidate la Parlament.

Pentru a facilita accesul și cunoașterea instituției de către un public cât mai larg, inclusiv pentru persoanele care nu pot vizita fizic Parlamentul, a fost lansat primul tur virtual 360° al clădirii (<https://virtualtur.parlament.md>). Turul virtual, creat în colaborare de echipele de comunicare și IT ale instituției parlamentare și un tânăr talentat din Chișinău, oferă utilizatorilor posibilitatea de a explora, de pe telefon, tabletă sau calculator, interiorul edificiului și de a accesa informații interesante despre cele mai importante încăperi din clădire.

**Secretariatul Parlamentului —
realizări și reforme**

Igor TALMAZAN
Secretar general

Anul și locul nașterii
1981, s. Mereni, r. Anenii Noi

Studii
licență: drept
master: științe politice

Funcția deținută
Secretar general (din 24 iunie 2024)

Tamara GHEORGHÎȚA
Secretară generală adjunctă

Anul și locul nașterii
1962, s. Popeștii de Jos, r. Drochia

Studii
licență: științe ale educației, defectologie
master: relații internaționale
doctorat: doctor în științe administrative

Funcția deținută

- Secretară generală adjunctă (din 24 iunie 2024)
- Secretară generală (în perioada 9 septembrie 2021 – 22 iunie 2024)

Grad de calificare
Consilier de stat al Republicii Moldova de clasa a III-a

Administrația parlamentară deține un rol fundamental în susținerea activității instituției legislative, având misiunea de a oferi deputaților suportul necesar în exercitarea mandatului constituțional. Pe parcursul legislaturii a XI-a, activitatea Parlamentului a fost influențată de transformări majore la nivel național, determinate, în mod special, de lansarea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În acest context, Secretariatul Parlamentului a avut o contribuție substanțială la **sprijinirea parcursului european al țării**, oferind asistență legislativului în procesul de armonizare cu acquis-ul UE, de promovare a dialogului cu societatea civilă și de susținere a implementării reformelor necesare alinierii la standardele europene. Astfel, s-a acordat o atenție deosebită consolidării capacităților instituționale și profesionale ale angajaților, prin organizarea de activități de instruire, schimb de experiență și participare la evenimente relevante în domeniile de competență.

Funcționarii Secretariatului Parlamentului au fost implicați activ în grupurile de lucru dedicate procesului de aderare la Uniunea Europeană. De asemenea, aceștia au participat la sesiuni oficiale, inclusiv la cea organizată la Bruxelles, unde au prezentat nivelul de aliniere instituțională a Parlamentului la instituțiile democratice consolidate și au oferit Comisiei Europene explicații în ceea ce privește evoluțiile legislative și instituționale.

Odată cu intensificarea interesului comunității internaționale față de Republica Moldova, s-a amplificat și asistența acordată în organizarea vizitelor oficiale ale delegațiilor străine la Parlament. În pofida provocărilor geopolitice cauzate de războiul din Ucraina, **activitatea de cooperare interparlamentară** s-a dezvoltat intens. Secretariatul Parlamentului a oferit suport tehnic și logistic în organizarea și desfășurarea a numeroase evenimente pe dimensiunea bilaterală și multilaterală, în cadrul cooperării externe. Secretariatul Parlamentului a devenit un

partener valoros pentru alte administrații parlamentare. În acest context, a fost realizat un schimb de bune practici cu funcționari ai Parlamentului European, parlamentelor Elveției, Germaniei, Albaniei, instituțiilor parlamentare din țările Parteneriatului Estic pe aspecte precum procesul legislativ, colaborarea dintre Parlament și Guvern, mecanismele de control parlamentar, transparența în luarea deciziilor și expertiza anticorupție în procesul de adoptare a actelor normative.

Pe plan intern, în perioada de referință, Secretariatul Parlamentului a implementat **o reformă organizațională** orientată spre eficientizarea structurii instituționale. Reforma s-a concretizat prin reducerea efectivului de personal al Secretariatului (cu 15,1% din numărul total de unități), precum și diminuarea cu 16 unități a numărului funcțiilor publice de conducere din cadrul subdiviziunilor. Această restructurare a condus la crearea unui efectiv de personal mai compact, dar în continuare capabil să îndeplinească obiectivele privind asigurarea bunei funcționări a Parlamentului. În urma modificării structurii organizaționale a Secretariatului Parlamentului, aprobate prin Hotărârea Biroului permanent nr. 6/2022, rețeaua de oficii teritoriale de informare a Parlamentului (OTIP) a fost reorganizată. Astfel, a fost menținut doar OTIP Comrat, care continuă să funcționeze conform mandatului stabilit.

În continuarea acestor eforturi, în anul 2025, structura Secretariatului Parlamentului a fost revizuită și optimizată pentru a facilita integrarea tinerilor specialiști în administrația publică. În acest sens, în conformitate cu prevederile Legii nr. 123/2023 cu privire la stagiile plătite în serviciul public, au fost create 6 posturi destinate stagiatorilor care au finalizat integral programul de stagii plătite la Parlament. Această măsură contribuie atât la consolidarea capacității administrative a instituției, cât și la atragerea și menținerea tinerilor specialiști în serviciul public, încurajând, totodată, performanța în procesul de ocupare a funcțiilor.

În concordanță cu evoluțiile de pe plan internațional și cu prioritățile naționale de dezvoltare, Secretariatul Parlamentului și-a definit **direcțiile strategice** pentru perioada 2021–2025, acestea fiind orientate spre următoarele cinci obiective majore:

- consolidarea asistenței acordate Parlamentului la realizarea funcției legislative;
- dezvoltarea și eficientizarea mecanismului de control parlamentar;
- sporirea asistenței acordate Parlamentului în procesul de cooperare cu mediul intern și extern;
- asigurarea transparenței activității Parlamentului și a Secretariatului Parlamentului;
- fortificarea sistemului de management instituțional.

În vederea susținerii eficiente a activității Parlamentului în procesul legislativ și în exercitarea funcțiilor sale, Secretariatul Parlamentului a asigurat cadrul necesar pentru buna desfășurare a ședințelor plenare, a ședințelor Biroului permanent și ale comisiilor permanente, precum și pentru susținerea deputaților în procesul de inițiere, examinare și adoptare a actelor normative.

Secretariatul Parlamentului a oferit **asistență organizatorică și documentară** în cadrul sesiunilor parlamentare ordinare, extraordinare și speciale, asigurând managementul eficient al ședințelor plenare. În vederea creșterii eficienței și a reducerii consumului de resurse, procesul de difuzare a documentelor aferente activității legislative s-a realizat exclusiv în format electronic, contribuind la diminuarea consumului de hârtie și materiale consumabile. Totodată, a fost asigurată traducerea simultană și stenografierea ședințelor plenare, facilitând accesul la informație și asigurând transparența procesului decizional.

Pe durata legislaturii, deputații și organele de lucru ale Parlamentului au beneficiat de suportul necesar

pentru elaborarea și adoptarea actelor normative. Funcționarii au elaborat avizele privind conformitatea proiectelor de acte normative cu prevederile constituționale, respectarea cadrului legal național, ajustarea acestora la cerințele legislației UE, precum și la normele de tehnică legislativă.

Activitatea comisiilor permanente a fost asistată de cele 11 secretariate, care au acordat asistență de specialitate în cadrul procedurii legislative, precum și la realizarea funcției de control parlamentar. Consultanții din cadrul secretariatelor comisiilor au oferit asistență în examinarea și promovarea proiectelor de acte normative, organizarea ședințelor de lucru, desfășurarea consultărilor, a dezbaterilor și a audierilor publice, precum și în elaborarea rapoartelor, a corapoartelor și a avizelor pe marginea proiectelor de acte normative. În scopul asigurării calității și a conformității actelor adoptate de legislativ, Secretariatul Parlamentului a asigurat redactarea, corectarea, confruntarea actelor normative și a documentelor interne ale Parlamentului.

Activitatea funcționarilor din cadrul Secretariatului Parlamentului a contribuit esențial la asigurarea unei organizări eficiente a procesului legislativ și la promovarea transparenței acestuia. În contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidată pentru aderare la UE, eforturile instituționale s-au concentrat asupra îndeplinirii cerințelor necesare deschiderii capitolelor de negociere. În acest sens, funcționarii au fost implicați în redactarea accelerată a proiectelor de acte normative, contribuind atât la calitatea actelor adoptate, cât și la coerența cu standardele europene. Asistența oferită a inclus participarea la diverse etape ale procesului legislativ, de la elaborarea mai multor proiecte de acte normative până la revizuirea amendamentelor. Pentru consolidarea cadrului normativ aplicabil procesului legislativ a fost revizuită *Instrucțiunea privind circulația proiectelor de acte normative în Parlament*, în conformitate cu modificările recente ale Legii nr. 100/2017 și ale altor acte normative privind accesul la informație, transparența în procesul decizional și colaborarea cu societatea civilă.

Examinarea proiectelor de acte normative de către funcționarii publici a fost realizată în strictă concordanță cu cerințele stabilite de Regulamentul Parlamentului, unele dintre criteriile esențiale fiind verificarea conformității cu prevederile constituționale, respectarea normelor legale în vigoare, precum și ajustarea proiectelor la cerințele legislației UE.

De asemenea, a fost acordată o atenție sporită identificării eventualelor deficiențe de ordin tehnico-legislativ, precum și perfecționării conceptului și structurii actelor examinate. Având în vedere complexitatea și volumul sporit al proiectelor examinate, funcționarii publici au efectuat analize detaliate ale contextului juridic, estimând impactul prevederilor propuse asupra cadrului normativ și asupra societății. În anumite cazuri, activitatea legislativă a impus includerea unor proiecte în regim de urgență pe ordinea de zi, ceea ce a redus timpul pentru avizarea riguroasă a acestora.

Cu referire la **procesul de armonizare a legislației naționale cu legislația UE**, activitatea desfășurată a presupus analiza cadrului juridic existent în scopul introducerii unor norme noi sau al modificării celor actuale. În acest context, funcționarii Secretariatului Parlamentului au contribuit la identificarea eventualelor diferențe, evaluarea impactului reglementărilor propuse asupra părților interesate și asigurarea alinierii la obiectivele și principiile fundamentale ale legislației europene.

În scopul sprijinirii procesului decizional și al fundamentării inițiativelor legislative, Secretariatul Parlamentului a elaborat, la solicitarea deputaților, a secretariatelor comisiilor permanente, a subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului, precum și a beneficiarilor externi din cadrul platformei ECPRD, diverse **lucrări de cercetare parlamentară**. Acestea au inclus studii de legislație comparată, studii parlamentare, materiale informative și alte documente relevante pentru activitatea parlamentară. Rezultatele lucrărilor de cercetare elaborate au fost reflectate în documentele aferente proiectelor de legi, precum proiectul de lege privind pilotarea votului prin corespondență, proiectul de lege pentru modificarea Constituției prin referendum, proiectul de lege privind agențiile imobiliare etc.

Activitatea bibliotecii Parlamentului a fost orientată spre dezvoltarea și diversificarea colecțiilor de carte și a resurselor informaționale de specialitate în vederea satisfacerii nevoilor de cercetare, documentare și informare ale deputaților și ale funcționarilor Secretariatului Parlamentului. Fondul bibliotecii a fost completat cu titluri de literatură de specialitate și ediții periodice relevante. Pentru a facilita accesul la resursele disponibile, biblioteca Parlamentului a oferit servicii de împrumut, a organizat expoziții tematice de carte și a pus la dispoziția utilizatorilor serviciul de împrumut interbibliotecar.

Secretariatul Parlamentului a desfășurat o activitate susținută în sprijinul exercitării eficiente a funcției de **control parlamentar**. Astfel, a fost asigurată asistență documentară, organizatorică, juridică și informațională pentru:

- sistematizarea, evidența și controlul moțiunilor, întrebărilor, interpelărilor și răspunsurilor aferente;
- organizarea audierilor parlamentare în cadrul ședințelor Parlamentului;
- monitorizarea controlului asupra executării dispozițiilor din actele normative adoptate;
- evidența și publicarea pe pagina web oficială a rapoartelor prezentate de organele centrale de specialitate ale administrației publice și de organele formate de Parlament;
- monitorizarea activității comisiilor de anchetă, a comisiilor speciale și a grupurilor de lucru formate prin hotărâri de Parlament, inclusiv a rapoartelor elaborate de acestea.

În exercitarea funcției de control parlamentar, Secretariatul Parlamentului a sprijinit activ procesul de evaluare a implementării legilor adoptate, inclusiv prin realizarea controlului ex-post al actelor normative adoptate. Acest proces se finalizează prin elaborarea de rapoarte de evaluare ex-post de impact și juridică. Prin aceste activități, Parlamentul își consolidează mecanismele de supraveghere, asigurând o legiferare eficientă și aliniată la bunele practici europene.

Totodată, a fost consolidată **cooperarea instituțională** dintre Parlament și Curtea Constituțională. În acest scop, Secretariatul Parlamentului a oferit suport în formularea punctelor de vedere ale Parlamentului cu privire la sesizările adresate Curții Constituționale și a asigurat participarea reprezentantului instituției la ședințele de examinare desfășurate în cadrul procedurilor de contencios constituțional. În ceea ce privește executarea hotărârilor și a adreselor emise de Curtea Constituțională,

acestea au fost, în cea mai mare parte, implementate conform prevederilor legale.

Pentru asigurarea reprezentării conforme a Parlamentului și a Secretariatului Parlamentului în fața instanțelor judecătorești, au fost întocmite și depuse cereri de chemare în judecată, referințe, demersuri și alte acte procesuale, reflectând poziția oficială și punctul de vedere al instituției în dosarele în care aceasta este parte. Creșterea semnificativă a volumului de activitate, manifestată prin sporirea numărului de dosare pe rol, a punctelor de vedere elaborate, a petițiilor examinate în vederea prevenirii litigiilor judiciare, a impus consolidarea capacităților de coordonare instituțională. În același timp, a fost asigurată elaborarea actelor normative necesare pentru executarea deciziilor Curții Constituționale, contribuind la menținerea echilibrului între activitatea legislativă și jurisprudența constituțională.

În contextul consolidării instituționale, o prioritate esențială a devenit **diversificarea portofoliului proiectelor** de asistență externă în concordanță cu necesitățile de dezvoltare ale Parlamentului. Această diversificare reflectă nu doar evoluțiile favorabile ale conjuncturii politice, ci și eforturile consolidate ale echipei Secretariatului Parlamentului în atragerea și valorificarea suportului oferit de partenerii internaționali.

Pe parcursul legislaturii au fost create premisele pentru lansarea unor proiecte de asistență externă de amploare, dintre care se evidențiază:

1. **Proiectul Twinning**, care se implementează în perioada 2025–2027, având drept obiectiv consolidarea capacităților Parlamentului și a rolului acestuia în procesul de integrare europeană. Acesta este implementat de un consorțiu condus de Parlamentul Republicii Elene, în parteneriat cu parlamentele din România, Italia, Ungaria și Austria. Activitățile desfășurate până în prezent au inclus misiuni de evaluare, seminare, ateliere de lucru, vizite de studiu, precum și suport la formularea unei strategii privind comunicarea instituțională.

2. **Programul „Consolidarea Democrației Parlamentare în Moldova (PADEM)”**, inițiat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, este implementat în cadrul unui parteneriat strategic cu Parlamentul Republicii Moldova. În 2024 a fost derulată o fază-pilot, care a inclus schimbul de experiență cu Serviciul Parlamentar Elvețian și achiziționarea de echipamente IT. Aceste activități au contribuit la întărirea capacităților instituționale ale funcționarilor și la modernizarea infrastructurii digitale a Parlamentului. În aprilie 2025 a fost lansată faza I a PADEM (2025–2029), iar la 3 iulie 2025 a fost semnat Acordul între Parlament și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare privind implementarea proiectului. Obiectivul general al proiectului PADEM constă în susținerea Parlamentului Republicii Moldova în procesul de modernizare instituțională și sporirea eficienței și transparenței activității sale, în concordanță cu principiile democratice.

Astfel, sprijinul oferit de partenerii externi, prin proiecte precum Twinning și PADEM, contribuie substanțial la consolidarea instituțională a Parlamentului, la sporirea capacităților administrației parlamentare și la alinierea la standardele europene.

În perioada de referință, Secretariatul Parlamentului a consolidat dialogul cu partenerii internaționali de dezvoltare în vederea atragerii suportului extern necesar pentru întărirea capacităților instituționale ale Parlamentului și ale Secretariatului acestuia. În acest context, o cooperare dinamică a fost menținută cu Parlamentul European și Agenția germană de cooperare internațională (GIZ). Un rezultat notabil al acestor eforturi a fost implementarea activităților **proiectului GIZ „Administrație parlamentară modernă și puternică în țările Parteneriatului Estic, etapa II”**, care s-a finalizat în anul 2024. Acest proiect a oferit

funcționarilor Secretariatului Parlamentului oportunități de dezvoltare profesională prin participarea la o serie de activități relevante: ateliere de lucru, dialoguri regionale, precum și conferințe tematice, inclusiv conferința „Avansarea bunei guvernări în reforma administrației publice în țările Parteneriatului Estic”. Programul a inclus, de asemenea, vizite de studiu la Parlamentul Republicii Letonia, la Bundestagul german, participarea la Academia de primăvară pentru administrațiile parlamentare privind planificarea strategică și evaluarea performanței, precum și un program executiv conceput pentru femeile lider din administrațiile parlamentare din țările Parteneriatului Estic.

În acest context, un eveniment deosebit de important a fost masa rotundă desfășurată la Parlamentul Republicii Moldova în perioada 22–23 mai 2023, care a reunit secretari generali și reprezentanți ai secretariatelor parlamentelor din Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Ucraina și Republica Moldova. Evenimentul a servit drept platformă pentru schimbul de bune practici privind exercitarea controlului parlamentar și rolul administrațiilor parlamentare în acest proces. Participanții au împărtășit experiențele proprii în realizarea evaluărilor ex-post ale actelor normative, analizând impactul acestora ca instrument de control parlamentar. Discuțiile au evidențiat importanța controlului parlamentar în procesul de integrare europeană, subliniind necesitatea consolidării cooperării regionale în cadrul Parteneriatului Estic, promovarea transparenței și a dialogului între instituțiile legislative și societatea civilă.

Cadrul de cooperare cu Parlamentul European este reglementat prin *Memorandumul de înțelegere*, care stabilește cadrul general al activităților comune de susținere a democrației. Acest document a facilitat adoptarea unei foi de parcurs extinse, menită să consolideze cooperarea instituțională

și să implementeze angajamentul comun pentru promovarea unui viitor european. În baza acestui Memorandum au fost desfășurate multiple inițiative, printre care: programul de combatere a dezinformării, seminare dedicate susținerii democrației, vizite de studiu la Parlamentul European și programul de stagii „Democracy Fellowship”.

În perioada de referință a fost inițiată *cooperarea bilaterală cu Bundestagul Republicii Federale Germania și cu Adunarea Națională a Republicii Franceze*. Au fost organizate vizite de studiu pentru funcționari ai Secretariatului Parlamentului, ce au inclus sesiuni de lucru privind atribuțiile și funcțiile parlamentare, mecanismele de control parlamentar, activitatea comisiilor pentru integrarea europeană și pentru afaceri externe, activitatea secretariatelor comisiilor permanente și ale comisiilor de anchetă, digitalizarea proceselor legislative, cerințele de recrutare în administrațiile parlamentare, precum și formele de suport instituțional acordate deputaților. Vizita la Adunarea Națională a Republicii Franceze a fost desfășurată în baza Memorandumului de înțelegere semnat în anul 2023 între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Națională a Republicii Franceze.

În continuarea eforturilor de consolidare a cooperării interparlamentare, Secretariatul Parlamentului a găzduit o vizită de studiu a unui grup de funcționari din *Secretariatul Parlamentului Albaniei*. Scopul acesteia a fost facilitarea schimbului de experiență și transferul de bune practici în domeniul legislativ și anticorupție.

De asemenea, a fost lansată cooperarea cu *Fundația Germană de Cooperare Juridică Internațională (IRZ)*, care a susținut organizarea unei vizite de lucru a unei delegații parlamentare la Bundestagul Germaniei și la diverse instituții de stat din Berlin pentru a obține expertiză și consultanță în vederea

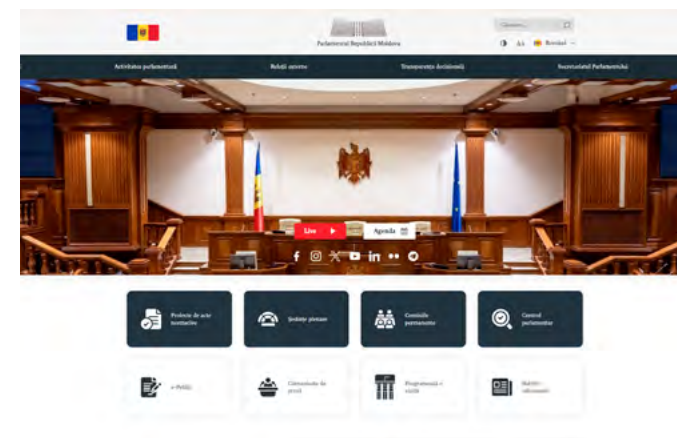
elaborării unui proiect de lege privind reglementarea activității de lobby. Delegația a purtat discuții cu deputați germani, funcționari din Bundestag, reprezentanți ai mediului academic, ai societății civile și ai unor instituții de stat pe aspecte precum transparența reprezentării intereselor în procesul legislativ, existența registrelor de interese, controlul influenței grupurilor economice și noneconomice asupra procesului legislativ. În cadrul aceleiași inițiative a fost facilitată o întrevedere bilaterală între Secretarul general al Parlamentului Republicii Moldova, Igor Talmazan, și omologul său din Bundestag Michael Schäfer. Discuțiile purtate s-au axat pe transferul de bune practici, consolidarea cooperării instituționale și schimbul de expertiză între cele două administrații parlamentare.

Digitalizarea proceselor instituționale a constituit o prioritate în perioada de referință, fiind marcată atât de consolidarea sistemelor informaționale inițiată în anii anteriori, cât și de lansarea unor noi soluții tehnologice, menite să optimizeze activitatea legislativului. Un progres esențial a fost reprezentat de implementarea Sistemului informațional **e-Parlament**, care a contribuit semnificativ la sporirea transparenței și eficienței procesului legislativ. Sistemul informațional e-Parlament include trei componente interdependente: *noul portal al Parlamentului, sistemul de management al documentelor legislative și platforma de vot electronic e-Vot, toate fiind integrate în activitatea curentă a legislativului.*

Sistemul de management al documentelor legislative facilitează procesele-cheie ale activității parlamentare: depunerea, înregistrarea și distribuția digitală a inițiativelor legislative; depunerea și înregistrarea amendamentelor; organizarea și documentarea ședințelor comisiilor permanente, ale Biroului permanent și ale ședințelor plenare, procesul de examinare și adoptare a proiectelor de acte normative și actualizarea automată a statutului acestora.

Componenta **e-Vot** permite afișarea în timp real a prezenței deputaților, verificarea cvorumului, aprobarea ordinii de zi, solicitarea de luare a cuvântului și votul electronic. Acest mecanism asigură un proces de vot transparent și securizat.

O realizare importantă în procesul de digitalizare a fost lansarea, la finalul anului 2024, a noului portal web oficial al Parlamentului **www.parlament.md**, care reflectă în mod cuprinzător activitatea legislativului, în conformitate cu principiile transparenței

instituționale și cu așteptările societății. Portalul evidențiază contribuția activității parlamentare la procesul de aliniere la acquis-ul UE, oferă acces la informații de interes public, prezentate într-o formă accesibilă pentru cetățeni, jurnaliști și reprezentanți ai societății civile. Structura sa permite consultarea rapidă a proiectelor de acte normative, a ordinii de zi și agendei parlamentare, a ședințelor plenare și ale comisiilor permanente, a inițiativelor de tip e-Petiții, precum și a celor mai recente declarații, anunțuri și știri. De asemenea sunt disponibile linkuri directe către rețelele sociale ale Parlamentului, galerii foto și video, transmisiuni în direct ale evenimentelor și o pagină dedicată programării vizitelor cetățenilor la Parlament. Portalul include și o secțiune cu date statistice privind activitatea parlamentară.

Sistemul informațional e-Parlament a fost dezvoltat cu suportul Proiectului PNUD „Consolidarea guvernancei parlamentare în Moldova”, implementat de compania NextSense din Macedonia de Nord, cu finanțare din partea Guvernului Suediei și contribuția Parlamentului Republicii Moldova.

În paralel, a fost lansat și un sistem informațional dedicat **gestionării electronice a documentelor**, elaborat în conformitate cu cerințele privind evidența lucrărilor de secretariat. În acest context, un obiectiv prioritar l-a constituit consolidarea rezilienței și a securității digitale a infrastructurii parlamentare. În vederea realizării acestui obiectiv, a fost modernizat sistemul de stocare a datelor, cu sprijinul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare și prin alocări financiare din bugetul Parlamentului. Aceste măsuri reflectă angajamentul continuu al instituției față de modernizarea infrastructurii digitale și îmbunătățirea calității serviciilor oferite, în conformitate cu standardele europene și în sprijinul unei administrații parlamentare eficiente, transparente și orientate către cetățean.

În perioada 2021–2025, **activitățile de comunicare** ale Parlamentului au avut ca obiectiv *consolidarea relației dintre instituția parlamentară și cetățeni*, promovarea transparenței procesului decizional, facilitarea accesului publicului la informații relevante și susținerea valorilor democratice și participative. Prin acțiuni constante de informare și dialog, Parlamentul a urmărit să devină mai accesibil, mai transparent și mai apropiat de cetățeni. Informația despre cele mai relevante activități/inițiative în domeniul comunicării cu cetățenii se regăsește la capitolul *Deschidere parlamentară*.

În scopul sprijinirii echilibrului emoțional al angajaților Secretariatului Parlamentului, al creșterii satisfacției și eficienței la locul de muncă, precum și al promovării politicilor privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, în anul 2022 a fost lansată **Camera Copiilor** în incinta Parlamentului Republicii Moldova. Această inițiativă oferă sprijin direct angajaților și deputaților cu copii minori, prin asigurarea unor servicii de supraveghere și activități educative, desfășurate de personal calificat în domeniu. Funcționarea Camerei Copiilor este reglementată prin Regulamentul de organizare și funcționare a acesteia (aprobat prin Dispoziția Secretarului general nr. 12/2022). Lansarea Camerei Copiilor a fost posibilă datorită suportului oferit de UN Women Moldova și Ambasada Suediei.

În paralel cu politicile de sprijin social, Secretariatul Parlamentului a continuat să investească în **dezvoltarea profesională a angajaților**. Anual se aprobă *Planul de formare și dezvoltare profesională*, care reflectă prioritățile instituției și este corelat cu Planul de acțiuni al Secretariatului, Planul de acțiuni al Programului național de integritate și anticorupție (2024–2028), precum și cu tematicile de instruire incluse în comanda de stat sau în programele susținute de partenerii de dezvoltare. Activitățile de formare profesională au inclus atât sesiuni planificate, cât și activități neplanificate

desfășurate sub diverse forme: seminare, conferințe, ateliere practice, cursuri tematice și schimburi de experiență.

Un accent deosebit a fost pus pe *Programul de stagii plătite în serviciul public*, inițiat și implementat conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 532/2023. Începând cu semestrul II al anului 2023, Secretariatul Parlamentului a organizat 4 ediții ale programului de stagii plătite. Procesul de selecție a stagiatorilor s-a desfășurat prin concurs, iar cei 18 candidați admiși au beneficiat de oportunitatea de a se familiariza cu activitatea instituției și de a contribui la procesele administrative și legislative, sub îndrumarea mentorilor desemnați.

În perioada 2021–2025 au fost organizate și documentate un număr semnificativ de *stagii de practică* (77), realizate de studenți ca parte integrantă a procesului educațional. Acestea au avut ca scop aprofundarea cunoștințelor teoretice acumulate pe parcursul anilor de studii și formarea competențelor stabilite în Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, oferind studenților experiență practică într-o instituție publică de înalt nivel.

Pe parcursul legislaturii a XI-a, Secretariatul Parlamentului a întreprins măsuri consecvente pentru consolidarea **sistemului de management instituțional** și pentru optimizarea procesului decizional intern, în conformitate cu principiile buneii guvernări și ale transparenței. În acest sens, au fost realizate o serie de activități menite să asigure o planificare eficientă și coerentă a activităților instituției, precum și evaluarea periodică a progreselor înregistrate. A fost elaborat și aprobat anual *Planul de acțiuni al Secretariatului Parlamentului*, document prin care au fost stabilite obiectivele instituționale pentru fiecare an de referință, în concordanță cu prioritățile de dezvoltare ale Secretariatului și cu necesitățile de susținere a activității parlamentare.

Au fost aprobate planurile de acțiuni ale subdiviziunilor Secretariatului în vederea realizării planificării operaționale interne și asigurării alinierii acțiunilor la obiectivele generale ale instituției. A fost întocmit și publicat, în fiecare an, pe pagina web oficială a Parlamentului, *Raportul anual de activitate al Secretariatului Parlamentului*, care a reflectat într-o manieră structurată activitățile desfășurate și rezultatele obținute.

În perioada de referință, Secretariatul Parlamentului a continuat implementarea *sistemului de control intern managerial*, având drept obiectiv consolidarea eficienței managementului operațional la nivelul instituțional. Sistemul de control intern managerial a vizat în mod cuprinzător toate activitățile și procesele desfășurate în cadrul Secretariatului Parlamentului, inclusiv elaborarea documentelor de planificare instituțională, monitorizarea și activitățile de monitorizare și raportare a proceselor. În vederea menținerii unui cadru funcțional și transparent al sistemului de control intern managerial, anual, este elaborat Raportul privind controlul intern managerial în cadrul Secretariatului Parlamentului, document care servește drept temei pentru emiterea Declarației de răspundere managerială, publicată pe pagina web oficială a Parlamentului. Complementar, pentru consolidarea gestionării riscurilor instituționale, anual, sunt elaborate Registrul riscurilor și Raportul privind implementarea managementului riscurilor.

În paralel cu aceste măsuri au fost desfășurate mai multe activități orientate spre îmbunătățirea procesului de dezvoltare instituțională. Printre acestea se numără evaluarea, printr-un sondaj dedicat, a gradului de satisfacție a deputaților cu privire la asistența oferită de către Secretariatul Parlamentului. Conform obiectivelor stabilite, instituția și-a propus atingerea unui grad de satisfacție a deputaților cu privire la asistența oferită de minim 60%. Rezultatele sondajului indică faptul că acest obiectiv a fost atins la nivel de 65%.

În continuarea eforturilor de modernizare instituțională, a fost realizată și o evaluare internă a proceselor de lucru prin consultarea angajaților. Sondajul a vizat aspecte precum claritatea sarcinilor și obiectivelor, stilul de conducere în cadrul instituției, eficiența comunicării interne, motivația profesională și condițiile de muncă. Rezultatele obținute au fost sintetizate în Raportul de evaluare a opiniei angajaților asupra proceselor de lucru, care oferă informații relevante privind neajunsurile existente și a proceselor care necesită intervenții specifice în vederea optimizării activității instituției.

Ca rezultat, au fost întreprinse mai multe acțiuni de îmbunătățire a unor procese.

În perioada de referință a fost asigurată **gestionarea resurselor financiare** ale instituției în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și în concordanță cu obiectivele instituționale. Secretariatul Parlamentului a întreprins măsurile necesare pentru elaborarea și aprobarea anuală a bugetului instituției, asigurând implementarea acestuia în baza indicatorilor de performanță și a priorităților stabilite.

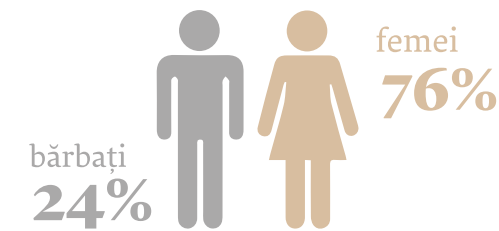
Transparența procedurilor de **achiziții publice** reprezintă o prioritate pentru instituția parlamentară și a fost asigurată prin publicarea procedurilor de achiziții publice în Sistemul Informațional Registrul de stat al achizițiilor publice M-Tender și pe portalul informativ al Parlamentului (achiziții.parlament.md). Pe parcursul anilor 2024–2025 Secretariatul Parlamentului a inițiat procesul de aliniere graduală a procedurilor de achiziții publice la angajamentele asumate în contextul integrării europene, prin introducerea criteriilor specifice aferente achizițiilor durabile în cadrul propriilor practici de achiziții.

Managementul patrimoniului, bunurilor și serviciilor s-a axat pe modernizarea și gestionarea edificiilor, echipamentelor și instalațiilor aflate la balanța Secretariatului Parlamentului, fiind asigurată buna funcționare a acestora în corespundere cu cerințele normative tehnice și de securitate în muncă, organizarea și executarea lucrărilor ce țin de asigurarea clădirilor din gestiune cu apă, energie electrică, agent termic, servicii de canalizare, servicii de salubritate și servicii de pază. S-a adus aport la optimizarea cheltuielilor bugetului Parlamentului și încasarea unor venituri suplimentare prin valorificarea suprafețelor și bunurilor neutilizate. A fost stopată degradarea a trei imobile ale căror acoperișuri au fost reparate. Au fost realizate calitativ și în termen toate solicitările ce țin de deservirea alimentară, acordarea suportului logistic și asigurarea cu servicii de transport a corpului de deputați, a angajaților Secretariatului Parlamentului și a activităților protocolare. Asigurarea securității și sănătății în muncă pentru angajații Secretariatului Parlamentului a fost realizată fără incidente de securitate sau sănătate în muncă în rândul funcționarilor, personalului tehnic, auxiliar și muncitoresc.

Toate aceste activități au susținut consolidarea unui management instituțional responsabil și orientat spre rezultate.

Reprezentarea funcționarilor publici din cadrul
Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova

Distribuția pe gen a funcționarilor publici

Vârsta medie a funcționarilor

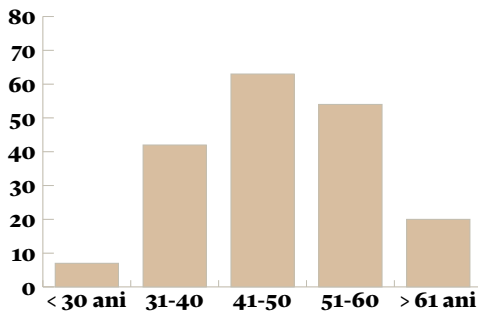
48 ani

	bărbat funcționar public	femeie funcționară publică
cel mai tânăr / cea mai tânără	30 de ani	22 de ani
cel/cea mai în vârstă	66 de ani	67 de ani

Distribuția pe gen pentru funcțiile de conducere și cele de execuție

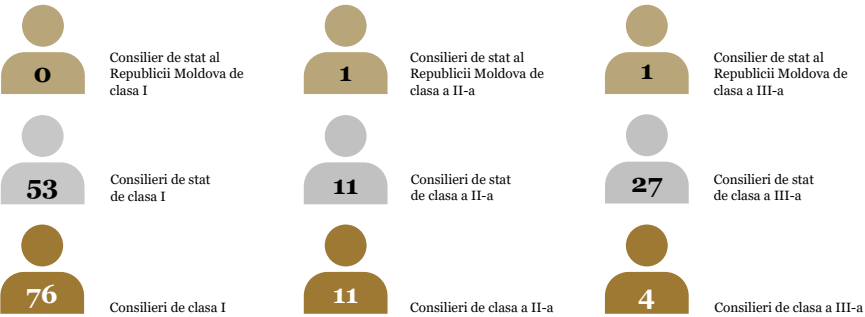
	bărbați	femei
funcție publică de conducere de nivel superior	0	1
funcție publică de conducere	7	17
funcție publică de execuție	37	123
total	44	141

Distribuția pe categorii de vârstă

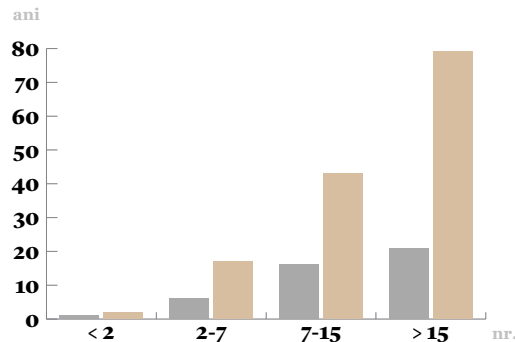

Distribuția după gradul de calificare

183 funcționari publici +
2 funcționari publici debutanți

Distribuția după vechimea în funcție publică

Distribuția după gradul științific

	bărbați	femei
doctor în științe	2	4

Colegiul de redacție:

Tamara GHEORGHÎȚA
Evelina BUBUIOC
Tatiana MALAI
Diana UNGUREANU
Irina SEREBREANSCHI
Alina IACUB
Victor BEȘLEAGA

Au colaborat:
Aliona GALAICO
Tatiana ȚURCANU
Ludmila DABIJA
Ecaterina DEDIU
Angela BIEȘU
Angela CIORNÎI
Angela CIUMAC
Rodica ZADNIPRU
Elena DOLINȚĂ
Oxana ZAPOROJAN
Adela GUȚU
Veronica VRABIE
Cristina MALCOCI
Elena CONDORACHI
Viorica STANISLAVCIUC-ISAC

Design și machetare:
Ana-Maria CÎRJA

Fotografii:
Eduard BÎZGU

Urmărește-ne aici:

**Consultați
informațiile
oficiale**

**Programează
o vizită la
Parlament**

**Vizitează
galeria FOTO
pe Flickr**

**Vizitează
galeria VIDEO
pe YouTube**